Cam. d. 646. 3
12.40.19

JOHAN. BUXTORFII

EPITOME GRAMMATICÆ HEBRÆÆ,

Breviter & methodicè ad publicum Scholarum usum proposita.

Adjecta succincta de mutatione punctorum vocalium Instructio, & Textuum Psalmorúmque aliquot Hebraicorum Latina Interpretatio,

Ut prompta sit juventuti, & ad manum posita lectionis & exercitationis materies.

CANTABRIGIÆ:
Ex officina ROGERI DANIEL, Almæ Academiæ Typographi. 1646.

Cam. d. 646. 3
12.40.19

JOHAN. BUXTORFII

EPITOME GRAMMATICÆ HEBRÆÆ,

Breviter & methodicè ad publicum Scholarum usum proposita.

Adjecta succincta de mutatione punctorum vocalium Instructio, & Textuum Psalmorúmque aliquot Hebraicorum Latina Interpretatio,

Ut prompta sit juventuti, & ad manum posita lectionis & exercitationis materies.

CANTABRIGIÆ:
Ex officina ROGERI DANIEL, Almæ Academiæ Typographi. 1646.

Nobiliſſimis, Ampliſſimis, Conſultiſſimis Viris,

DD.

Conſulibus & Senatoribus inclytæ

Reipublicæ HAMMONENSIS

in *Weſtphalia*,

Moderatoribus Prudentiſſimis,

Gratiam & Pacem à Deo

Patre.

AD Literarum ſacrarum ſolidam intelligentiam, *Viri amplißimi*, nihil tam neceſſarium eſt, quàm Linguæ ſanctæ Hebraeæ cognitionem, in confeſſo eſt apud omnes, qui non cortice tenus, ſed profundiùs ſacras Literas tractant. Duæ autem incommoda ſunt, quæ ab eius ſtudio adoleſcentes ſæpißimè avertunt, *Præceptorum Prolixitas & confuſio*. Illa naſcitur & tedium, hæc difficultatem primo acceſſu inſuperabilem objicit. Prolixitas per multicias & ſuperfluas ambages ferè fit: per quam in linguam circumduci, ſummè tædioſum eſt. In maxima autem omnium rerum perturbatione expedità progredi, operoſius pro tyrunibus negotium eſt. Quæ permiſcè implicata ſunt, ea abrumpunt potiùs, quàm ut ſolvant. Hinc apud hos de profectu deſperatio apud alios contemptus linguæ oritur: alii magno labore vix mediocres, pauci ſolidos & ex profundo petitos progreſſus faciunt. Hæc mala nunc ubicunque deſecare aggreſſus ſum, propoſitis brevibus hiſce & dilucidis de lingua Hebræa addiſcenda Præceptionibus: brevibus quidem illis in ſe, ceu verò amplis. Sic autem eas propoſui, ut Philoſophorum Princeps docuit lib. 1. *Phyſ.* cap. 7. cum ait, ἐκ γὰρ τῶν ἁπλῶν τὰ πολλὰ, ἢ πάντα ἐστὶν ἢ δυνάμει, ἢ τοιαῦτα ἢ δυνάμει ἕτερα τοιαῦτα, Secundum naturam eſt communia prius dicere, tum propria & ſingularia cujuſque contemplari. Et lib. 3. cap. 1. τέλειον γὰρ ἡ θεωρία τῶν καθ' ἕκαστα ἐστί, Propriorum contemplatio poſtrema eſt contemplatione communium. Hoc ſecutus ſum, quantum id inſtituti ratio nunc permiſit. Brevia & plana tyruncli (quorum commodo nunc ſervire voluj) plurima prorſus neceſſaria tradere de-

01;68

JOHANN. BUXTORFIUS
Linguæ Hebrææ ſtudioſis S.

SApientum Hebræorum præceptum eſt: לְעַתִּים יְלַמֵּד אָדָם לְחַכְמִידָיו בְּדֶרֶךְ קְצָרָה: *Semper doceat homo diſcipulos ſuos viâ brevi.* Et Plutarcho in Phocione laudata ſimilitudo eſt: Ὡς ἐπὶ τῶν νομίσμασι τὴν ἀξίαν, πλείονι ἐν ὄγκῳ βραχύτητα δυνάμεων ἔχει· ὅτω λόγῳ διειπεῖν, πολὺ σημαίνει ἀπ' ὀλίγων. *Quemadmodum numiſmatis æſtimatio & præſantia tanto maior eſt quanto in minore maſſa plus valoris continet: ſic orationis illius vis & acumen maius eſt, qua plurima paucis ſignificat.* Sic certè in Scholis præſtat paucis multa, quàm plurimis verbis pauca docere. כִּי הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה. *Nam dies brevis eſt & opus multum* aiunt Hebræi. Maximè verò ii, qui primùm linguam vel artem diſcere incipiunt, nec in prolixioribus nec in gravioribus, quàm captus ingenii ipſorum ferat, ſunt exercendi. Alioquin enim vires vel citò flacceſcunt, vel oneri planè ſuccumbunt. Habetis itaq; hîc breviſsima de lingua Hebræa Præcepta, in quibus Grammaticæ fundamentum ſolidè ſternitur. Ea tamen nè juſto breviora exiſtimetis, de paucis vos monere & inſtruere commodum judicavi, maximè quod Verborum tractationem attinet.

In Verbis primùm traditur analogia conjugandi generalis, cui anomalia, tanquam ſpecies ſuo generi, poſtponitur, oſtenditúrq; quot modis ea ab analogia recedat. Omnis autem anomalia fit duplici de cauſâ; vel quòd Verbum conſtat ex aliqua quatuor literarum

bent. Fundamentum in plano ædificii priùs ponendum est, quàm implicita reliqui ædificii moles superstruatur. Optatissimum verò commodum esset ut, quemadmodum Latinæ & Græcæ, ità quoque Hebraicæ Linguæ fundamenta (ab iis saltem qui theologiæ studio & verbi divini inter orationi aliquando operam locaturi sunt) in scholis triviatibus & gymnasiis jacerentur. Sic enim & ardentiùs & frequentiùs illius studium in Academiis excoleretur, & juventus solidiùs de sacræ Scripturæ interpretatione judicaret. Quod ut magno juventutis malo passim negligitur: id summoperè cuivis commoda consulunt illi, qui sic institutas Scholas habent. Inter hos, Vos Viri amplissimi & prudentissimi verè commendandi estis, quòd hoc beneficium juventus vestra (scholastica magnus sui bono jam ante viginti annos habuit. Eo enim tempore D Georgius Fabricius, Scholæ vestræ tum Cantellor, linguam Hebræam felicè & feliciter ibi docere cœpit, à quo & ego primæ ejus principia addidici. Quod beneficium ego gratâ memoriâ recolens, hos de Lingua Hebræa Præcepciones, sub Vestro nomine publicare volui, partim ut gratitudinem aliquo argumento testarer, partim ut me pariter Scholæ commodis inservire paratissimum & maximè ut sanctæ hujus linguæ studium parvò quoque in ea excolatur, firmiùs implantetur, cupidissimum esse comprobarem. Nam certè sicut Scholis cæteris, Ecclesiis eodem labefactatis malo, succurrere necesse est, sic laborantibus in Ecclesia lingua, puram sacræ Scripturæ interpretationem simul collabascere certissimum. Linguarum ignorantiæ horrendæ tenebræ Ecclesiam Christi diu occupârunt: Linguarum dono lux Verbi divini Ecclesiæ restituta est. Hanc lucem ut studiosè conservemus summo studio & opere laborandum.

Accipite ergò, Viri amplissimi & consultissimi, hoc munus literarium, benignè & clementer: exiguum quidem illud, si vel in se spectetur, aut cum Amplitudine & Dignitate vestra comparetur, at si ex animo & sincero detur, magnum. Non ex munere animus æstimandus, sed ex animo munus. Deus Opt. Max. Reipublicæ vestræ diu in pace & tranquillitate diu florentem, potenter conservet, Scholamque & Ecclesiam omni genere bono abundè locupletet. Basileæ, 4. Maii, Anno post Christum natum MDCV.

V. A. Addictiss.

M. J. Buxtorfius, Camennas Westphalus, linguæ Hebr. in Academia Basileensi Professor.

usitata extat, נִתְּנוּ pro נִתְּנוּ, Job. 4. 20. At ex his Genus fieri nec debet nec potest, cùm reliqua omnia à ל incipientia sint analoga.

Quòd verò etiam duo Genera constituunt Defectivorum tertiâ ה & ו, id fit ἀλόγως. Nam ea Verba non generalem alicujus Conjugationis, imò nè unius quidem integri Temporis, sed specialem paucarum vocum anomaliam continent, ideóque specialiter ea explico cap. 13.

Ex Verbis, quæ duarum literarum anomaliam habent, plurifaria ac multiplicia constituuntur genera, quorum quædam unico pleraq; paucis exemplis comprehenduntur. Ego hæc omnia sub Quiescentibus tertiâ א & ה explico. Quam enim in prima vel secunda thematis litera anomaliam habent, antè in illis Generibus explicata est, ac proinde inutilis tautologia foret ea denuò repetere, aut tanquam nova, in specie falsò proponere; cognitâ primùm simplici anomaliâ, quippe quæ generalis est & naturâ suâ præcedit, duplex deinde anomalia in posteriore genere per se patet.

In Verbo יָתַן separata quoq; conjugandi forma ob duplicem ejus anomaliam à Grammaticis præscribitur. At cùm posterior ejus anomalia fiat tantùm in quibusdam personis Præteriti, ideo specialiter eam explico in Tempore Præterito, cap. 13. Ex priori autem anomalia convenit cum Verbis Defectivis primâ ו, cap. 17.

Ex Verbis quatuor aut quinq; literarum, duo sunt Quiescentia, à quibus tantùm extant וְטַאֲטַאְתִּיהָ *Et everram eam*, Jes. 14. 23. וְנָאוָה *Pulchrior effectus*

Quiescentium אחוי, vel quòd literam in conjugando deficientem habet, unde Verba ipsa vel *Quiescentia* vel *Defectiva* appellantur. Quandoq; etiam duæ thematis literæ Quiescentes sunt, aut mixtim una Deficiens, altera Quiescens. Ex his ultra triginta vulgò Grammatici faciunt diversa genera, quæ per singulas Conjugationes traducta, labyrinthum conjugationum reciprocis ambagibus intricatissimum exhibent. Ex illis se absque tædio extricare, hoc opus hic labor est. Ego hæc omnia in sex Generibus explico, compendio utili & necessario.

Quiescentium primâ thematis literâ, duo vulgò ponunt genera, unum Verborum à (י) alterum ab (א) incipientium. Prius genus recipio: De altero, quia specialem ferè unius Temporis anomaliam continet, & quidem multa etiam in eo prorsus analoga sunt, specialem observationem pono cap. 13. Sunt qui tertium genus adjiciant, Quiescentium primâ (ה) ex unico exemplo יָהַךְ *Ambulavit*. Sed id præter omnem rationem fit. Nam quòd ab eo deducunt Infinitum לָרֶכֶת *Ire*, Imperativum לֵךְ *I*, Futurum אֵלֵךְ *Ibo*, & הוֹלִיךְ *Ire-fecit*, eorum thema est לכ, cujus prima radicalis expressa in הֵילִיכִי *Abducito*, Exod. 2. 9.

Defectivorum primâ thematis literâ tria faciunt genera, Verborum scilicet vel à (י) vel à (ל) vel à (נ) incipientium. Ex his posterius tantùm pro Genere accipio. Defectiva primâ (י) quia pauca sunt, in Quiescentium genere per exceptionem explico capite 23. & 24. Defectivorum primâ (ל) duo tantùm sunt exempla, לָקַח & לָתַת. Illud revoco ad classem Defectivorum primâ נ cap. 17. ab hoc tantùm unica vox usi-

¶ Regulæ de Themate facilè investigando & cognoscendo.

FRustrà disputatur de sensu alicujus loci, cùm verba ejus non intelliguntur. Verba ut rectè intelligantur, ad thema sive Radicem veniendum est, ejúsque genuina significatio & usus ex Lexicis, & locorum aliorum collatione perquirendus. Thema autem propter frequentes anomalias, non semper in conspectu est: unde factum, ut Grammatici regulas aliquot de investigando eo annotarint. Has etiam in gratiam eorum, qui minùs in Grammaticis exercitati sunt, aspergere hoc loco placuit.

Thema sive Radix apud Hebræos ex tribus communiter constat literis, rarissimè ex pluribus. Quæcunque præterea literæ ad thema accedunt, vel consignificant ei aliquid, vel formationi & flexioni ejus inserviunt, unde *Serviles literæ* in genere appellantur. Hæ itaq; rursus à themate separandæ sunt. Unde

1. Si abjectis servilibus literis, tres remanserint, ex thema constituunt: ut אֶפְקֹד *Visitabo*, à פָּקַד,

2. Si duæ, ac prior earum dagessata sit, tum dagesh illud communiter in primam radicalem ל, rarius in י reducendum est; ut אֶנֹשׁ à אֲנָשׁ יְנַגֵּב à הִגִּיב. At אֶקַּח *Accipiam*, תִּקַּח *Accipies*, & reliquæ personæ, sunt à לָקַח: item אֶתָּעֵל à עָתַל.

3. Si duarum remanentium posterior dagessata sit, tunc ea geminanda est: ut סַבְּבוּ *Circumdederunt* à סָבַב Excipe *primò*, si dagesh illud fuerit characteristicum conjugationis, quod ex forma cognosci potest, tum postponendum erit ה; ut יָלְלוּ à יָלַל. *Secundò* Nomina,

ei, Pſal. 45. 3. quorum illud ad Præteritum Pihel, Verborum Quieſcentium tertiâ א cap. 30; hoc verò ad Pyhal Quieſcentium tertiâ ה pertinet, cap. 34. Reliqua omnia ad Pihel & Pyhal Verborum Perfectorum refero cap. 14. Hoc itaq; modo nihil eorum quæ Grammatici prolixè, fusè & confusè in Verbis proponunt, à me omittitur, ſed omnia rectiùs diſponuntur, ſinguláque ſuo loco dextrè, ad laborem in diſcendo minuendum, proponuntur.

In paucis quoque aliis à vulgato Grammaticorum ordine diſceſſi. In Nominibus caſuum diſtinctio non eo modo hîc ponitur, ut vulgò. Literam ה Genitivi, ם Ablativi notas & quaſi Articulos faciunt. Atqui ה omnibus caſibus præponitur: ם autem æquè ſæpè Ablativo apud Hebræos præfigitur, atq; apud Latinos *Ab hoc* vel *Ab hac*. Quorſum ergò hæ notæ, quæ in uſu ſunt ignotæ? In Verbis Participium *Pahul*, quod vulgò contra omnem ordinem, in forma Activa (excepta conjugatione Kal) ponitur, in formam paſſivam repoſui, cùm & ſignificatione & formatione à Præterito paſſivo deſcendat. Infinitivum ſimpliciter propono, Gerundiorum, quæ appellant, formâ omiſſâ. Nam literæ בכלמ, per quas Gerundia formari dicunt, Præpoſitiones ſunt, quarum cum Verbo Infinito ſtructura ad Syntaxin pertinet. Neq; enim ſimpliciter Gerundia formant, ſed inſignes Hebraiſmos & periphraſin Temporum Modi Conjunctivi efficiunt.

Porrò qui ultra hæc generalia præcepta, ad ſpeciales obſervationes progredi cupit, & uberiorem linguæ hujus uſum, & in loquendo elegantiam penitiùs & perfectiùs cognoſcere, eum ad Theſaurum noſtrum Grammaticum remittimus.

REGU-

Ethnica si qua Venus, si quæ sit mollior Pitho,
Hæc fluet insensus blanda Thelia tuos:
Hæc Pandora capit, verbis excompta profanis;
Incautas mentes Circæa pocula movebat.
Si commentitiis proflavet fabula seclo,
Si tragicæ pompæ, densa caterva volat:
Si tetis nervis humanas exculpit artes,
Si lingua hominum tantus habetur honos:
Cur hæc linguarum princeps reginaque sola,
Sola velut nobis sordida negligitur?
Quæ figmenta docet furiosi filiolus Achillis,
Claudus Vulcanus, fulminea bruta Jovis;
Quæ fictis versa καρδιάλογον Hectora narrat,
Aut Helenam pavit, Mercurius, Venerei;
Quæ varios fucos & fumos vendit inanes,
Quæ picturato crimine ludificat:
O quanto plausu, quibus hæc ampletimur ulnis?
Quisque suo blandum pectore virus alit.
Incantant animos gentili voce Sirenes,
Dementat philtris Græca Medea suis.
At SACRA LINGUA sacris cur sic deformis habetur?
Cur sic à sanctis putida despuitur?
Ethnica cum regnat, divina ab pulpita frigent:
E sacris rostris sola profana tonant.
Sive legas Græcè, te stipant mille legentem;
Sive Latina legas, prompta juventa venit.
Judicæ schola marent lugentque cathedræ,
Hasce scholas vix, vix unus & alter adit.
Huc pauci reptant, rarò, vergentibus annis,
Verbi præcones, parciùs, idque senes.
Linguarum mater simplex, verecunda, modesta,
Casta, severa, gravis, nil triviale loquens;
Quæ volat in cœlum superas evellis per auras,
Quæ sacro altisoni confidat ore Patris;
Non Pythicos tripodes, non Delphica somnia jactans,
Ast Evangelii dicta sacrata canens;
Nam nu eterni mysteria condita pandens,
Terrea non redolens, cuncta sed alta sonans;
Hæc quid commerita est ut sic intacta jaceret?
Sola pro cur proco non habet ista suos?

Discen-

na, חִטָּה *Triticum*, quod eſt à יָתַשׁ Item אַף *Ira*, בַּת *Filia*, quæ cum Pronominibus compoſita, recipiunt dages, quod in ſecundam radicalem נ reſolvendum eſt: nam ſunt ab אָנַף & בָּנָה.

4. Si duarum remanentium neutra dageſſata ſit, tum præponendum (') vel נ rarius א: vel interponendum ו, aut poſtponendum ה, & rariſſimè א: vel ultima geminanda.

5. Si abjectis ſervilibus unica tantùm litera radicalis remaneat, tum præponendum נ vel (') & poſtponendum ה. Excipe תֵּת *Dare*, quod eſt à נָתַן: item quaſdam voces Præteriti à מוּת *Mortuus eſt*, & שׂוּם *Poſuit*: ut מֵת *Mortuus es*, שַׂמְתָּ *Poſuiſti*, &c. quæ ſecundam & tertiam radicalem amittunt, ut cap. 13. explicatur.

Quicunque verò bonis fuerit Grammaticus, is Regulis his aut ſimilibus opus non habebit.

LAURENTI PHRIDI
De Linguæ Hebraæ ſtudio Monitum.

SCire profana quidem, ſanctis non crede profanum,
Si non illota mente profana legas.
Non impura vacat pariis monumenta ſophorum,
Et nam immundis omnia munda vovet.
Quæ res humanas agitant, non mordet linguas,
Præpone reliquis Sanctum idioma tamen.
Ethnica quin damnat? modò ſacris ethnica jungas?
Hic ſtopus, hæc ſtudiis ſit Cynoſura tuis.
Aſt ô Chriſtigenæ præcordia barbara turbæ,
Hæc ut ſufficiant, illaque deficiant.
Quò præceps fertur ſtudium? quò impia cura
Quò ruis, ut ſpernant ſacra, profana colant?

Ethni-

Non Tusculani Romana virgilia campi,
Quin neque Cecropii roscida mella soli:
Aβ, Scrutare, inquit, Scripturas, quærito Mosen,
Ex Israelis fonte petantur aquæ.
Ergò linguarum cùm dux sit, primáque radix,
Ex qua vulgatæ, Græca, Latina fluant;
Cùm non sit varius multùm sinuosi Meandri,
Sed levis & simplex clara, diserta, brevis:
Nec nodos habeat, sed tollat, dogmata salvat,
Obscurúm lucem præferat atque facem:
Non pudeat sanctos sanctam didicisse Camœnam,
Nativisque suis Biblia scire tonis:
Discamus breviter Linguam, quæ Sancta vocatur,
Sanctè commentis undique se obstis.
Dulciùs ex ipsis hauritur fontibus unda,
Orèque divino purius imbibitur.
Non arcere decet pueros, non pellere quemquam;
Sunt arcana piis omnibus exposita.
Hæc non Rabbinis tantùm, non obvia cleris,
Sed patefacta bonis sed reservata piis.
Nec pudeat claros inopes, juvenesque senésque,
Cauſidicum, Medicum, Rhetora, Grammaticum,
Æternas nostræ Tabulas versare salutis,
Cœli thesauros scire, suúmque Deum.
Non his fomentis Messiæ nomina tincta
Fraudentur pabes sanctificéque cibo:
Sic ethnissarent mediis in gentibus orti;
Non hoc lacte suos Turcica terra nutrit.

ALME DEUS pellas has nostri temporis umbras,
Túque tuúmque malo promicet orbe jubar:
Discere te doceas, dedicere cætera præ te,
Scire nihil nisi te; nam tua scire lux est.

CAP.

Discendo reliquas totas consumimus annos,
Has nugas manibus volvimus assiduis.
Quam jepet hic tantus nobis, gravis unde veternus?
Unde hæc Musicolis nausea obrta togis?
Hirsutam clamant, dumis squallere, referam
Spinis, & ipsis sentibus horridulam.
Qui dedit os homini, qui vocem præfidque linguæ,
Ille rudis populo dicitur esse suo?
Rhetorica Doctor, Logices sons a quo magister,
Nobis facundis hirtus & asper erit?
Hæc protoplastus Adam primæva stirpis origo,
Hæc ab Patres, Angelicúsque chorus:
Hæc Moses Leges scripsit prognostica Vates:
Hæc Lingua Hebræa dat sonúsque tyræ:
Hæc David Psalmos cecinit, Proverbia Schlomo,
Cuilli citharæ dulcisonique modi:
Hæc olim Christus, lux & sapientia Patris,
Subjecit freno ferrea colla suo:
Suasit, persuasit fures & scorta vocavit,
Hæc surdos traxit, saxáque perdomuit:
Hæc Pater o e suo quondam ellogiatula fatus,
Et tensenda tamen barbara lingua Deis?
Dulciùs an nobis cæcus resonabit Homerus,
Quàm similus sancto Spiritus eloquio?
O teneras aures, doctas nimis atque disertas!
Ut quibus indoctus creditur esse Deus.
Unde hæ deinceps quorsum fastidia tanta?
Cùm stomachos tantùm provocet illecebræ?
Non sic inculta est, flores habet atque figuras,
Multis mellifluis tota respersa tropis.
Cultior haud Cicero Latialis gloria linguæ,
Non Demosthenicus gratior ille lepos,
Si facilem quæras, levior non altera lingua,
Nulla tuos tardat longa salebra pedes.
Sunt pauca voces, has unus devorat annus,
In reliquis Babylon cernitur, atque Chaos.
Si tibi linguarum placeat grandæva senectus,
Prima fuit terris, ultima forsan erit.
Nec jussit Dominus specus lustrare Platonis,
Sed nec Lyceum silvosamque Sinam:

Non

Litera ש irrepitia est, non originalis, partim ex prava prolatione ס ש nata, partim pro ס posita.

Quinque in fine vocum aliter scribuntur, unde literæ *Finales* vocantur: nempe כ מ נ פ צ

Finales, ך ם ן ף ץ

Distribuuntur ab Hebræis in quinque ordines, juxta quinque organa, quæ distincta singularum prolatione occupantur.

אהחע Literæ gûtturis sive gutturales, quia spiritum valent, qui in gutture formatur.

דטלנרת Literæ linguæ sive linguales.

גיכק Literæ palati sive palatinæ.

זסצרש Literæ dentium sive dentales.

בומף Literæ labiorum sive labiales.

Hinc consectarium, usus in omnibus linguis celeberrimi: *Literæ unius organi facilè inter se commutantur.*

Literæ אהוי sæpè consonarum valorem amittunt, & otiosæ, quoad pronunciationem, in voce existunt, quod Hebræi dicunt *Quiescere* & inde *Literæ Quiescentes* tunc vocantur. Vulgò אהוי *Ehevi*, sive יהוא *Jehu* memoriæ causâ appellantur.

CAP. II.

De Vocalibus.

VOcalis est, quæ per se tonum edit: estque *Propria* vel *Impropria*.

Propria, quæ semper vocalis est: estque *longa* vel *brevis*.

Longa, quæ producto sono effertur: estque *quintuplex*.

Brevis

דקדוק Rammatica eſt ars bene loquendi, Hebræis Hebraicè. Partes ejus duæ ſunt, { *Etymologia*, *Syntaxis*.

Etymologia eſt prima pars Grammaticæ, quæ *vocum ſingularum* proprietates explicat.

Vox eſt nota, quâ unumquodq; diſtinctè notatur: fitque ex *Syllaba*, unâ vel pluribus.

Syllaba eſt ſonus vocis integer, cujus partes ſunt *Litera* & *Vocalis*.

Litera eſt, quæ cum vocali ſonum integrum edit, unde & *Conſona* dicitur.

Literæ ſunt viginti duæ, omnes Conſonæ:

Nomen.	*Figura.*		*Potestas.*	
Aleph	א	1	(ʾ)	*Spiritus tenuis.*
Beth	ב	2	bh	*leniori ſono quàm* ו.
Gimel	ג	3	gh	*ſ. ut Germanis incognitâ.*
Daleth	ד	4	dh	
He	ה	5	h(ʿ)	*Spiritus aſper primus.*
Vau	ו	6	v	*Conſona fortior quàm* ב.
Sajin	ז	7	ſ	*lenioſimum.* Angl. z
Heth	ח	8	h	*Spiritus aſperior.*
Teth	ט	9	t	
Joth	י	10	j	*conſona.*
Caph	כ	20	ch	χ *Græcorum.* Angl. *ch.*
Lamed	ל	30	l	
Mem	מ	40	m	
Nun	נ	50	n	
Samech	ס	60	ſ	*acutum.*
Hajin	ע	70	h	*Spiritus aſperrimus.*
Pe	פ	80	ph	φ *Græcorum.*
Tzade	צ	90	tz	
Koph	ק	100	k	κ *Græcorum.*
Reſch	ר	200	r	
Schin	ש	300	ſch	*vel* χ *aut* ſ. h *Germ.* Angl. *ſh.*
Sin	ש		ſ	*acutum ut Samech.*
Thau	ת	400	th	θ *Græcorum.*

Litera

omnium literarum vocalis est: éstque *Simplex* vel *Compositа.*

Simplex dicitur *Sheva*, & duobus punctis perpendicularibus literæ subjicitur, ְ, valétque E brevissimum, quale in **bejahlt, gestraft**, quod rapidè effertur quasi **brahlt, ghtraft.** ut *e* med. in Angl. *beggery.* Vulgò vocatur *Sheva mobile.* At 1. *post vocalem brevem*, 2. *post longam accentu notatam*, 3. *in fine dictionis etiam geminum*, vocalis naturam deponit, docétque tantùm, consonam suam esse cum præcedenti in unam syllabam conjungendam. Hinc appellatur *Scheva quiescens*, sive *mutum.*

Composita est, quæ constat ex Sheva & vocali brevi: éstque *triplex:*

Chateph-pathach ֲ A
Chateph-segol ֱ E } *celerrima pronunciationis*
Chateph-kametz ֳ O

Hæ propriæ literarum gutturalium sunt, quibus adhibentur loco Sheva simplicis, commodioris pronunciationis causâ. Impropriè & irregulariter aliæ literæ alphabeti eas possident.

Quando (ֳ) sit vel Kametz-chatuph, vel Chateph-kametz, vide cap. 4. & 5. Hæ quatuor autem in genere vocantur *Vocales brevissima.*

CAP. III.

De Dagesh & Mappik.

VEntri literarum inscribitur punctum, pronunciationi ipsarum inserviens, diciturque vel *Dagesh* vel *Mappik.*

Dagesh duplex est: *Lene* vel *Forte.*

Brevis, quæ correpto, & eſt itidem *quintuplex*: ut

Longæ.

Kametz ◌ָ A obſcurum quaſi cum O mixtum, ut in Germanicis, Abend Veſpera: Samen Semen: Angl. *falt* ſal; *ſmall* parvus

Tzere ◌ֵ E purum & ſiccum, Ehr Honor, Lehr Doctrina. Angl. *we* nos.

Chirek longum ◌ִי I, Ihr Vos, Ihnen Ipſis, Glider membra. Ang. *alive* vivus

Cholem ◌ֹו O, Ohr auris, Sohn filius. Angl. *open* apertus: *over* ſupra.

Schurek ◌ּוּ U Unſer noſter, Unſchuldig innocens, geſund ſanus. Angl. *a lute* barbitum, teſtudo.

Brevis.

Pathach ◌ַ A clarum, ut in Vatter Pater, Samen Colligere, Rath Tectum. Angl. *art* ars.

Segol ◌ֶ E impurum & dilutum, ehr Ariſta. Angl. *an eare of corn. bed* lectus

Chirek breve ◌ִ I, Irren errare, Sinn ſenſus, gritten paſſus. *to live* vivere.

Kametz-chatuph ◌ָ O, Ort locus, Son ſol, Trott torcular. Angl. *to trot* ſuccuſſare.

Kibbutz ◌ֻ u vel ו, Sunde peccatum, verfuhren ſeducere. Angl. *but* ſed, *ſhut* clauſus.

Quomodo figura Cametz-chatuph (◌ֳ) à Kametz longo diſcernenda, ſit, cap. 4. & 5. patebit.

Cholem etiam ſæpiſſimè per puncta literæ וֹ & וּ deſignatur, ita ut punctum illud ſimul & literam notet, & pro vocali uſurpetur. Fit hoc in וֹ, quando præcedens litera vocali caret: in וּ, quando ea ipſa nullum aliud punctum vocale adjunctum habet. Quandoque etiam eadem litera utrinque punctum geſtat, ſic וּ, quorum alterutrum pro Cholem ſumendum, ut infrà cap. 4. patebit.

Impropria vocalis eſt, quæ vel non ſemper, aut non omnium

CAP. IV.

De Syllaba & legendi ratione.

SYllaba eſt conſonæ & vocalis, in unum ſonum conjunctio. Conſona ſyllabam ſemper inchoat, à dextra verſùs ſiniſtram.

Syllaba eſt *Simplex* vel *Compoſita*.

Simplex, quæ ex una conſona & una vocali conſtat: ut, אֵלִי *Eli*, הַיִתִי *ha-ji-thi*, שָׁנֵא *ſa-ne*, ubi punctum literæ שׁ ſimul & literæ & vocalis nota eſt, quia ea litera aliud punctum vocale adjectum non habet: שְׁנֵה *ſhe-ne*, ubi poſterius punctum ſupra literam שׁ neceſſariò per cholem legendum: בָּרָאתִי *ba-ra-thi*, ubi ב habet dageſh lene, ideóque valet nudum *b*, & א in medio quieſcit: קְוֵבְחָ *kə-ve-cha*, ubi ſuperius punctum ad ק pertinet, non autem ad ו, quia ea propriam vocalem Sægol ſubjectam habet, cum qua, ut conſona, effertur. Porrò literæ vocali hîc deſtitutæ, quieſcunt, nec tamen propterea otioſæ aut ſuperfluæ ſunt, ſed pertinent ad ſubſtantiam & eſſentialem formam vocis, quæ ſine illis non eſſet integra.

Compoſita eſt, quando plures conſonæ in unam ſyllabam conjunguntur. Fit hoc in univerſùm per Sheva ſimplex, & ſub gutturalibus per Sheva compoſitum. Hæc enim puncta per ſe ſtatam & ſeparatam ſyllabam nunquam efficiunt, ſed ſuas conſonas aliis adjungunt: ut, פְּרִי *peri*, quaſi *pri*, non diviſim *pə-ri*, & ſic ſemper efferendum Sheva, quando vocale eſt: יִבְחוּ *Jebha rechu*: הִפְקַדְתִּי *hiph-kad-ti*, ubi Sheva bis poſt vocalem brevè quieſcit, & ת poſt Sheva quieſcens cum dageſh leni notatum, per nudum *T* efferendum, ut anteced. dictum, תַּחְתִּיָה *tach-ti-ja*, ubi ח

Dageſh lene eſt, quod ſex literas בגדכפת per ſe aſpiratas facit tenues, aſpirationem ab iis tollendo: ut, בָּ *ba*, גֶ *ge*, דִּ *di*, פֹּ *po*, תֻּ *tu*. Fit hoc 1. *ab initio dictionis*, ſi præcedens dictio non terminetur literâ quieſcente aut vocali longa: tunc enim aſpiratæ manent, quod ipſum tamen etiam exceptionem habet, ut traditur cap. 5. 2. *in media dictione poſt Scheva quieſcens*. Attamen & hic ſæpè aſpiratæ manent, quod ſpecialis obſervationis. Hæ literæ vulgò memoriæ causâ *Begad kephat* vocantur. Olim autem, quando aſpiratæ eſſent, notabatur ſuper illas virgula tranſverſa, quam *Raphe* vocabant, unde *Litera raphata*, id eſt, aſpirata. Exempla vide Exod. 20. verſ. 9, 13, 14, 15. In impreſſis libris aliàs planè exolevit.

Dageſh forte eſt, quod literam pronunciatione geminat. Habet locum in omnibus literis, exceptis gutturalibus & Reſh. A ſex præcedentibus בגדכפת etiam aſpirationem tollit, ut ipſum dageſh lene. Eſt autem dageſh in illis forte, quandocunque non præcedit Sheva: tunc enim tantùm in illis lene eſt, ut dictum. Literæ gutturales אהחע & ר, ad indicium & complementum excluſi Dageſh, præcedentem vocalem brevem plerunque in longam convertunt, ut cap. ſequenti videbitur.

Mappik eſt punctum, quod literæ ה & ו inſcriptum, docet eas genuino ſuo ſono efferendas, quæ ſine eo quieſcerent. Literæ ו inſcribitur in media dictione poſt Chirek, & literæ ה in fine vocis tantùm, ut cap. ſequenti fuſius declarabitur.

CAP.

Porrò, duæ vocales brevissimæ continuò legi nunquam possunt, unde nec duo sheva ab initio vocis ponuntur, nec post sheva compositum sheva simplex in media voce unquam sequitur. Attamen analogia vocum utrumque sæpè postulat, & tunc si duplex sheva ab initio concurrit, prius mutatur in Chirek, aut Pathach vel Sægol sub gutturali: exempla vide cap. 13. ad Imperativum & Futurum Kal. & sic deinceps per totum librum. Sed & alterum Sheva si sub י fuerit, tollitur: ut, בִּיהוּדָה *bi-hu-da*, pro בְּיִהוּדָה. Si in media dictione post Sheva compositum, sequatur Sheva simplex, tunc compositum resolvitur vel in suam brevem, aut in nudum Sheva: ut, תְּחָרְגוּ *ta-har-gu*: יְאַשְׁמוּ *je-shemu*. Sæpe tamen etiam solâ euphoniæ causâ Chateph-pathach & Chateph-sægol mutantur in Sheva: ut, יְהוֹרֶה *jeh-ge*, pro יֶהְגֶּה.

Dagesh forte syllabæ compositæ facit quoddam compendium: ut, חֻגְּשׁ *hyg-gash*, pro חֻגְגוּשׁ. Hinc *Sheva post vocalem brevem sub litera dagessata, vocale fit*: ut, גִּלְּתָה *gil-letha* pro גִּלְלְתָה. Dagesh autem ex gutturalibus & ר excidens, plerumq; præcedentem vocalem brevem in longam convertit: ut, בָּאר pro בַּאר. Dagesh forte etiam ex litera shevatâ, euphoniæ causâ sæpè excidit, ut suis locis videbitur.

Denique *diphthongorum* doctrina syllabæ compositæ affectio quædam est.

ו & י post Kametz, Tzere & Chirek in fine vocum, vocalis quodammodo naturam induunt, & eam vocalibus istis in diphthongum coalescunt: ut, עֵשָׂו *Esau*, שָׁלוֹ *shalev*, פִּי *pi*. Judæi tamen in his nullam diphthongum agnoscunt, sed ו ut consonam *f* proferunt,

cum Mappik poſt Chirek notatum, per conſonam eſferendum eſt, cum abſque eo quieſceret, quippe vocalem longam conſtituens, & ſic etiam ultima ſyllaba à vocali Kametz inciperet, quod contra regulam eſt in principio capitis traditam. Sic Mappik in ה vocis אִישָׁהּ *I-ſhah:* etſi Judæi Mappik in hac forma, præcedente Kametz, negligant, & ſimpliciter pronuncient *Iſha*, ה quieſcente, quod ſine dubio vitioſè fit.

Literæ ultimæ vocum rarò cum Sheva notantur, ut in his, בָּרְךָ *ba-rach*, שְׁאַלְתְּ *Sha-alt*. Semper autem præcedenti adjunguntur: ut, שֻׁלְחָן *menſa*: לֶחֶם *panis*.

ח & ע in fine vocis ſæpè ſub ſe aſſumunt Pathach, quod ante eas pronunciatur: ut, מָשִׁיחַ *ma-ſhiach*, יִיטַב *ja-dhuab*. Vulgò vocatur פַּתָּח גְּנוּבָה *Pathach genubba*, id eſt, furtivum.

ה cum Mappik id aliquando imitatur: ut אֱלֹהָּ *eloah, Deus*, מַגְבִּיהַּ *magbiah, exaltans*.

Gutturales nunquam admittunt ſheva vocale, bene quidem ſheva mutum. Aliàs ſheva compoſitum ipſarum proprium eſt, ut dictum: ut. חֲבִו *habbu*, אֲמֻנָּה *amu-na*, חֲלִי *Choli*. Hinc præcedens litera communiter ſuſcipit eam vocalem brevem, quæ ſub gutturali eſt cum ſheva compoſita, quod vulgò dicunt. *Litera gutturalis punctat ſe & præcedentem:* ut, אַחֲבָרֶיהָ *a-habba*, בְּאֲמֻנָּה *be-amu-na*; at Kametz-chatuph hic ſemper per nudum Kametz ſcribitur, quod ex præcedenti regula per *O* legendum: ut, אָחוֹז *O-halo*. *Vrgis*, בֵּאלֹהִים pro בְּאֱלֹהִים *in Deo*: לֵאמוֹר pro לֶאֱמוֹר *Dicere*: לֵאדֹנָי pro לַאדֹנָי *Domino meo*. Sic לֵיהוָה quod legendum לַאדֹנָי.

Por-

Infra vocem.

15 ֥ Merca: Maarich.
16 ֒ Merka kephula.
17 ֜ Tiphcha: Tarcha.
18 ֣ Munach.
19 ֤ Mahpach.
20 ֦ Jethif.
21 ֧ Tebhir.
22 ֨ Darga.
23 ֪ Athnach.
24 ֫ Jerach.
25 ׀ Silluk.

Usus horum triplex est: 1. designant *musicam*, sive rationem cantus apud Judæos: 2. *legitimam pronunciationem* cujusque vocis, in syllabæ alicujus elevatione: 3. *distinctionem sententiæ* in certa membra. Primus usus Judæis relinquitur. De secundo hic observetur

1. *Qua syllaba accentu tonico notata est, ea acuitur.* Excipe *Telisha-gedola*, qui primam vocis literam semper occupat; *Tiphcha*, quando in Jobo, Psalmis, & Proverbiis initio vocis ponitur: item *Pasta*, *Telisha Ketanna*, *Sagolta*, *Sarka*, qui ultimæ vocis literæ semper adhærent, nec tamen eas syllabas semper afficiunt, Quæ autem syllaba cum illis acuenda sit, id ex analogia flexionis & proprietate vocis sciendum est.

2. *Ejusdem accentus ineadem voce geminati, prior syllabam acuit:* ut, תֹּהוּ tóhu.

3. *Diversorum in eadem voce accentuum posterior acuit, prior euphoniæ inservit:* ut, וְהָאֲרִים veháetzim.

4. *Accentus tonicus vocali longæ additus, Sheva sequens constituit quiescens:* תַּגְלָה tagélna.

runt, *Esaf*, *schaleſ*, *piſ*. (^) triplicem diphthongum facit, ut, פָּנַי *panas*, גּוֹי *goi*, גָּלוּי *galui*. Attamen & hîc à quibuſdam dubitatur. Irregulare eſt יְרוּשָׁלִַם, quod ſcribendum & legendum יְרוּשָׁלַיִם *Jeruſhalajim*, ex Jer. 26. 18. item יְרוּשָׁלִַמָה, quod legendum יְרוּשָׁלַיְמָה ex 2. Paralip. 32. 9.

CAP. V.

De Accentibus.

VOcis communes affectiones ſunt *Accentus* & *Notatio*.

Accentus eſt nota, quæ vocis ſonum convenienter moderatur: éſtque *Tonicus* vel *Euphonicus*.

Tonicus, qui ultimam vel penultimam ſyllabam acuit. Hunc nos rectâ virgulâ ad ſyllabam acuendam, docendi causâ in hoc libello exprimemus. Vox in ultima habens accentum, vocatur vulgò Chaldaicâ voce מִלְרַע *milra*: in penultima, מִלְעֵיל *milhel*. Tonici ſunt vigintiquinque, quorum quatuordecim ſupra vocem, undecim infra vocem notantur, hoc modo:

Supra vocem.

1	֑	Paſhta.	
2	֒	Kadma.	
3	֛	Gereſh: Teres: Aſla.	
4	֓	Geraſhajim.	
5	֜	Teliſha ketanna: Talſha, Tarſa.	
6	֖	Teliſha gedola.	
7	֥	Karne-para.	
8	֤	Rebhia.	
9	֧	Sakeph gadol.	
10	֨	Sakeph katon.	
11	֗	Sægolta.	
12	֙	Paſer.	
13	֪	Sarka.	
14	֬	Shalſhelet.	

Infra

ut הַיְחָרָה *hájethá*. Vocalibus longis ante Sheva addi ſolet: unde *Kametz ante Sheva abſque Metheg, breve eſt*, id eſt, Kametz-chatuph: ut, חָכְמָה *Chochmá*; at cum Metheg חָכְמָה *Cháchemá*. Additur etiam ſemper vocalibus ante Sheva compoſitum: ut, יַעְשֶׂה *Jahasé*: יוֹסֵף *Joſéph*. Metheg ſæpè mutatur in accentum tonicum, unde ſuperior regula tertia nata eſt.

Duplex porrò hic euphoniæ ſpecies eſt: *prima*, accentus tonici ablatio. Tunc duæ plurésve voces virgulâ transversâ conjunguntur, ut cum poſtremæ vocis accentu venuſtâ pronunciatione coaleſcant. Virgula iſta vocatur *Makkeph*: ut, וְאַף־כִּי אֹתָם *veaph-gam-ſóth*, Levit. 26. 44. *Cholem* & *Tzere* ſequente conſonâ mobili in fine vocis, ante Makkaph corripiuntur; illud in Kametz-chatuph, hoc in Sægol: unde iſta regula: *Kametz ante Makkaph, breve eſt*, id eſt, Kametz-chatuph: ut, כָּל *col*, אֵת *eth*, אֶל *el*. יָקֹם *Jakom*, quæ accentu proprio notatæ, ſcribuntur, יָקֻם, אֵת, כֹּל, אֶל.

Secunda, accentus trajectio. Nam vox monoſyllaba aut biſyllaba penacuta, ſæpiſſimè rejicit accentum præcedentis dictionis ex ultima in penultimam, unde Cholem & Tzere rurſus corripiuntur, ut anté. Hinc iſta regula: *Kametz ultima ſyllaba, ante conſonam mobilem accentu deſtitutam, breve eſt*, id eſt, Kametz-chatuph, ut, וְיָקֻם לָךְ *vejakom-lach*, Job. 22. 28.

Cæterùm in Jobo, Pſalmis & Proverbiis, alia quam in aliis libris biblicis, accentuum ratio eſt, cujus modus hactenus ab Hebræis nondum ſatis explicatus.

Diffe-

Tertius usus ad Syntaxin pertinet, quæ docet orationem in sua membra rectè distinguere. Sic autem distribuuntur in *Ministros* & *Reges*.

Ministri sunt, qui orationem continuant & promovent ad commodum membrum: súntque octo, *Munath*, *Mahpach*, *Merca simplex*, *Merca duplex*, *Darga*, *Jerach*, *Kadma*, *Telisha-ketanna*.

Reges sunt, qui spiritum vel leviculè suspendunt, aut plenius sistunt deponúntque, & sermonem aliquo membro incidunt: súntque septendecim reliqui, *Silluk*, *Athnach*, *Rebbia*, *Sakeph-katon*, *Sakeph-gadol*, *Segolta*, *Sarka*, *Geresh*, *Gerashajim*, *Pashta*, *Paser*, *Shalsheleth*, *Telisha-gedola*, *Karne-para*, *Tiphcha*, *Tebhir*, *Jethif*. Ex his communiter ad Comma sive Incisum adhibentur *Rebbia* & *Sakeph-katon*, & in versibus longioribus *Segolta*: ad Colon, *Athnach*: ad Periodum sive Versum absolvendum, *Silluk*, quem & *Soph-pasuk* vocant. Hi ob pleniorem spiritus in pronunciando depositionem, dicuntur *Pausa*, quarum in immutandis vocalibus non exigua vis est, ut in fine hujus libri ostenditur. Hîc observetur & ista Regula: *Litera* בגדכפת *Begad-kephat post vocem vocali longâ aut literâ quiescente finitam, at quolibet accentu rege notatam, Dagesh lene accipiunt*: ut, וְאֵת אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה *Et quicquid erat cum ipso in arca*, Gen. 7. 23. Aliàs sic aspiratæ manent, ut dictum cap. 3.

Euphonicus est, qui tonico præmissus, suaviorem pronunciationem efficit. Is unicus est, & *Metheg* dicitur, rectáque virgulâ sub litera notatur. Ejus usus est, ut vocalem, cui adjunctus est, decorè suspendat:

ut

CAP. VI.

De Notatione.

NOtatio est, quâ vocis cujuslibet origo inquiritur: idque *Specie* aut *Figurâ*.

Species est origo vocis *prima*, vel aliunde *derivata*. Illa vulgò *Primitiva*, Græcis ῥίζα, Hebræis שֹׁרֶשׁ *Radix*, dicitur, & tribus communiter literis constat, quæ dicuntur *Radicales*. Reliquæ, quæ ad Radicem accedunt, appellantur *Serviles*, quòd accidentibus Radicis formandis inserviunt.

Figura est origo vocis *Simplex* aut *Composita*. Simplex, quæ individua in alias: ut, אָב *Pater*. Composita, quæ in alias dividi potest: ut, אַבְרָם *Abram*, in אָב *Pater*, & רָם *Excelsus*. Compositæ voces Hebræis rariores sunt.

CAP. VII.

De divisione vocis in genera & species.

VOx est *Declinabilis* vel *Indeclinabilis*.

Declinabilis quæ in diversos fines flectitur: idque *Numero* vel *Genere*.

Numerus est, cùm quid de uno vel pluribus effertur: unde est vel *Singularis*, qui de uno, vel *Pluralis*, qui de pluribus usurpatur.

Genus est differentia vocis secundum sexum: estque *Distinctum* vel *Conjunctum*.

Distinctum est vel *Masculinum* aut *Femininum*.

Conjunctum, quod utrique sexui commune est, unde & *Commune genus* vulgò dicitur, & nunc in masculino, nunc in fœminino genere usurpatur.

Vox

Differentia inter Kametz longum & Kametz-chatuph ſive breve, & Chateph-kametz ſive breviſſimum.

Kametz-chatuph nunc per nudam figuram Kametz longi (◌ָ) deſcribitur, nunc per præpoſita duo puncta (◌ֳ) quâ figurâ etiam Chateph-kametz notatur. Quando figuram habet nudi Kametz, tunc quadrupliciter ab eo diſtinguitur.

1. Kametz abſque Metheg ante Sheva, eſt Kametzchatuph, id eſt, *O* breve: ut, חָכְמָה *Chochma*. Excipe Job. Pſal. & Proverbia.

2. Kametz abſque accentu ante Dages forte, breve eſt: ut, רָנּו *ronnu*.

3. Kametz ultimæ ſyllabæ accentu tonico carens, ante conſonam mobilem breve eſt: ut, וַיָּקָם *Vajakom*. Sic ante Makkaph, כָּל *Kol*.

4. Kametz ante gutturalem cum Chatephkametz notatam, breve eſt: ut, אָהֳלֹו *Oholó*.

Quando cum duobus punctis ſcribitur, tunc tribus modis à Chateph-kametz diſcernitur:

1. Kametz-chatuph poſt ſe ſemper habet vel Sheva quieſcens aut Dageſh forte: ut, רָנּו *Ronnu:* קָדְשֹׁו *Kodſho:* Poſt Chateph-kametz nunquam ſic.

2. Kametz-chatuph omnibus alphabeti literis per ſe ſubjicitur: Chateph-kametz propriè gutturalibus tantùm, ſdque loco Sheva, rariſſimè & irregulariter aliis literis additur.

3. Kametz-chatuph ſæpè abſque duobus punctis ſcribitur, & ſyllabam conſtituit: chateph-kametz ſine iſtis nunquam venit, neque unquam ſyllabam efficit.

CAP.

4. Masculina in ו moventur in ית & in ות: ut, שֵׁנִי *Secundus*, שֵׁנִית & שְׁנִיָּה *Secunda*.

Adjectivis, quorum significatio augeri potest, accidit *Comparatio*. At ea non fit diversis gradus absoluti terminationibus, sed periphrasi, unde ex Syntaxi nostra discenda.

Casus est specialis terminatio Nominis, sextuplex in utraque numero, Nominativus, & cæt. At illi non actu, sed potestate hic sunt, id est, non diversarum terminationum, sed ex structura sermonis: neque etiam articulis aut notis certis discernuntur (ut tamen vulgò docent) sed omnino ex Syntaxi dijudicandi sunt. ל tamen communiter Dativum, אֵת Accusativum denotat: ה communis omnium casuum articulus est.

CAP. IX.

De prima declinatione.

FLexio Nominis dicitur *Declinatio*, quæ hic fit tantùm ex nominativo singulari, in nominativum dualem aut pluralem: éstque *duplex*, Prima & Secunda. In his, *Kametz, Tzere, & Sagol penultima syllaba mutantur in Sheva; Sagol ultima syllaba in Kametz.*

Prima declinatio est masculinorum, quæ singulari numero adjicit syllabam ים, unde ו quandoque excidit: ut,

טוֹב *Bonus*, plur. טוֹבִים.

צַדִּיק *Justus*, plur. צַדִּיקִים.

דָּבָר *Verbum*, plur. דְּבָרִים.

סֵפֶר *Liber*, plur. סְפָרִים.

מֶלֶךְ *Rex*, plur. מְלָכִים.

Quæ-

Vox declinabilis est vel *Nomen* aut *Pronomen*, vel *Verbum* aut *Participium*.

CAP. VII.

De Nomine.

NOmen est vox per numeros generáque declinabilis cum casu.

Numerus hîc etiam *Dualis* est, qui de rebus naturâ binis tantùm effertur, ratiò de aliis. Forma cap. sequenti ostendetur.

Genus quomodo cognoscatur, ex Thesauro nostro Grammatico petendum est.

E generis differentia Nomen est vel *Substantivum* vel *Adjectivum*.

Substantivum est nomen generis unius vel communis, sub una terminatione: ut, סֵפֶר *Liber*. Ad sexum discernendum quandoque etiam in alterum genus movetur. Motio de masculino in fœmininum, fit assumpto ה cum præcedente Kametz & accentu: ut, אִישׁ *Vir*, אִשָּׁה *Vxor*: סֹהֵר *rex*, סֹהֶרֶת *regina*.

Adjectivum est Nomen generis duplicis sub duplici terminatione: ut, טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bona*. Motio hæc in alteram terminationem, Masculini formam sæpè mutat.

1. Kametz penultimæ syllabæ mutatur in Sheva: ut, גָּדוֹל *magnus*, גְּדוֹלָה *magna*.

2. Tzere ultimæ syllabæ, si nullum Kametz præcesserit, similiter transit in Sheva: ut, עִוֵּר *Cæcus*, עִוֶּרֶת *Cæca*. Præcedente autem kametz, manet.

3. Terminatio ה tollitur, unde antecedens Kametz immutatum manet: ut, יָפֶה *pulcher*, יָפָה *pulchra*.

4. Masculi-

tant Chirek in Kametz: ut, גִּדִּים *hœdus*, וְדִיִּם pro גְּדִיִּם. Quædam analoga sunt.

7. Quædam habent ־ pro ־ִים: ut, שָׂדַי pro שָׂדִים *Agri*: Sic גִּבְעַי *Locusta*, הָרַי *montes*.

Dualis numerus fit in ־ַיִם: ut, יוֹם *dies*, יוֹמַיִם *duo dies*: אַף *nasus*, אַפַּיִם *nares*, שַׁד *mamma*, שָׁדַיִם.

CAP. X.

De secunda declinatione.

SEcunda declinatio est fœmininorum, quæ singulari adjicit syllabam וֹת: ut,

אַגָּן *Crater*, אַגָּנוֹת *crateres*.
חֶרֶב *Gladius*. חֲרָבוֹת.
יָתֵד *Clavus*, יְתֵדוֹת.

Cholem mutatur, ut antè; גֹּרֶן *Area*, גֹּרָנוֹת

Terminationes ה, & ת abjiciuntur: ut, צְדָקָה *justitia*, צְדָקוֹת *justitia*: עֲטָרָה *corona*, עֲטָרוֹת *corona*.

Hinc bisyllaba in ה, duplici Kametz antecedente, prius retinent: ut, צָרָה *angustia*, צָרוֹת *angustia*.

Quæ sunt formæ כָּבְשָׂה, imitantur formam צְדָקָה quæ paulò antè posita: ut, כִּבְשָׂה *agna*, כִּבְשׂוֹת *agna*.

Monosyllaba multa flectuntur per Dagesh præcedente Chirek: ut, אֵם *mater*, אִמּוֹת *matres*: פְּרִי *fructus*, פֵּרוֹת *fructa*. At בַּת *filia*, plur. בָּנוֹת *filiæ*.

Dualis hic retinet formam primæ declinationis: ut, יָרֵךְ *femur*, יְרֵכַיִם *femora*.

ה in fine commutatur in ת: ut, שְׂפָתַיִם *labium*, שִׂפְתוֹתַיִם *labia*.

Anomalia communes.

1. Nomina propria, item metallorum & liquorum, sunt singularia tantùm.

2. Nomi-

Quædam flectuntur in ן. ex forma Chaldaica: ut, אֲחִיזָן *alii*.

Cholem penultimæ ſyllabæ ſequente Sægol vel Pathach, mutatur in Sheva, פֻּסָּץ *pugillus*, Plur. פֻּסָּקִים: Cum gutturali, אֹהֶל *Tabernaculum*, אֳהָלִים.

Pathach & Chirek (non intercedente dageſh) contrahuntur in Tzere: ut, זַיִת *Oliva*. Plur. זֵיתִים Variant hæc, תַּיִשׁ *hircus*, תְּיָשִׁים *hirci*: ſic חַיִל *exercitus*, חֵילִים. At à בַּיִת *domus*, Plur. בָּתִּים.

Ultima ſyllaba ſunt & aliæ affectiones.

1. *Kametz* quandoque convertitur in Pathach & dageſh: ut, אוֹפָן *rota*, אוֹפַנִּים *rotæ*.

2. *Pathach* non rarò aſſumit dageſh: ut, הַדַּס *myrtus*, הֲדַסִּים. At סַף facit סִפִּים, & ſic pauca alia.

3. *Tzere* communiter tranſit in Sheva: ut, עִוֵּר *cæcus*, עִוְרִים. Quædam commutant illud in Chirek & dageſh: ut, מָגֵן *clypeus*, מָגִנִּים, *clypei*: חֵץ *ſagitta*, חִצִּים. At Tzere præcedente Kametz manet: ut, זָקֵן *ſenex*, זְקֵנִים *ſenes*. Monoſyllaba quædam illud etiam retinent: ut, זָר *peregrinus*, זָרִים. Excipe בֵּן *filius*, unde בָּנִים *filii*.

4. *Cholem* interdum corripitur in Kibbutz & dageſh: ut, אָדֹם *rufus*, אֲדֻמִּים. Item *Shurek*, דְּלוּעָה *urtica*. Plur. דְּלוּעִים. A יוֹם *Dies eſt*, יָמִים: Sic רֹאשׁ *caput*, רָאשִׁים. Et אֱנוֹשׁ *Homo*, אֲנָשִׁים.

5. Terminatio ה abjicitur, unde præcedens vocalis manet: ut, יָפֶה *pulcher*, יָפִים. Item רֵעָה *amicus*, רֵעִים.

6. Terminatio ' communiter tollitur: ut, יְהוּדִי *Judæus*, יְהוּדִים. Quædam hujus terminationis, mutant

Singularia tantùm, & generis distincti, *Demonstrativum* זֶה *Hic, Is, Iste:* זֹאת, אֵת, *Hæc, Ista.* Utriusque sive communis generis, זוּ זִי *Hic, hæc, Iste, Ista,* Vide mox in Præfixis.

Pluralia tantùm, & utriusque generis. אֵלֶּה, אֵל, *Illi, Illa, Illa.*

Utriusque generis & numeri, *Relativum* אֲשֶׁר *Qui, qua, quod; qui, qua, qua: Interrogativum* מִי *Quis, qua,* de persona: מָה מַה מֶה *Qua, Quod, Quid,* de re.

Conjuncta sive Inseparabilia sunt, quæ aliis vocibus adhærent: sùntque vel *Præfixa* vel *Suffixa,* quæ *Affixa* vulgò vocant.

Præfixa duo sunt, שׁ & הַ, sequente dagesh post utrunque. Illud est ex אֲשֶׁר *Qui, qua, quod:* hoc ex הוּא, & nunc relativum est, *Qui, qua, quod;* nunc demonstrativum, *Hic, hæc, hoc,* quomodo articuli usum habet ante Nomina & Pronomina tertiæ personæ: ut, הַדָּבָר *Hæc res* הַהוּא *Ille ipse,* הַזֶּה *Hic ipse,* quod & cum epenthesi ל dicitur, הַלָּזֶה, & per apocopam הַלָּז, sic ex זוּ fit הַלָּזוּ.

Suffixa sive affixa sunt, quæ fini vocum adhærent & oriuntur ex integris, hoc modo:

Ex אֲנִי fit נִי *me* abl. נִי_ *me* acc. י_ *meus, a, um,* rarò *Me* acc. י_ *mei, mea, mea* plur. per omnes casus.

אֲנַחְנוּ נוּ *nobis* ablat. נוּ_ *noster: nos,* acc. נוּ *Nos,* accus.

Ex אַתָּה fit כָּ *Tuus: Tui* plur. cum reliquis casibus.

אַתֶּם כֶּם *Vester: Vos* cum reliq. cas.

אַתְּ כִי *Tuus:* plur. כִי_ *Tui, a, a,*

אַתֶּן כֶּן *Vester: vos,* acc.

2. Nomina ætatum sunt pluralia tantùm.

3. Pauca quædam, dualia tantùm: ut, מַיִם *Aqua*, שָׁמַיִם *cælum*, & similia.

4. Quædam masculina flectuntur more fœminorum: ut, אָב *Pater*, אָבוֹת *patres*. Et contrà: ut, אַלָּה *quercus*, אֵלִים *quercus*: עִיר *urbs*, עָרִים.

5. Quædam utroque modo: ut, הֵיכָל *palatium*, הֵיכָלוֹת, הֵיכָלִים *palatia*.

CAP. XI.

De Pronomine:

PRonomina sunt secundaria quædam Nomina, & occulta quasi ipsorum cognomina, unde כִּנּוּיִים, id est, cognomina Hebræis appellantur. Sunt autem duplicia, *Separata* vel *Conjuncta*, sive Separabilia vel Inseparabilia.

Separata sunt, quæ per se dictionem separatam constituunt: súntque vel *Integra*, vel *Defectiva*.

Integra, quæ genere & numero distinguuntur: súntque tria, res personas indicantia: ut,

Plural.		*Singul.*	
Nos	אֲנַחְנוּ vel אֲנוּ	*Ego* c.	אָנֹכִי vel אָנִי 1. pers.
Vos m.	אַתֶּם	*Tu* m.	אַתָּה 2. pers.
Vos f.	אַתֶּן	*Tu* f.	אַתְּ
Ipsi m.	הֵם	*Ipse* m.	הוּא 3. pers.
Ipsa f.	הֵן	*Ipsa* f.	הִיא vel הִוא

In ן finita, item הֵם, sæpè accipiunt ה paragogicum: ut, אַתֶּנָּה, הֵנָּה, הֵמָּה.

Defectiva sunt, quæ vel genere vel numero déficiunt.

Singularia

ה penacutum, duplici Sægol aut Pathach antecedente, desinit: ut, פָּקְדָה vel פָּקְדָ֫ה *Visitans illa.*

Futurum duplex est: *Primum* & *Secundum.*

Primum, quod ab imperando, tanquam communiori ejus usu, צִוּוּי *Tziffui*, *Imperativum* vocant: ut, פְּקֹד *Visita*, *Visitato*, *Secundum* in specie *Futurum* appellatur: ut, אֶפְקֹד *Visitabo.*

Infinitum tempus, vulgò dicitur *Infinitivus modus*, Hebræis *Makor* quasi *Fons*, quòd, indè significatio in reliqua distincta tempora ceu rivulos certos deriveatur: ut, פָּקוֹד פָּקֹד vel פָּקֵד *Visitare.* Exprimuntur etiam eo gerundia, maximè præfixis literis בגלם quas *Bachlam* vocant.

PERSONA est specialis terminatio Verbi: éstque triplex; *Prima*, *Secunda*, *Tertia*, quæ certo genere ferè distinguuntur.

Præteriti, tertia pluralis, & prima quælibet, sunt generis communis.

Tertia masculina in Præterito præcedit, quia ejus forma est simplicissima, purum thema continens: ut, פָּקַד *Visitavit ille.* Hinc tertia fœminina in ה, ut, פָּקְדָה *visitavit illa*, ubi ה repræsentat Pronomen הִיא *illa*, & tertia pluralis in ו, ut פָּקְדוּ *visitarunt.*

Secunda masc. sing. in תָּ quasi ex אַתָּה *Tu*: ut, פָּקַדְתָּ *visitasti tu vir*: fœm. in תְּ ex אַתְּ, ut, פָּקַדְתְּ *visitasti tu fœmina.* Secunda pluralis masc. in תֶּם ex אַתֶּם *Vos*: ut, פְּקַדְתֶּם *visitastis vos viri*: fœm. in תֶּן ex אַתֶּן *vos fœminæ*: ut, פְּקַדְתֶּן *visitastis vos fœminæ.*

Prima singular. in תִּי ex אֲנִי *Ego*, literâ ת per epenthesin ascitâ, aut usurpatâ loco נ, nè fieret confu-

Ex { הוּא, הֵם, הִיא, הֵן } fit { וֹ. ו. הוּ. נָּ. *Ejus, ei, eum, eo.* ם. הֶם. טו. *Eorum, eis, eos.* ָהּ. ה. תָ. *Ejus, ei, eam, eâ.* ן. הֶן. *Earum, eas, eis.*

Hinc Dativi ex ל ab initio: לִי *mihi*, לָנוּ *nobis*: לְךָ *tibi*, לָכֶם *Vobis*, לוֹ *ei*, לָהֶם *illis*, Accusativi ex אֵת sive אוֹת, ut אוֹתִי *me*, אוֹתָנוּ *nos*, &c. Ablativi מִמֶּנִּי *A me*, מִמְּךָ *A te*, &c.

Affixa נִי. נוּ. כָ. כֶם. כֵן. הוּ. הִי. נוּ. הֶם. הֶן. quando usurpantur pluraliter, semper habent ante se י: ut, דְּבָרֵינוּ *Verba nostra.*

CAP. XII.

De Verbo.

Sic fuit Nomen & Pronomen: sequitur Verbum cum Participio.

Verbum est vox flexilis, cum *tempore* & *persona*.

Numeri hîc tantùm sunt singularis & plurâlis.

Genera eadem, quæ in Nominibus, quorum distinctio in personis patebit.

TEMPUS est *finitum* aut *infinitum*.

Finitum est aut *Præteritum* vel *Futurum*: nam *Præsens* proprium Hebræi nullum habent.

Præteritum unicum pro omnibus: ut, פָּקַד *Visitabat, visitavit, visitaverat, visitavisset.*

Hinc oritur participium duplex, *Præsens*, quod *Eenoni* vocant: ut, פּוֹקֵד *visitans*: *Præteritum*, quod *Pahul* dicunt: ut, פָּקוּד *Visitatus, Qui visitatur.* Hæc, ut in aliis linguis, flexionem Nominum imitantur, & Præsentis Indicativi usum etiam præbent. Fœmininum singulare indifferenter ferè in ָה acutum vel

ſum formationis principium: nam ſyllaba formativa נָה hîc poteſt eſſe ex הִנֵּה *Iſta*, vel ex אַתְּנָה *Vos*.

ו Vau cum Sheva Præterito præfixum, illud ſæpe in Futurum; & cum Pathach ſequente Dageſh, Futurum in Præteritum convertit.

Præteriti & Futuri voces in וּ & יוּ finitæ, crebrò accipiunt ן paragogicum: ut, יָדְעוּן *cognoverunt*, &c.

Secunda ſing. maſc. præteriti & Imperativi, ac prima perſona Futuri utriuſque numeri, item Infinitivus, amant ה paragogicum præcedente Kametz: ut, פָּקַדְתָּה *Viſitaſti*, &c.

Hæc generalis Perſonarum & Temporum formatio, ad ſingulas Verborum ſpecies & conjugationes deinceps applicanda.

CAP. XIII.

De Conjugationibus Verborum & earum primâ Kal & Niphal.

FLexio Verbi ſecundùm tempora & perſonas dicitur *Conjugatio*: éſtque quadruplex, quarum tres priores duplicem habent formam, Activam & Paſſivam. Quarta, ſimplex & uniformis eſt. Intranſitiva autem verba formam paſſivam non admittunt.

Prima conjugatio in forma activa dicitur vulgò קַל *Kal*, in forma paſſiva נִפְעַל *Niphal*.

Præter. Niphal. Sing.			Præter. Kal. Sing.		
fœm.	*maſc.*		*fœm.*	*maſc.*	
נִפְקְדָה	נִפְקַד	3	פָּקְדָה	פָּקַד	3
נִפְקַדְתְּ	נִפְקַדְתָּ	2	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ	2
com.	נִפְקַדְתִּי	1	*com.*	פָּקַדְתִּי	1

ſio hujus ſyllabæ formativæ cum Pronomine inſeparabili נוּ: ut. פָּקַדְתִּי *viſitavi:* Pluralis in נוּ ex אֲנַחְנוּ *Nos:* ut, פָּקַדְנוּ *viſitavimus nos.*

Imperativus ſolâ ſecundâ conſtat, genere & numero diſtinctâ: ut, פְּקֹד vel פָּקֹד *viſita tu vir.* Indè pluralis maſculina in Shurek, פִּקְדוּ *viſitate vos viri.* Fœminina ſingularis in ִי quaſi ex forma Pronominis אַתְּ: ut, פִּקְדִי *Viſita tu fœmina.* Pluralis fœm. in נָה quaſi ex אַתֶּנָּה *vos fœmin.* ut, פְּקֹדְנָה *viſitate vos fœm.*

Futurum formatur à vocibus Imperativi, quibus præponit literas quatuor אתין (vulgò אֵיתָן *Ethan* tas vocant, memoriæ causâ) generum ac perſonarum formativas.

Prima ſingul. אֶפְקֹד *viſitabo,* ex א quod ex אֲנִי *Ego:* Pluralis, נִפְקֹד *viſitabimus,* ex נ quod ex אֲנַחְנוּ *Nos.*

Secunda ſing. maſc. תִּפְקֹד *viſitabis,* ex ת quod ex אַתָּה *Tu:* ſic plural. תִּפְקְדוּ *viſitabitis.* Secunda ſing. fœm. תִּפְקְדִי *viſitabis tu fœm.* ex ת quod ex אַתְּ: aut ת eſt utriuſque ſecundæ index, & genus per ִי indicatur, ut in Imperativo. Secunda plural. fœm. תִּפְקֹדְנָה *viſitabitis vos,* ut in Imp.

Tertia ſing. maſc. יִפְקֹד *Viſitabit,* ex י vicario יְ ex הוּא Ille: plur. יִפְקְדוּ *Viſitabunt illi:* tertia fœm. ſingul. תִּפְקֹד *Viſitabit illa,* ex ת vicario תְּ ex הִוא *Illa.* Forma cum ſecunda ſingulari maſc. eadem, ſed formatio diverſa, ac appoſitum Nomen maſcul. vel fœm. ſemper perſonas diſtinguit. Tertia fœm. plur. תִּפְקֹדְנָה *Viſitabunt illæ.* Sic ſecunda & tertia plurales fœmininæ eadem voce exprimuntur, ob diverſum

Nota ad Kal.

Præteritum. פָּקַד) *Desinunt etiam in Tzere & in Cholem. Illa imitantur formam communem* פָּקַד: *ut,* חָפֵץ חָפְצָה voluit, חָפַצְתָּ voluisti. *Cholem manet, præterquam in tertiis personis: ut,* יָכֹל יָכְלָה Potuit, יָכוֹלְתָּ potuisti. פָּקְדוּ) *Cum* ה *paragogico,* בָּגְדָה Prævaricatus es. *Mal.* 2. 14. *Quæ in* ח *desinunt, illud ante aliud* ח *semper abjiciunt, substituto dagesh: ut,* נָרַח Succidit, נָרְחָה succidisti. *Sic & Verbum* נָתַן *ante* ח, *ultimum* נ *abjicit: ut,* נָתַתָּ dedisti, נָתַתֶּם dedistis: פָּקַדְתִּי) *Sub tertia gutturali* ח *vel* ע, *pro priori Sheva est Pathach: ut,* לָקַחְתִּי Accepisti, 1. *Reg.* 14. 3. פָּקַדְנוּ) *Tertia radicalis* נ *ante aliud* נ *abjicitur, & per Dagesh compensatur: ut,* נָתַנּוּ Dedimus, *pro* נָתַנְנוּ.

Participium. פֹּקֵד) *Sæpiusculè reperitur cum* ה *paragogico: ut,* אֹגְדִי Ligans, *Gen.* 49. 11. פּוֹקְדָה) *Fœmininum in* ת *usitatius est: ut,* נֹפֶלֶת Cadens. *Gen.* 15. 12. בֹּרַחַת Fugiens, *Genes.* 16. 8. *Est & alia forma Participii usitata:* אֲבֵל אֲבֵלִים Lugens, *&c.*

Infinitum. פְּקוֹד) *Cum* ה *paragogico, ex terminatione Cholem,* לְמִשְׁחָה Ad ungendum, *Exod.* 29. 29. *Ex terminatione Pathach:* לִרְבָעָה Ad ineundum, *Lev.* 20. 16.

Imperat. פְּקוֹד) *Cum* ה *paragogico, ut in Infinitivo:* שִׁמְרָה Custodi, *Psalm.* 15. 20. שִׁכְבָה Concumbe, *Genes.* 39. 12. פִּקְדוּ. פְּקֹדִי) *Cholem ex singulari masc. corripitur in Sheva, quod litera* ק *subjicitur, indè prius Sheva transit in Chirek.*

Futurum אֶפְקֹד) *Litera formativa propriè cum*

Plural.

com.	נִפְקְדוּ	3
	נִפְקַדְתֶּם	2
com.	נִפְקַדְנוּ	1

Partic. præſens.

Plur.	Sing.	
נִפְקָדִים	נִפְקָד	*m.*
נִפְקָדוֹת *vel* נִפְקָדֹת	נִפְקָדָה	*f.*

Infinitivus.

הִפָּקֵד

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הִפָּקְדוּ	הִפָּקֵד	*m.*
הִפָּקֹדְנָה	הִפָּקְדִי	*f.*

Futurum.

fœm.	*maſc.*	
com.	אִפָּקֵד	1
	תִּפָּקֵד	2
	יִפָּקֵד	3

Plural.

	נִפָּקֵד	1
	תִּפָּקְדוּ	2
תִּפָּקֹדְנָה	יִפָּקְדוּ	3

Plural.

com.	פָּקְדוּ	3
	פְּקַדְתֶּם	2
com.	פָּקַדְנוּ	1

Partic. præſ. Benoni.

Plur.	Sing.	
פְּקֻדִים	פָּקוּד	*m.*
פְּקוּדוֹת *vel* פְּקֻדוֹת	פְּקוּדָה	*f.*

Partic. præter. Pahul.

Plur.	Sing.	
פְּקוּדִים	פָּקוּד	*m.*
פְּקוּדוֹת	פְּקוּדָה	*f.*

Infinitivus.

פָּקֹד *vel* פְּקוֹד

Imperativus.

Plur.	Sing.	
פִּקְדוּ פִּקְדוּ *vel* פִּקְדוּ	פִּקֹד	*m.*
פִּקֹדְנָה	פִּקְדִי	*f.*

Futurum.

fœm.	*maſc.*	
com.	אִפְקֹד *vel* אִפְקוֹד	1
	תִּפְקֹד	2
	יִפְקֹד	3

Plural.

com.	נִפְקֹד	1
	תִּפְקְדוּ	2
תִּפְקֹדְנָה	יִפְקְדוּ	3

Nota

CAP. XIV.

De Conjugatione ſecunda Pihel, & ejus paſſiva Pyhal.

COnjugatio ſecunda eſt, cujus Character eſt Dageſh forte in ſecunda radicali, & in activa forma dicitur *Pihel*, in paſſiva *Pyhal*, quam vocalis Kibbutz potiſſimùm ab activa diſcernit. Dageſh tamen ex litera Shevata non rarò excidit: aliàs per vocalem longam ferè compenſatur, quandoque non.

Præter. Pyhal. Sing.

	fœm.	*maſc.*	
	פֻּקְּדָה	פֻּקַּד	3
	פֻּקַּדְתְּ	פֻּקַּדְתָּ	2
com.		פֻּקַּדְתִּי	1

Plur.

com.	פֻּקְּדוּ	3
פֻּקַּדְתֶּן	פֻּקַּדְתֶּם	2
com.	פֻּקַּדְנוּ	1

Partic. præſens Ben.

plur.	*ſing.*	
מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּד	*m.*
מְפֻקָּדוֹת	מְפֻקָּדָה	*f.*

Partic. præt. Pahul.

מְפֻקָּדִים	*m.*
מְפֻקָּדוֹת *vel* מְפֻקָּדֹת	*f.*

Infinit.

פֻּקֹּד

Imper. caret.

Præter. Pihel. Sing.

	fœm.	*maſc.*	
	פִּקְּדָה	פִּקֵּד	3
	פִּקַּדְתְּ	פִּקַּדְתָּ	2
com.		פִּקַּדְתִּי	1

Plur.

com.	פִּקְּדוּ	3
פִּקַּדְתֶּן	פִּקַּדְתֶּם	2
com.	פִּקַּדְנוּ	1

Partic. præſens Ben.

plur.	*ſing.*	
מְפַקְּדִים	מְפַקֵּד	*m.*
מְפַקְּדוֹת *vel* מְפַקְּדֹת	מְפַקֶּדֶת	*f.*

Infinitum.

פַּקֵּד

Impetrat.

plur.	*ſing.*	
פַּקְּדוּ	פַּקֵּד	*m.*
פְּקֹדְנָה	פִּקְדִי	*f.*

Futurum.

Sheva notantur, id autem propter ſequens Sheva, convertitur in Chirek, & ſub gutturali א *in Segol, juxta communem doctrinam cap. 4. propoſitam. Cum* ה *paragogico* אֶשְׁמְרָה Cuſtodiam. *Pſalm.* 39.2. *Sic in prima plurali. Syncope eſt in* תִּשְׁכְּנוּ Habitabunt, *Ezechiel.* 17.23. *ut in Præterito plurali.*

Ex incipientibus ab א, *quædam habent illud quieſcens in Cholem, expreſsè vel occultè, ac ſæpe præterea in Tzere deſinunt: ut,* אֹכַל הָאֹכֵל Comedam, Comedes: תֹּאכַל recipies, *Pſal.* 104. 29. *Hoc Tzere corripitur in Segol, ſi accentus ad penultimam ſit retractus, ut ſuprà cap.* 5. *dictum: ut,* וַיֹּאכֶל & dixit, *Gen.* 1. 6. *Hæc verba vulgò* Quieſcentia pe Aleph, *id eſt, primâ radicali* א *appellantur. Sed ſpecialem, non generalem habent anomaliam.*

Ad Niphal.

Infinitivus הִשָּׁמֵד) *Propria hîc & in Imperativo eſt formativa litera* ה, *cujus causâ characteriſtica conjugationis abjicitur, ne duæ formativæ concurrant. Idem ſit in Futuro. Et omninò* Characteriſtica Temporis excludit characteriſticam conjugationis. *Panca quædam Characteriſticum Nun ſervant ac deſinunt in cholem ex forma Kal: ut,* נָכְסֹף Deſiderando, *Gen.* 31.30.

Imperat.) *Primâ gutturali, ſub* ה *eſt Tzere ad compenſationem ejecti Dageſh: ut,* הֵאָסֵף Aggregate, *Deut.* 32.50. *Sic in futuro.*

Futurum תִּשָּׁמְדוּ) *Pro Tzere ſæpius eſt Pathach: ut,* תֹּאכַלְנָה Comedentur, *Jerem* 24.1.

CAP.

Partic. præter.) *ejecto Dageſh,* מְבֹרָךְ Benedictum, *Pſal.*113.2. *Sic in Futuro.*

CAP. XV.

De Conjugatione Hiphil & ejus Paſſiva Hophal.

TErtia Conjugatio eſt, cujus Character eſt litera ה themati in utraque forma præfixa, in activa forma cum Chirek, & dicitur *Hiphil:* ut, הִפְקִיד *Viſitare fecit*, id eſt, *Præfecit, Præpoſuit ad viſitandum alios*; ut in paſſiva forma cum Kametzchatuph, & dicitur *Hophal:* ut, הָפְקַד *Viſitatus fuit.* Significatio in forma activa eſt vel intenſior, ex activis ſuperiorum conjugationum nata, vel ſimplex, à Verbis neutris deducta. Chirek longum hic ſæpe defectivè ſcribitur, ' abjecto.

Præter. Hophal.

	Sing.	*masc.*
3	הָפְקַד	
2	הָפְקַדְתָּ	הָפְקַדְתְּ
1	הָפְקַדְתִּי	

Plur.

3	הָפְקְדוּ	
2	הָפְקַדְתֶּם	הָפְקַדְתֶּן
1	הָפְקַדְנוּ	

Præter. Hipil.

	Sing.	*masc.*
3	הִפְקִיד	הִפְקִידָה
2	הִפְקַדְתָּ	הִפְקַדְתְּ
1	הִפְקַדְתִּי	

Plur.

3	הִפְקִידוּ	
2	הִפְקַדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּן
1	הִפְקַדְנוּ	

Partic. præſens.

Plur.	*Sing.*	
מַפְקִידִים	מַפְקִיד	*m.*
מַפְקִידוֹת	מַפְקִידָה *vel* מַפְקִדְתָּ	*f.*

Part.

Futurum. Sing.			Futurum. Sing.		
fœm.	*maſc.*		*fœm.*	*maſc.*	
com.	אֶפְקֹד	1	*com.*	אֶפְקֹד	1
תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2	תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2
תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3	תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3
Plur.			Plur.		
com.	נִפְקֹד	1	*com.*	נִפְקֹד	1
	תִּפְקְדוּ	2		תִּפְקְדוּ	2
תִּפְקֹדְנָה	יִפְקְדוּ	3	תִּפְקֹדְנָה	יִפְקְדוּ	3

Nota ad Pihel.

Præter. פִּקֵּד) *Et in Pathach,* אִבַּד Perdidit, 2. *Reg.*21.3. *Dageſh excidens per Tzere ferè compenſatur: ut,* בֵּרַךְ Benedixit. *Ad hanc conjugationem etiam pertinent Verba quadam quatuor literarum: ut,* קִלְקֵל Tetſit, *Ezech.* 21. 21. קִלְקְלָתְ. *Tria ſæpiùs in Segol definunt,* כִּפֶּר, דִּבֶּר, כִּלֶּם.

Partic. מְפַקֵּד) *excidente Dageſh,* מְבָרֵךְ Benedicens, *Prov.*27.14.

Infinit. פַּקֵּד) *ablato accentu corripitur Tzere in Segol: ut,* וְדַבֶּר אָוֶן & loqui vanitatem, *Jeſa.* 58. 9. *Cum* ה *paragogico mutatur Tzere in Sheva: ut,* זַמְּרָה Pſallere, *Pſal.* 147. 1. *Ejecto Dageſh,* לְכַלֹּת Deſtruendo, *Exod.*24.23. *Sic in Imperativo & Futuro.*

Ad Pyhal.

Præter. פֻּקַּד) *ejecto Dageſh,* הֻכָּה Occiſus fuit, *Jeſa.* 27.7. *Verbum quatuor literarum,* אֻמְלַל Elanguit, *Hoſ.*4.3.

Partic. præſens.) *Riſſimè uſurpatur.*

Partic.

Futurum אֶסְקֹד) *Et in Tzere, ut in Inf. & Imp. Ex incipientibus ab* א, *pauca quædam illud amittunt: ut,* אֵזִין *pro* אַאֲזִין Auſcultabo, אֶסְקֹד Colligam, *pro* אַאֲסְקֹד: *ſic* יֵהֵל Tentorium figet, *Jeſ.* 13. 20. *pro* יַאֲהֵל.

Ad Hophal.

Præter. הָסְקַד) *Forma paſſiva per Kametzchatuph potiſſimùm ab activa diſcernitur. Euphonia tamen causâ ſæpè pro eo eſt Kibbutz, ut,* הֻשַּׁךְ Projectus fuit. *Prima gutturalis habet Chatephkametz loco Scheva: ut,* הֳדַבְּרָה Vaſtata eſt, *Ezech.* 26. 2. *& ſic in aliis temporibus.*

CAP. XVI.

De Conjugatione Hithpahel.

COnjugatio quarta eſt, cujus character eſt ſyllaba הִתְ themati præfixa. Thema autem ipſum effertur cum Pathach & Tzere, & habet Dageſh in media radicali, quaſi ex Infinito Pihel deductum: ut, הִתְסַקֵּד *Seipſum præfecit ad viſitandum vel recenſendum, Recenſitus fuit.* Dageſh hîc ſe habet ut in Pihel. Significatio communiter eſt reciproca: quandoque frequentativa: ut הִתְאַוָּה *Itavit:* quædam in Kal. inuſitata, hîc ſimplicem vel Kal ſignificationem obtinent: ut, הִתְעַטֵּף *Supplicavit.*

Syllabæ characteriſticæ accidit *Syncopa* vel *Metatheſis,*

Syncopa, cùm vel litera ז, vel litera ת excidit, ז in Participio & Futuro, propter accedentes formativas iſtorum Temporum: ut, מִתְסַקֵּד pro מִזְתַסְקֵד. Litera ת, quando ea euphoniæ causâ in primam radicalem

Part. præt. sive Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּד	*m.*
מְפֻקָּדוֹת *vel* מְפֻקָּדֹת	מְפֻקָּדָה *vel* מְפֻקֶּדֶת	*f.*

Infinit.

הִתְפַּקֵּד

Imper. caret.

Futurum.

Sing.

com.	
אֶתְפַּקֵּד	1
תִּתְפַּקֵּד	2
תִּתְפַּקְּדִי	2
יִתְפַּקֵּד	3

Plur.

נִתְפַּקֵּד	1
תִּתְפַּקְּדוּ	2
תִּתְפַּקֵּדְנָה *vel* יִתְפַּקְּדוּ	2
	3

Infinit.

הִתְפַּקֵּד *vel* הִתְפַּקֵּד

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הִתְפַּקְּדוּ	הִתְפַּקֵּד	*m.*
הִתְפַּקֵּדְנָה	הִתְפַּקְּדִי	*f.*

Futurum.

Sing.

com.	
אֶתְפַּקֵּד	1
תִּתְפַּקֵּד	2
תִּתְפַּקְּדִי	2
יִתְפַּקֵּד	3

Plur.

נִתְפַּקֵּד	1
תִּתְפַּקְּדוּ	2
תִּתְפַּקֵּדְנָה *vel* יִתְפַּקְּדוּ	2
	3

Note ad Hiphil.

Præteritum הִפְקִיד) *Primâ gutturali,* ה *est cum Segol: ut,* הֶאֱמִין Credidit, הֶעְלִים Abscondit. הִשְׁבַּתְּ) *Tertia radicalis* ת *syncopen patitur: ut,* הִשְׁבַּתְּ Cessare fecisti, *pro* הִשְׁבַּתְתְּ. *Vide suprà ad Præt. Kal,*

Participium מַפְקִיד) ה *characteristicum conjugationis eliditur per characteristicam temporis, ut suprà ad Infinitivum Niphal: ut* מַפְקִיד *pro* מַהְפְקִיד. *Item in Futuro.*

Infinit. הַפְקִיד) ה *cum Pathach ad differentiam Præteriti. Terminatio Chirek varior: frequens in Tzere. At cum servilibus* בכלם *semper est in Chirek*

Imperat. הַפְקֵד) *Cum He paragogico semper est Chirek in penultima: ut,* הַפְקִידָה Fu-

Plural.

נִתְפַּקֵּד	1
תִּתְפַּקְּדוּ	2
יִתְפַּקְּדוּ	3

תִּתְפַּקֵּדְנָה

Nota.

Præterit. הִתְפַּקֵּד) *Ejecto Dagesh,* וְיִתְבָּרֶךְ Benedicat sibi, *Deut.*29.19. *Sæpe & in Pathach desinunt: ut,* וְיִתְעַשֵּׁק Roboravit se.2.*Par.*13.7. וְיִתְפַּקְּחוּ) *Hinc sunt ex Verbis quatuor literarum,* וְיִתְמַתְּחוּ Cunctantur, וְיִתְגַּלְגְּלוּ Devolvunt se.

Participium מִתְפַּקֵּד)*Cum syncopa literæ* ח, מִתְעַשֵּׁר Mundans se, *Levit.*14.7.*pro* מִתְעַשֵּׂר. *Ex Verbis quatuor literarum,* מִתְמַתֵּחַ Cunctans, 2.*Sam.*15.28.

Infinitum הִתְפַּקֵּד) *Dagesh excidente,* לְהִתְפָּאֵר Ad gloriandum, *Jesa.*60.21.

Imperat. הִתְפַּקֵּד) *Et in Pathach ut in Præterito,* וְיִתְעַשֵּׁק Robora te, 1.*Reg.*20.22.

Futurum אֶתְפַּקֵּד) *Et in Pathach aliquando, ut in Imp. Cum* ה *paragogico,* אֶתְהַלְּכָה *Ambulabo, Psal,*119.45. *ut in Infinito Pibel.*

CAP. XVII.

De Defectivis primâ radicali נ, *& primâ ipsarum Conjugatione* Kal *&* Niphal.

EXplicata est Conjugationum analogia: anomalia sequitur, cujus genera duo sunt: unum literæ deficientis, unde Verba *Defectiva*; alterum literæ quiescentis, unde *Quiescentia* appellantur.

Defectiva sunt, quæ literam deficientem per Dagesh forte, quando id forma vocis patitur, compensant:

lem contrahitur per Dageſh: ut, הִשְׁתַּחֲוִי pro הִתְשַׁתַּחֲוִי.

Metatheſis fit literæ ת, quando prima radicalis eſt שׁזסצ: tum enim illis poſtponitur, ac præterea poſt ז mutatur in ד, & poſt שׂ in שׁ: ut, הִשְׁתַּחֲוָה *Laudavit ſe:* הִצְטַדֵּק *Juſtificavit ſe,* הִזְדַּמֵּן *Præparavit ſe.*

Præteritum.

fem.	*maſc.*	
הִתְפַּקְּדָה	הִתְפַּקֵּד	3
הִתְפַּקַּדְתְּ	הִתְפַּקַּדְתָּ	2
	הִתְפַּקַּדְתִּי	1

Plural.

	הִתְפַּקְּדוּ	3
הִתְפַּקַּדְתֶּן	הִתְפַּקַּדְתֶּם	2
	הִתְפַּקַּדְנוּ	1

Participium.

Plur.	*Sing.*	
מִתְפַּקְּדִים	מִתְפַּקֵּד	*m.*
מִתְפַּקְּדוֹת *vel* מִתְפַּקְּדוֹת	מִתְפַּקְּדָה	*f.*
	מִתְפַּקְּדֶת	

Infinitum.

הִתְפַּקֵּד

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הִתְפַּקְּדוּ	הִתְפַּקֵּד	*m.*
הִתְפַּקֵּדְנָה	הִתְפַּקְּדִי	*f.*

Futurum.

fem.	*maſc.*	
	אֶתְפַּקֵּד	1
תִּתְפַּקְּדִי	תִּתְפַּקֵּד	2
תִּתְפַּקֵּד	יִתְפַּקֵּד	3

Plural.

Imperat.			Imperat.		
Plur.	*Sing.*		*Plur.*	*Sing.*	
הִנָּגְשׁוּ	הִנָּגֶשׁ	*m.*	גְּשׁוּ	גֶּשׁ	*m.*
הִנָּגַשְׁנָה	הִנָּגְשִׁי	*f.*	גַּשְׁנָה	גְּשִׁי	*f.*
Futurum.			Futurum.		
com. *Sing.*			*fem.* *Sing.*		*masc.*
	אֶנָּגֵשׁ	1		אֵגַשׁ	1
	תִּנָּגֵשׁ	2		תִּגַּשׁ	2
	יִנָּגֵשׁ	3		יִגַּשׁ	3
Plur.			*Plur.*		
	נִנָּגֵשׁ	1		נִגַּשׁ	1
תִּנָּגֵשְׁנָה	תִּנָּגְשׁוּ	2	תִּגַּשְׁנָה		2
יִנָּגֵשְׁנָה	יִנָּגְשׁוּ	3	יִגַּשְׁנָה		3

Nota ad Kal.

Infinit. גְּשֹׁת) *Prima radice hîc & in Imperat. abjicitur, sine compensatione per Dagesh forte, cùm vox ab initio non crescat, ut Dagesh audiri possit.* ת *in fine quasi formativum est, ut & in aliis Verbis, sicut in sequentibus videbitur. Propter gutturalem est duplex Pathach:* לָקַחַת Ad sufflandum, *Ezech.* 22.20. *à* נָפַח. *Sic à* לָקַח *dicitur* קַחַת Accipere. *At à* נָתַן *contractè & speciali anomaliâ dicitur* תֵּת Dare, *pro* תִּנַּת. *Pleraque tamen Verba hîc analoga sunt.*

Imperat. גַּשׁ) *Cum* ה *paragogico,* גְּשָׁה Accede, *Gen.* 27.21. *A* לָקַח *est* קַח, *& perfectè* לְקַח Accipe: *à* נָתַן *est* תֵּן *&* תְּנָה Da, *Gen.* 30.26. *cum* ה *paragog.*

Futurum אֵגַשׁ) *Terminatio Cholem hîc etiam usitata est: ut,* יִכֹּל Marcescet, *Psal.* 1. 3. *Cum* ה *paragogico* אֶשְׁמְרָה Custodiam, *Psal* 119.115. *A* לָקַח *est,* אֶקַּח Accipiam. *A* נָתַן *dicitur* אֶתֵּן Dabo.

sant: sũntque duorum generum. *Primum*, Verborum à litera נ incipientium, quæ literam נ deficientem, cùm vox ab initio crescit, per Dagesh forte compensant. Hinc *Defectiva Pe Nun*, vulgò appellantur, & paradigma habent נָגַשׁ *Accessit*. Unicum Verbum לָקַח *accepit*, horum anomaliam imitatur. Vulgò etiam ponitur genus Verborum *Defectivorum Pe Jodh*, quæ vide infrà cap. 23. Porrò Præteritum & utrumque Partic. in *Kal*. item Infin, Imp. & Futurum *Niphal* regulariter flectuntur.

Præter. Niphal.

	fœm.	*masc.*	
	נִגַּשׁ	נִגַּשׁ	3
	נִגַּשְׁתָּ	נִגַּשְׁתָּ	2
com.	נִגַּשְׁתִּי		1

Plur.

com.	נִגְּשׁוּ	3
נִגַּשְׁתֶּם	נִגַּשְׁתֶּם	2
com.	נִגַּשְׁנוּ	1

Partic. præs. Benoni.

Plur.	*Sing.*	
נִגָּשִׁים	נִגָּשׁ	*m.*
נִגָּשׁוֹת	נִגָּשָׁה *vel* נִגָּשֶׁת	*f.*

Infinit.

הִנָּגֵשׁ

Præter. Kal.

	fœm.	*masc.*	
	נָגְשָׁה	נָגַשׁ	3
	נָגַשְׁתְּ	נָגַשְׁתָּ	2
com.	נָגַשְׁתִּי		1

Plur.

com.	נָגְשׁוּ	3
נְגַשְׁתֶּם	נְגַשְׁתֶּם	2
com.	נָגַשְׁנוּ	1

Partic. præs.

Plur.	*Sing.*	
נֹגְשִׁים	נֹגֵשׁ	*m.*
נֹגְשׁוֹת	נֹגַשְׁתָּ *vel* נֹגַשְׁתְּ	*f.*

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
נְגֻשִׁים	נָגוּשׁ	*m.*
נְגֻשׁוֹת	נְגוּשָׁה	*f.*

Infinitum.

נְגוֹשׁ

Imperat.

Partic. præter.

Plur.	Sing.	
מָנוּשִׁים	מָנוּשׁ	m.
מָנוּשׁוֹת	מָנוּשָׂה	f.

Infinitum.

הָנוּשׁ

Imperat. caret.

Futurum.

fem.	masc.	
com.	אָנוּשׁ	1
תָּנוּשׁ	תָּנוּשׁ	2
יָנוּשׁ	יָנוּשׁ	3
Plural.		
com.	נָנוּשׁ	1
תָּנוּשׁוּ	תָּנוּשׁוּ	2
יָנוּשׁוּ	יָנוּשׁוּ	3

Partic. præsens.

Plur.	Sing.	
מְנוּשִׁים	מְנוּשׁ	m.
מְנוּשׁוֹת vel מְנִישׁוֹת	מְנוּשָׂה vel מְנוּשֶׁרֶת	f.

Infinitivus.

הָנוּשׁ vel הָנִישׁ

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הָנוּשׁוּ	הָנוּשׁ	m.
הָנוּשׁוֹת	הָנוּשָׂה	f.

Futurum.

fem.	masc.	
com.	אָנוּשׁ	1
תָּנוּשׁ	תָּנוּשׁ	2
יָנוּשׁ	יָנוּשׁ	3
Plural.		
com.	נָנוּשׁ	1
תָּנוּשׁוּ	תָּנוּשׁוּ	2
יָנוּשׁוּ	יָנוּשׁוּ	3

Nota ad Hiphil.

Partic. מְנוּשָׁה) *In* ח, מַשְׁוֶנֶת Assequatur, *Levit.* 14. 21.

Imperat. הָנוּשׁ) *Accedente* ה *paragogico, pro Tzere semper est Chirek: ut,* הָנִישָׁה Admove, *Gen.* 27. 25.

Futurum אָנוּשׁ) *Et in Tzere: ut,* תָּפֵל Cadere finito, *Esth.* 6. 10. *Si tertia sit gutturalis* ח *vel* ע, *tum crasis fit: ut,* יַסַּע Proficisci facit, *Psal.* 78. 26. *pro* יַסִּיעַ,

Ad Niphal.

Præterit. נִגַּשׁ) *Dageſh ex gutturali ferè ſine compenſatione excidit: ut,* נִחַם Conſolationem cepit, 1. *Sam.* 13. 39. *A* נִלְכַּד *hic regulariter dicitur* נִלְכָּדָה Capta eſt, 1. *Sam.* 4. 22. *Prima radicalis etiam quandoque manet.*

Particip. נִגָּשׁ) *In* ת, נִתְּכַת Effuſa eſt, *Jer.* 7. 20. נִדָּחַת Depulſa, *Ezech.* 34. 4.

Infinit. הִנָּגֵשׁ) *Unum ab analogia excipitur,* נִגּוֹשׁ Cædendo, *Jud.* 20. 39. *cui ſimile, quod ſupra cap.* 13. *ad Infinitum Niphal notatum eſt.*

Porrò formæ Pihel, Pyhal, & Hithpahel *analogæ ſunt, unde ſpecialem doctrinam hic non requirunt. Nam in* Pihel *eſt* נִגֵּשׁ, *in* Pyhal נֻגַּשׁ, *in* Hithpahel הִתְנַגֵּשׁ, *quæ juxta paradigma* פָּקַד *regulariter flectuntur.*

CAP. XVIII.

De Conjugatione Hiphil *& ejus forma paſſiva* Hophal.

ANomalia utriuſque formæ eſt in prima radicali deficiente, & per Dageſh compenſatâ.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fem.	*Sing.*	*maſc.*	*fem.*	*Sing.*	*maſc.*
הוּגְּשָׁה		הֻגַּשׁ 3	הִגִּישָׁה		הִגִּישׁ 3
הֻגַּשְׁתְּ		הֻגַּשְׁתָּ 2	הִגַּשְׁתְּ		הִגַּשְׁתָּ 2
com.		הֻגַּשְׁתִּי 1	*com.*		הִגַּשְׁתִּי 1
	Plural.			*Plural.*	
com.		הֻגְּשׁוּ 3	*com.*		הִגִּישׁוּ 3
הֻגַּשְׁתֶּן		הֻגַּשְׁתֶּם 2	הִגַּשְׁתֶּן		הִגַּשְׁתֶּם 2
com.		הֻגַּשְׁנוּ 1	*com.*		הִגַּשְׁנוּ 1

Partic.

Infinitum.			Infinitum.		
הָסֹב			סֹב		
Imperativus.			Imperativus.		
Plur.	*Sing.*		*Plur.*	*Sing.*	
הָסֹבּוּ	הָסֹב	*m.*	סֹבּוּ	סֹב	*m.*
הָסֻבֶּינָה	הָסֻבִּי	*f.*	סֻבֶּינָה	סֻבִּי	*f.*
Futurum.			Futurum.		
form.	*masc.*		*form.*	*masc.*	
com.	אָסֹב	1	*com.*	אָסֹב	1
	תָּסֹב	2		תָּסֹב	2
	תָּסֻבִּי			תָּסֻבִּי	
	יָסֹב	3		יָסֹב	3
Plural.			Plural.		
	נָסֹב	1	*com.*	נָסֹב	1
	תָּסֹבּוּ	2		תָּסֻבּוּ	2
תָּסֻבֶּינָה	יָסֹבּוּ	3	תָּסֻבֶּינָה	יָסֻבּוּ	1

Nota ad Kal.

Præter. סָבָה) *Accentus est in penultima ob factam contractionem, & sic in plurali* סָבוּ. *Sæpiùs perfecta sunt.*

Infinit. סוֹב) *Integrè* סָבוֹב, *quod legitur Num.21. 4. Accentu ablato, sive sequente* Makkaph, *Cholem corripitur in Kametz-chatuph, ut dictum cap.5. ut,* בְּנָן In cantando. *Job.38.7.*

Imperat. סֹבּוּ *Sine Dagesh propter* ר, אֹרּוּ Maledicite, *Judic.5.23. ab* אָרַר. *Quandoque accentus ad ultimam descendit, & tunc Cholem corripitur in Kametz-chatuph: ut,* רָנּוּ Cantate, *Jesa.44.23. Et sic in fœminino,* רָנִּי Cane, *Zach.2.10.*

Futurum, אָסֹב) *Kametz sub formativâ non rarò in vocalem brevem & Dagesh resolvitur: ut,* אֶקַּב

Ad Hophal.

Pro Kametzchatuph hic ferè ſemper uſurpatur Kibbutz.

Participium præſens inuſitatum eſt.

CAP. XIX.

De Defectivis ſecundâ radicali, & prima ipſorum conjugatione Kal *&* Niphal.

ALterum genus Defectivorum, eſt Verborum ſecundam radicalem geminantium, quæ per defectum ſecundæ radicalis in monoſyllaba contracta, deficientem per Dageſh forte, cùm vox à fine creſcit, compenſant. Hæc à forma integra vocantur vulgò *Geminantia* ſive *Duplicantia Ajin*, id eſt, ſecundam radicalem: at à forma defecta, quæ hic conſideratur, *Defectiva* dici debent. Paradigma habent סָבַב *Circuivit*, quod contractè ſive defectè dicitur סַב.

Præter. Niphal.

fem. Sing.	*maſc.*	
נָסַבְתְּ	נָסַב	3
נָסַבְתְּ	נָסַבְתָּ	2
com.	נָסַבְתִּי	1
Plural.		
com.	נָסַבּוּ	3
נָסַבְתֶּן	נָסַבְתֶּם	2
com.	נָסַבְנוּ	1

Partic. præſens.

Plur.	*Sing.*	
נָסַבִּים	נָסָב	*m.*
נָסַבּוֹת	נָסַבָּה	*f.*

Præter. Kal.

fem. Sing.	*maſc.*	
סַבָּה	סַב	3
סַבּוֹת	סַבּוֹת	2
com.	סַבּוֹתִי	1
Plural.		
com.	סַבּוּ	3
סַבּוֹתֶן	סַבּוֹתֶם	2
com.	סַבּוֹנוּ	1

Participium utrumque analogum eſt: ut סָבַב, סָבוּב.

Infini-

Infinitum.			Infinitum.		
חָסוֹב			סֹב		
Imperativus.			Imperativus.		
Plur.	*Sing.*		*Plur.*	*Sing.*	
חִסְבוּ	חֲסֹב	*m.*	סֹבוּ	סֹב	*m.*
חֲסֹבְנָה	חֲסֹבִי	*f.*	סֹבְנָה	סֹבִי	*f.*
Futurum.			Futurum.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
com.	אֶחְסֹב	1	*com.*	אָסֹב	1
	תַּחְסֹב	2		תָּסֹב	2
	יַחְסֹב	3		יָסֹב	3
Plural.			Plural.		
	נַחְסֹב	1	*com.*	נָסֹב	1
תַּחְסֹבְנָה	תַּחְסְבוּ	2	תָּסֹבְנָה	תָּסֹבוּ	2
יַחְסֹבְנָה	יַחְסְבוּ	3	יָסֹבְנָה	יָסֹבוּ	1

Nota ad Kal.

Præter. סָבְבָה) *Accentus eſt in penultima ob factam contractionem, & ſic in plurali* סָבּוּ. *Sæpiùs perfecta ſunt.*

Infinit. סוֹב) *Integrè* סָבוֹב, *quod legitur* Num. 21. 4. *Accentu ablato, ſive ſequente Makkaph, Cholem corripitur in Kametz-chatuph, ut dictum cap. 5. ut,* בְּרָן In cantando. *Job.* 38. 7.

Imperat. סֹבּוּ *Sine Dageſh propter* ר, אֹרּוּ Maledicite, *Judic.* 5. 23. *ab* אָרַר. *Quandoque accentus ad ultimam deſcendit, & tunc Cholem corripitur in Kametz-chatuph: ut,* רָנּוּ Cantate, *Jeſa.* 44. 23. *Et ſic in fœminino,* רָנִּי Cane, *Zach.* 2. 10.

Futurum, אָסֹב) *Kametz ſub formativâ non rarò in vocalem brevem & Dageſh reſolvitur: ut,* אֶקֹּב

Ad Hophal.

Pro Kametzchatuph hic ferè ſemper uſurpatur Kibbutz.

Participium præſens inuſitatum eſt.

CAP. XIX.

De Defectivis ſecundâ radicali, & prima ipſorum conjugatione Kal *&* Niphal.

ALterum genus Defectivorum, eſt Verborum ſecundam radicalem geminantium, quæ per defectum ſecundæ radicalis in monoſyllaba contracta, deficientem per Dageſh forte, cùm vox à fine creſcit, compenſant. Hæc à forma integra vocantur vulgò *Geminantia* ſive *Duplicantia Ajin*, id eſt, ſecundam radicalem: at à forma defecta, quæ hic conſideratur, *Defectiva* dici debent. Paradigma habent סָבַב *Circuivit*, quod contractè ſive defectè dicitur סַב.

Præter. Niphal.

fem.	*Sing.*	*maſc.*	
	נָסַבְתְּ	נָסַב	3
	נָסַבְתָּ	נָסַבְתָּ	2
com.		נָסַבְתִּי	1
	Plural.		
com.		נָסַבּוּ	3
	נָסַבְתֶּם	נָסַבְתֶּם	2
com.		נָסַבְנוּ	1

Partic. præſens.

Plur.	*Sing.*	
נָסַבִּים	נָסָב	*m.*
נָסַבּוֹת	נָסַבָּה	*f.*

Præter. Kal.

fem.	*Sing.*	*maſc.*	
	סַבּוֹתְ	סַב	3
	סַבּוֹתָ	סַבּוֹתָ	2
com.		סַבּוֹתִי	1
	Plural.		
com.		סַבּוּ	3
	סַבּוֹתֶם	סַבּוֹתֶם	2
com.		סַבּוֹנוּ	1

Participium utrumque analogum eſt: ut סֹבֵב, סָבוּב.

Infini-

CAP. XX.

De Conjugatione Pyhel & Pyhal *Defectivorum secundâ.*

Hîc Verba plerunque analoga sunt. At sæpissimè Cholem habent ab initio, loco Chirek & Dageth: ut, סִבֵּב pro סִבֵּב.

Præter. Pyhal.			*Præter.* Pihel.		
fœm.	*Sing.*	*masc.*	*fœm.*	*Sing.*	*masc.*
סֻבְּבָה	סֻבַּב	3	סִבְּבָה	סִבֵּב	3
סֻבַּבְתְּ	סֻבַּבְתָּ	2	סִבַּבְתְּ	סִבַּבְתָּ	2
&c.	סֻבַּבְתִּי	1	&c.	סִבַּבְתִּי	1
Part. præt. sive Pahul.			*Partic. præsens.*		
	מְסֻבָּב		מְסֻבָּבִים	מְסַבֵּב	
			מְסֻבָּבוֹת	מְסַבְּבָה	
Infinitivus.			*Infinitum.*		
	סֻבָּב			סַבֵּב	
Imperat. caret.			Imperativus.		
			&c.	סַבֵּב	
Futurum.			Futurum.		
	אֲסֻבָּב		&c	אֲסַבֵּב	

Note.

Quædam primam radicalem geminant, & secundæ ac tertiæ interponunt, וַיִּ *à* וַיִּ, *quorum conjugandi ratio analoga est, ut suprà cap.* 14. *ad Præteritum* Pihel *dictum est.*

CAP. XXI.

De Hiphil & Hophal *defectivorum secunda*

ANomalia in principio capitis 19. explicata est.

Maledicam, *Num.* 23.8. *Si accentus ad penultimam recedat, tum Cholem ultima ſyllaba corripitur in Kametz-chatuph:* וַיָּסָב *Et circumivit. Judg.* 11. 18. *Ravò Shurek habent, quia ea terminatio Quieſcentium ſecundâ propria eſt:* ut, יָשׁוּר Vaſtabit, *Pſal.* 91.6.

Ad Niphal.

Præter. נָסַב) *Characteriſtica* נ *neceſſariò cum vocali longa notatur: Chirek enim ſequente Shevâ, ut in* נִסְּבוּ, *habere nequit, quia præponitur voci monoſyllabæ; neque poſt Chirek eſſe poteſt Dageſh, quia fieret confuſio cum Verbis Defectivis primâ* נ. *Kametz autem ſub* נ *manet, quando accentus ſuo loco manet, ut in tertiis perſonis; ejus autem ſede mutatâ tranſit in Sheva, ut in reliquis perſonis. Porrò antè* ח *ſervat communem vocalem Chirek:* ut. נִחַר Exſiccatus, *Pſal.* 69.8. *Quandoque etiam in Cholem vel Tzere deſinunt, ſed variès: inde* תִּנָּלוּ Et convolventur, *Jeſa.* 34.4.

Participium נָסָב) *Et in Tzere,* נָסֵס Et liqueſcens, 1 *Sam.* 15.9.

Infinit. וְנָסוֹב) *Et in Tzere,* וְנָסֵס Liqueſcendo, 2. *Sam.* 17.10. *Primâ gutturali,* וְהָחֵל profanari, *Ezech.* 20.9.

Futurum אֶחֱב *Dageſh ex prima gutturali excidit:* וְאוּחַל Et profanor, *Ezech.* 22. 26. *Sic cum* ה *paragogico* אֶרְאֶתָּה Terream, *Jer.* 17.18. *Terminatio Cholem & Tzere hic etiam locum habent.*

CAP.

ma passiva, notatur cum vocali longa, eâdem ratione, ut ֵ *in Conjugatione* Niphal: *Tzere autem ejus manet vel mutatur, ut Kametz ibidem in* Niphal. *Pro ultimo Tzere non rarò est Pathach.*

וַיָּסַבּוּ) *Ex terminatione Pathach,* וַיָּסַבּ Circumduxerunt, 1. *Sam.* 5. 10

Particip. סֹבֵב) *Ex terminatione Pathach,* סֹבֵךְ Umbram faciens, *Ezech.* 31. 3.

Infinit. בְּסֹב) ךְ *cum Kametz ad differentiam Præteriti.*

Futurum אָסֹב) *Characteristicæ sunt cum vocali longa, eâdem ratione, ut suprà ad Præteritum* Niphal *notatum est. Resolvitur tamen quandoque in vocalem brevem, quod & suprà ad Futurum Kal observatum: ut,* וַיָּסֹב Et circumduxit, *Exod.* 13. 18. *Accentu ad penultimam retracto, Tzere corripitur in Segol. ut & in superioribus aliquoties explicatum: ut,* וַיִּגֶל Et devolvit, *Gen.* 29. 10.

Ad Hophal.

Præter. הוּסַב) *Pro Shurek sæpè est Kibbutz, & id per totam conjugationem.*

Partic. præter.) *Præsens omissum est, quia insuetum. Esset autem* הוּסָב.

CAP. XXII.

De Conjugatione Hithpahel *Defectivorum secundâ.*

HÆc ad formam *Pibel* simpliciter assumit syllabam הִתְ. Fit autem in hoc paradigmate metathesis literæ primæ radicalis & literæ characteristicæ ת, de qua figura initio capitis 16. dictum. Præ-

Præter. Hophal.

	fœm. Sing.	*masc.*	
	הוּסְבְּרָה	הוּסַב	3
	הוּסַבְתְּ	הוּסַבְתָּ	2
	com.	הוּסַבְתִּי	1
	Plur.		
	com.	הוּסַבּוּ	3
	הוּסַבְתֶּם	הוּסַבְתֶּן	2
	com.	הוּסַבְנוּ	1

Partic. præter.

Plur.	*Sing.*	
מוּסָבִים	מוּסָב	*m.*
מוּסָבוֹת	מוּסָבָה	*f.*

Infinitum.

הוּסַב

Imper. caret.

Futurum.

fœm.	*masc.*	
com.	אוּסַב	1
תּוּסַבִּי	תּוּסַב	2
תּוּסַב	יוּסַב	3
Plur.		
com.	נוּסַב	1
תּוּסַבְנָה	תּוּסַבּוּ	2
יוּסַבְנָה	יוּסַבּוּ	3

Præter. Hiphil.

	fœm. Sing.	*masc.*	
	הִסְבִּירָה	הִסֵּב	3
	הִסְבַּרְתְּ	הִסְבַּרְתָּ	2
	com.	הִסְבַּרְתִּי	1
	Plur.		
	com.	הִסֵּבּוּ	3
	הִסְבַּרְתֶּם	הִסְבַּרְתֶּן	2
	com.	הִסְבַּרְנוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
מְסֵבִּים	מֵסֵב	*m.*
מְסֵבּוֹת	מְסֵבָּה	*f.*

Infinit.

הָסֵב

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הָסֵבּוּ	הָסֵב	*m.*
הָסֵבִּינָה	הָסֵבִּי	*f.*

Futurum.

fœm.	*masc.*	
com.	אַסֵּב	1
תְּסֵבִּי	תְּסֵב	2
תְּסֵב	יְסֵב	3
Plural.		
com.	נְסֵב	1
תְּסֵבִּינָה	תְּסֵבּוּ	2
יְסֵבִּינָה	יְסֵבּוּ	3

Nota ad Hiphil.

Præter. הִסֵּב) *Characteristica* ה *hic, ut & in forma*

Octo excipiuntur, יצב, יצג, יצח, יצע, יקץ, יקץ, יצר, יצת, quæ certis Temporibus & conjugationibus literam י abjectam, per Dageſh compenſant, more Defectivorum primâ ו. Hinc vulgò ex illis genus conſtitutum, quod vocant *Defectiva Pe Jodh.* At genus conſtituere non poſſunt, cùm reliqua omnia à י incipientia, ad Quieſcentium claſſem & anomaliam pertineant, ex quibus hæc paucula, ceu ſpecialiter anomala excipiuntur.

Præter. Niphal.

fæm. Sing.	*maſc.*	
נוֹשַׁבְתְּ	נוֹשַׁב	3
נוֹשַׁבְתְּ	נוֹשַׁבְתָּ	2
נוֹשַׁבְתִּי		1
Plur.		
נוֹשַׁבְנוּ		3
נוֹשַׁבְתֶּן	נוֹשַׁבְתֶּם	2
נוֹשַׁבְנוּ		1

Partic. præſens.

Plur.	*Sing.*	
נוֹשָׁבִים	נוֹשָׁב	*m.*
נוֹשָׁבוֹת	*vel* נוֹשָׁבָה	*f.*

Infinitivus.

הוֹשֵׁב

Imperativus.

הוֹשֵׁב	הוֹשִׁבוּ
הוֹשִׁבִי	הוֹשֵׁבְנָה

Præter. Kal.

Præteritum & utrumq; Participium analoga ſunt.

יָשַׁבְתְּ	יָשַׁב 3
יָשַׁבְתְּ	יָשַׁבְתָּ 2
&c.	יָשַׁבְתִּי 1

Partic. præſens.

&c. יוֹשֵׁב

Partic. præter.

&c. יָשׁוּב

Infinit.

שָׁבֹת

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
שְׁבוּ	שֵׁב	*m.*
שֵׁבְנָה	שְׁבִי	*f.*

Futurum.

Præteritum.

הִסְתּוֹבֵב הִסְתּוֹבְבוּ
&c. הִסְתּוֹבַבְתִּי

Participium.

&c. הִסְתּוֹבֵב

Infinitivus.

הִסְתּוֹבֵב

Imperativus.

&c. הִסְתּוֹבֵב הִסְתּוֹבְבוּ

Futurum.

אֶסְתּוֹבֵב
&c. תִּסְתּוֹבֵב

Nota.

Participium) מִתְרֹ Cantillans, *Psal.*78.65.

Infinitum) לְהִתְגֹּלֵל Ad volutandum se, *Gen.* 43. 18. *quæ analoga sunt, id est, sine metathesi ista.*

CAP. XXIII.

De Verbis Quiescentibus primâ radicali ', *& primâ ipsorum conjugatione* Kal *&* Niphal.

EXpositum *est primum genus anomaliæ in* Defectivis: *alterum sequitur in* Quiescentibus.

Quiescentia Verba sunt, quæ ex una vel altera litera quiescente constant, undè diversa in conjugando anomalia exsistit: sùntq; *quatuor generum*, pro numero quatuor Quiescentium literarum.

Primum est Verborum à ' incipientium, quæ *Quiescentia Pe Jodh* vulgò appellantur, & paradigma habent יָשַׁב *Sedet*. Hæc ubi anomala sunt, ' vel abjiciunt vel in ' commutant, aut exprimunt, sed quiescens.

Quo

Ex Defectivis *sunt*, אָצוֹק Effundam, *Jesa.*44.3. תְּצֹת Exardescens, *Jes.*9.18.

Ad Niphal.

Præteritum נוֹשַׁב) *Anomalia totius conjugationis est in prima radicali* ו *commutatâ in* י, *quod in Præterito & Participio quiescens est in Cholem, & in reliquis Temporibus mobile, propter inserendum ipsi Dagesh:* ו *tamen quiescens non semper exprimitur: ut,* אִוָּעֲדָה Conveniam, *Exod.*29.45. *Ex* Defectivis, נִצַּבְתִּי Sistas te, *Exod.*7.15.

Porrò conjugationes Pibel & Pyhal analoga sunt: ut, יֹשֵׁב Sedere fecit, collocavit. Partic. מֹשִׁיב Collocans, *&c.*

CAP. XXIV.

De Conjugatione Hiphil *&* Hophal *Quiescentium primâ* ו.

ANomalia est in prima radicali ו commutatâ in י, quod in *Hiphil* quiescit in Cholem, in *Hophal* in Schurek. Attamen & hic, ut in *Niphal*, ו quiescens post Cholem non semper exprimitur. Quædam in *Hiphil*, immutatum retinent, sed quiescens in Tzere: ut, הֵשִׁיב *Benefecit.* Chirek longum hic etiam sæpe, abjicit, quod & cap. 15. observatum.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm. Sing.	*masc.*		*fœm. Sing.*	*masc.*	
הוּשְׁבָה	הוּשַׁב	3	הִשִׁיבָה	הֵשִׁיב	3
הוּשְׁבְתְּ	הוּשַׁבְתָּ	2	הֵשַׁבְתְּ	הֵשַׁבְתָּ	2
com.	הוּשַׁבְתִּי	1	*com.*	הֵשַׁבְתִּי	1

Plural.

Futurum.			Futurum.		
fœm.	*Sing.*	*maſc.*	*fœm.*	*Sing.*	*maſc.*
		אֹושֵׁב 1	*com.*		אֶשֵׁב 1
		תֹּושֵׁב 2		תֵּשֵׁבִי	תֵּשֵׁב 2
		יֹושֵׁב 3		תֵּשֵׁב	יֵשֵׁב 3
	Plur.			*Plur.*	
		נֹושֵׁב 1		*com.*	נֵשֵׁב 1
		תֹּושְׁבוּ 2		תֵּשְׁבוּ	תֵּשְׁבוּ 2
	תֹּושַׁבְנָה	יֹושְׁבוּ 3		תֵּשַׁבְנָה	יֵשְׁבוּ 3

Nota ad Kal.

Infinit. שָׁבֹת) *Propter mediam gutturalem duplex pathach eſt: ut,* דַּעַת Cognoſcere, *Jer.9.6. a* יָדַע. *Eadem forma & in Defectivis fuit ſuprà cap.17. Radices ergo horum adhibito Lexico cognoſcenda ſunt.*

Imperat. שֵׁב) *Raro & improprie in Pathach deſinit, quod proprie ad Defectiva primâ pertinet: ut,* תַּב Dato, *Prov.30.15. Cum* ה *paragogico,* רְדָה Deſcende, *Gen. 45. 9. &* יְרֵדָה 2. *Reg.1.11. ſi ſcilicet accentus ſuo loco maneat. Sic in Plurali,* לְכוּ *&* לְכָנָה, *& in fœminino* לְכִי.

Futurum אֵשֵׁב) *Cum* ה *paragogico,* אֶשְׁבָּה *Eſr. 9. 3. Semel* ' *expreſſum in Tzere legitur: ut,* אֵיתֵכָה incedam, *Mich, 1. 8. Aliàs quando* ' *exprimitur, tum quieſcit in Chirek & terminatio eſt in Pathach: ut,* אִישַׁן Obdormiſcam, *Pſal. 13. 4. Sed & ex hac forma* ' *interdum tollitur: ut,* יִתֹּם Incaleſcebat, *1. Reg. 1.1. Excipitur* יָכֹל, *unde hic dicitur* אוּכַל Potero, *& ſic deinceps. Accentu ablato, aut ad penultimam retracto, ultimum Tzere corripitur in Segol, ut dictum cap.5. ut,* וַיֵּצֶר Et anguſtia fuit, *Gen.32.7.*

Ex

Futurum אוֹשִׁיב) *Plenè cum* ה *characteristico, quod Chaldæis frequens,* יְהוֹשֻׁעַ Servabit, *Psal.*116. 6. *Promiscuè hic etiam in Tzere desinunt: ut,* תּוֹדֶה Descendere fines, 1. *Reg.*2.6. *Hinc ultima pro more corripitur in Segol, si vox fiat Milhel, id est, penacuta: ut,* וַיּוֹשֶׁב Et collocasti, 2. *Reg.* 17. 26. *Cum* י *expresso.* תֵּשִׁיב *vel* תָּשִׁיב Benefacies, *Psal.*49.19.

Ad Hophal.

Præter. הוּשְׁבָה) *Unum hic defectivum est & præterea ex forma activa & passiva compositum* וְהֻנַּחְתָּ Et collocetur, *Zach.*11.5.

Particip. מוּשְׁבָה) *Et in* ת, מוֹדָעַת Notum fiat, *Jesa.*12.5. *cum duplici Pathach propter gutturalem.*

CAP. XXV.

De Conjugatione Hithpahel.

VErba hic ἀνωλόγως flectuntur: ut, חִתְחַשֵּׁב. *Tria excipiuntur, quæ* ו *commutant in* י *consonam: ut,* יָלַח, יָעַץ, יָסַר, *à* וָלַח, וָעַץ, וָסַר. *Futurum* אִיתְחַכֶּה Notum faciam me, *Num.* 12. 6. יִתְוַכַּח Disceptabit, *Mich.*6.2.

CAP. XXVI.

De Verbis Quiescentibus secundâ radicali ו *vel* י, *& primâ Conjug.* Kal & Niphal.

SEcundum genus Quiescentium Verborum est ex media radicali ו vel י, quæ *Quiescentia Ajin,* id est, secunda radicali, vulgò nominantur, & paradigma habent קוּם *Surgere.* Ratio conjugandi utramque formam eadem est, unde & unum genus flexionis tantùm

Plural.

com.	הוֹשַׁבְנוּ	3
	הוֹשַׁבְתֶּם הוֹשַׁבְתֶּן	2
	הוֹשַׁבְנוּ	1

Partic. præter.

plur.	*sing.*	
מוֹשִׁיבִים	מוֹשִׁיב	*m.*
מוֹשִׁיבוֹת	מוֹשִׁיבָה	*f.*

Infinit.

הוֹשֵׁב

Imper. caret.

Futurum.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
com.		אוֹשִׁיב	1
	תּוֹשִׁיב	תּוֹשִׁיבִי	2
	תּוֹשִׁיב	יוֹשִׁיב	3
	Plur.		
com.		נוֹשִׁיב	1
	תּוֹשֵׁבְנָה	תּוֹשִׁיבוּ	2
	יוֹשֵׁבְנָה	יוֹשִׁיבוּ	3

Plural.

com.	הוֹשַׁבְנוּ	3
	הוֹשַׁבְתֶּם הוֹשַׁבְתֶּן	2
	הוֹשַׁבְנוּ	1

Partic. præsens.

plur.	*sing.*	
מוֹשִׁיבִים	מוֹשִׁיב	*m.*
מוֹשִׁיבוֹת	מוֹשִׁיבָה	*f.*

Infinit.

הוֹשִׁיב *vel* הוֹשֵׁב

Imperat.

plur.	*sing.*	
הוֹשִׁיבוּ	הוֹשֵׁב	*m.*
הוֹשֵׁבְנָה	הוֹשִׁיבִי	*f.*

Futurum.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
com.		אוֹשִׁיב	1
	תּוֹשִׁיבִי	תּוֹשִׁיב	2
	תּוֹשִׁיב	יוֹשִׁיב	3
	Plural.		
com.		נוֹשִׁיב	1
	תּוֹשֵׁבְנָה	תּוֹשִׁיבוּ	2
	יוֹשֵׁבְנָה	יוֹשִׁיבוּ	3

Note ad Hiphil.

Præter. הוֹשִׁיב) *Forma defecta.* הֵנִיחַ Manere fecit, *Judg.* 3. 1. *& sic in aliis Temporibus. Quandoq; exprimitur quiescens in Tzere, ut* הֵטִיב Benefecit, *Gen.* 12. 16.

Imper. הוֹשֵׁב) *Ante* ה *paragogicum semper est Chirek longum: ut,* הוֹשִׁיבָה Serva, *Psal.* 12. 8. *Cum expresso* הֵילִיכִי Abduc, *Exod.* 2. 9. Futu-

Futurum.			Futurum.		
fœm.	*Sing.*	*masc.*	*fœm.*	*Sing.*	*masc.*
com.	אֶקְוֹם	1	*com.*	אָקוֹם	1
תְּקוֹמִי	תָּקוּם	2	תְּקוֹמִי	תָּקוּם	2
תָּקוּם	יָקוּם	3	תָּקוּם	יָקוּם	3
Plur.			*Plur.*		
com.	נָקוּם	1	*com.*	נָקוּם	1
תְּקוֹמְנָה	תְּקוּמוּ	2	תְּקוֹמְנָה	תְּקוּמוּ	2
	יְקוּמוּ	3		יְקוּמוּ	3

Nota ad Kal.

Præter. קָם) *Eſt quoque hic terminatio Tzere & Cholem, ut in Verbis analogis. Tzere in tertiis perſonis manet, ut* סָתַח, קָסְתָּ) *Quæ in* ח *deſinunt, illud hic in utroque numero & in prima ſingulari amittunt, ut & notatum eſt ſuprà cap.* 13. *ad Præteritum: ut,* סָתַח, סָתְתִּי, סָתְתָּ. *Cholem ſemper manet:* בּוֹשׁ בּוֹשְׁתִּי.

Partic. קָם) *Ex forma Tzere,* עָר Vigilans, *Cant.*5.2. לִין Commorantes, *Neh.*13.21. *Cholem:* וְאוֹר Et lucens, *Prov.*4.18. קָמֵר) *Accentus in ultima diſtinguit hanc vocem à tertia fœminina præteriti.*

Infinit. קוּם) *Et cum Cholem,* קוֹם Surgendo, *Jer.*44.29.

Imperat. קוּם) *Cum* ה *paragogico.* שׁוּבָה Revertere, *Jer.* 3. 12. *Cum Cholem,* מוֹל Circumcide, *Joſ.*5.2.

Futurum. אָקוּם) *Cum* ה *paragogico* אָקוּמָה Surgam, 2.*Samuel.* 17. 1. *Et in Cholem* וְיָלֵם Et exaltabitur, *Num.* 24.7. *Hinc Cholem accentu privatum,*

conſtituunt, cujus anomalia perpetua eſt, in media radicali vel quieſcenti vel abjectâ. Excipiuntur quæ in ה deſinunt: ea enim mediam radicalem efferunt: ut. הָוָה *Expectavit*, הָיָה *Fuit*, & paucula alia, ut וָעַז *Exſpiravit*, אָיַב *Inimicatus eſt*.

Præter. Niphal.

fœm. Sing.	*maſc.*	
נִקְוְמָה	נִקְוַם	3
נִקְוַמְתְּ	נִקְוַמְתָּ	2
com.	נִקְוַמְתִּי	1
Plural.		
com.	נִקְוְמוּ	3
נִקְוַמְתֶּן	נִקְוַמְתֶּם	2
com.	נִקְוַמְנוּ	1

Partic. præſens.

Plur.	*Sing.*	
נִקְוָמִים	נִקְוָם	*m.*
נִקְוָמוֹת	נִקְוָמָה	*f.*

Infinitum.

הִקּוֹם

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הִקְוְמוּ	הִקּוֹם	*m.*
הִקְוֻמְנָה	הִקְוֻמִי	*f.*

Præter. Kal:

fœm. Sing.	*maſc.*	
קָמָה	קָם	3
קַמְתְּ	קַמְתָּ	2
com.	קַמְתִּי	1
Plural.		
com.	קָמוּ	3
קַמְתֶּן	קַמְתֶּם	2
com:	קַמְנוּ	1

Partic. præſens.

Plur.	*Sing.*	
קָמִים	קָם	*m.*
קָמוֹת	קָמָה	*f.*

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
קוֹמִים	קוֹם	*m.*
קוֹמוֹת	קוֹמָה	*f.*

Infinit.

קוּם

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
קוּמוּ	קוּם	*m.*
קוּמְנָה	קוּמִי	*f.*

Futurum.

Præter. Pyhal.

	form.	*Sing.*	*masc.*
3		קוּטַּם	
2		קוּטַּמְתָּ	
1	*com.*	קוּטַּמְתִּי	
		Plural.	
3	*com.*	קוּטְּמוּ	
2		קוּטַּמְתֶּם	קוּטַּמְתֶּן
1	*com.*	קוּטְּמְנוּ	

Partic. præt. sive Pahul.

	Plur.	Sing.	
m.	מְקוּטָּמִים	מְקוּטָּם	
f.	מְקוּטָּמוֹת	מְקוּטָּמָה	

Infinitivus.

קוּטֵּם

Imper. caret.

Futurum.

	form.	*Sing.*	*masc.*
1	*com.*	אֲקוּטֵּם	
2		תְּקוּטֵּם	תְּקוּטְּמִי
3		יְקוּטֵּם	תְּקוּטֵּם
		Plur.	
1	*com.*	נְקוּטֵּם	
2		תְּקוּטְּמוּ	תְּקוּטֵּמְנָה
3		יְקוּטְּמוּ	

Præter. Pihel.

	form.	*Sing.*	*masc.*
3		קוֹטֵּם	
2		קוֹטַּמְתָּ	
1	*com.*	קוֹטַּמְתִּי	
		Plural.	
3	*com.*	קוֹטְּמוּ	
2		קוֹטַּמְתֶּם	קוֹטַּמְתֶּן
1	*com.*	קוֹטַּמְנוּ	

Partic. præsens. Ben.

	Plur.	Sing.	
m.	מְקוֹטְּמִים	מְקוֹטֵּם	
f.	מְקוֹטְּמוֹת	*vel* מְקוֹטְּמָה	

Infinitivus.

קוֹטֵּם

Imperativus.

	Plur.	Sing.	
m.	קוֹטְּמוּ	קוֹטֵּם	
f.	קוֹטֵּמְנָה	קוֹטְּמִי	

Futurum.

	form.	*Sing.*	*masc.*
1	*com.*	אֲקוֹטֵּם	
2		תְּקוֹטֵּם	תְּקוֹטְּמִי
3		יְקוֹטֵּם	תְּקוֹטֵּם
		Plural.	
1	*com.*	נְקוֹטֵּם	
2		תְּקוֹטְּמוּ	תְּקוֹטֵּמְנָה
3		יְקוֹטְּמוּ	

vatum, sive accentu ad penultimam retracto, corripitur in Kametzchatuph: ut, וַיָּשָׁב Et reversus es, 1.Reg.13.22. at si ultima fuerit gutturalis vel ר tunc in fine est Pathach: ut, וַתִּנַּח Et prodis, Ezech. 32.2. A בוש Erubescere, hic dicitur אָבַשׁ, & sic desinens.

Ad Niphal.

Præter.) נָקוֹם Characteristica נ est enim vocali longa, qua manet, vel mutatur ut suprà cap. 19. in Niphal: vide illic. נְקוֹמוֹתִי) Cholem ex præcedenti persona hic transit in Shurek, ne duo Cholem se consequantur, qua tamen interdum concurrunt: unde in plurali נְפֻצוֹתֶם Dispersi estis, Ezech.11.17.

Particip. נָקוֹם) Et cum Shurek. נָעוֹר Obsessus, Ezech.6.12. נְקוֹטָרִי) Et in ר, נָטוּרִי Sparsum, 2. Sam.18.8.

CAP. XXVII.

De Conjugatione Pihel & Pyhal Quiescentium secundâ ו vel י.

ANomalia est in media radicali in Cholem quiescente, unde loco illius per Dagesh characteristicum geminandæ geminatur ultima: ut, קוֹמֵם, Surgere fecit, id est, Erexit. Statuit. Forma cum defectivis secundâ eadem est, sed formationis ratio diversa. Illic enim littera geminata utraque ad Radicem, hic geminatæ altera ad Radicem, altera ad formam conjugationis pertinet. Fiunt quoque hic Verba quatuor literarum, primâ & tertiâ geminatâ, mediâ autem ejectâ: ut, à בלל. fit בִּלְבֵּל. Hæc præterea ἀνάλογα flectuntur, ut, cap.14. ad præteritum Pihel dictum est.

Præter.

Part. præt. sive Pahul.

Plur.	Sing.	
מוּקָמִים	מוּקָם	m.
מוּקָמוֹת	מוּקָמָה	f.

Infinitum.

הוּקֵם

Imper. caret.

Futurum.

fem. Sing.	masc.	
com. אוּקַם		1
תּוּקַם		2
יוּקַם		3
Plur.		
com. נוּקַם		1
תּוּקַמְנָה	תּוּקְמוּ	2
יוּקַמְנָה	יוּקְמוּ	3

Partic. præf. Benoni.

Plur.	Sing.	
מְקִימִים	מְקִים	m.
מְקִימוֹת	מְקִימָה	f.

Infinitivus.

הָקֵם *vel* הָקֵם

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הָקִימוּ	הָקֵם	m.
הָקֵמְנָה	הָקִימִי	f.

Futurum.

fem. Sing.	masc	
com. אָקִים		1
תָּקִימִי	תָּקִים	2
תָּקִים	יָקִים	3
Plur.		
com. נָקִים		1
תָּקֵמְנָה	תָּקִימוּ	2
יָקֵמְנָה	יָקִימוּ	3

Nota ad Hiphil.

Præter. הִקִים) *Characteristica in utraque forma habet vocalem longam, ob eandem causam, quâ in Niphal cap. 19. Tzere etiam manet vel mutatur, ut Kametz ibidem. Est & alia forma Præteriti:*

fem.	Sing.	masc.	
הֲקִימוֹת	הֲקִים		3
הֲקִימָתְ	הֲקִימָת		2
הֲקִמְתִּי	הֲקִמְתִּי		1

Nota ad Pihel.

Præter. קוֹמֵם) *Analoga sunt* קִיֵּם Stabilivit, *Esth.9.31.* קִיְּמוּ Stabiliverunt, *ibid.* וְהַעֲבַרְתֶּם Et reum peragitis, *Dan.1.10. ex media radicali* י. *Hæc forma Rabbinis & Chaldæis frequens est.*

Imperat. קוֹמֵם) *Cum* ה *paragogico,* כוֹנְנָה Dirige, *Psal.90.17. Sensu à tertia fœminini præteriti distinguenda est.*

Ad Pybal.

Prima vox in unoquoque Tempore à forma activa differt, reliqua conveniunt, qua cautè juxta sensum distinguenda sunt.

CAP. XXVIII.

De Conjugatione Hiphil *&* Hophal *Quiescentium secundâ* י.

ANomalia in utraque forma est in media radicali ejecta. Characteristica ה utrobique notatur cum vocali longa, ob causam cap. 19. ad Niphal expositam. Pro Chirek in Hiphil etiam Tzere est.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
form.	*Sing.*	*masc.*	*form.*	*Sing.*	*masc.*
3	הוּקַם		3	הֵקִים	
2	הוּקַמְתָּ		2	הֵקִימוֹתָ	
1	הוּקַמְתִּי	*com.*	1	הֵקִימוֹתִי	*com.*
	Plural.			Plural.	
3	הוּקְמוּ	*com.*	3	הֵקִימוּ	*com.*
2	הוּקַמְתֶּם		2	הֵקִימוֹתֶם	
1	הוּקַמְנוּ	*com.*	1	הֵקִימוֹנוּ	*com.*

Part.

Participium præsens.

&c. מְחַקְּמֵם

Infinitivus.

הִתְחַקְּמֵם

Imperat.

&c. הִתְחַקְּמֵם

Futurum.

אֶתְחַקְּמֵם

&c. תִּתְחַקְּמֵם

Nota.

Præterit. הִתְחַקְּמֵם) *Est & altera formâ hîc usitata, quæ in Pihel posita, quâ ex media radicali* ו *dicitur ad formam analogam* הִתְחַקֵּם, *unde est illud* וַתְּשׁוֹרְרֵנוּ In viaticum accepimus, *Jos.9.12. in quo præterea* ת *characteristicum mutatum in* ט, *& prima radicali postpositum est, cujus ratio tradita cap.16.*

CAP. XXX.

De Verbis quiescentibus tertiâ radicali א, *& ipsarum Conjugat.* Kal *&* Niphal.

TErtium genus Quiescentium est, quorum tertia radicalis est א, & *Quiescentia Lamed Aleph* vulgò appellantur, habénique commune paradigma מָצָא *Invenit*. Referuntur verò etiam huc Verba quædam primæ vel secundæ radicalis anomaliam habentia, ut ex deficiente primâ Nun, נָשָׂא *Tulit*, Quiescente primâ י, יָצָא *Egressus est*. יָרֵא *Timuit*: ex Quiescente media ו, בּוֹא *Venit*. קוֹם *Vomuit*. Hæc singula sui generis anomalias sequuntur. Quiescentium tertiâ א anomalia est, in א, ut plurimum in vo-

Futurum.

3	יִקְטְלוּ
2	תִּקְטֹלְנָה תִּקְטְלוּ
1	נִקְטֹל

Ad Hiphil.

Partic. מַקְטִיל) *Diſcrepat* מַסִּיעַ Incitans, *Jer.*43.3. *pro* מַסִּיעַ : *ſic* מַלִּינִים Murmurantes, *Exod.*16.8. *qua forma etiam ſuprà ad Futur. Kal, cap.*19. *& Futur. Hiphil cap.*21. *notata eſt.*

Imperat. הַקְטֵל) *Apharesis characteriſtica hîc frequens eſt : ut,* שִׂים Pone, *Gen.*24.2. *Sic* שְׁפֹט Judicate, *Jer.*21.12.

Futurum יַקְטִיל) *Sæpè in Tzere: ut,* יָשֵׁב Reducito, *Gen.*24.8. *Hinc accentu ablato aut ad penultimam retracto, Tzere pro more corripitur in Segol:* וַיַּקְטֵל Et præſtitiſti, *Nehem.*9.8. *aut in Pathach propter gutturalem: ut,* וַתָּעַד Et conteſtatus es, *Neh.* 9.29. יַסִּיעַ Incitabit, *Jeſ.*36.18. *ut antea in Participio.*

Ad Hophal.

Præter. הָקְטַל) *Diſcrepat* הֻקַּם Conſtitutus eſt, 2.*Sam.*23.1. *ut antea in Participio allato.*

CAP. XXIX.

De Conjugatione Hithpahel, Quieſcentium ſecundâ ו.

HÆc conjugatio ſolâ ſyllabâ Characteriſtica תְ à Pihel differt.

Præterit.	Hithpahel.
&c.	הִתְקוֹמֵם
	הִתְקוֹמַמְתָּ

Partici-

Plural.			*Plural.*	
com.	נִמְצָא	1	*com.*	נִמְצָא 1
תִּמְצָאוּ תִּמְצָאנָה	תִּמְצָאוּ	2	תִּמְצָאוּ תִּמְצָאנָה	תִּמְצָאוּ 2
	יִמְצָאוּ	3		יִמְצָאוּ 3

Nota ad Kal.

Præterit. מָצָא) *Panca in Tzere desinunt, qua illud in secundis & primis personis retinent: ut,* מָצָאתָ מָצָאתִי &c. *Verbum* בּוֹא *& similia, hic sic flectuntur:*

בָּאתָ	בָּאתִי
בָּאת	
&c.	

Partic. מוֹצְאוֹת) *Femininum in* ת *hic specialem formam habet,* מוֹצֵאת Inveniens, *Cant.* 8. 10. & מוֹצֵאת 2. *Sam.* 18. 22. *pro* מוֹצְאוֹת. *A* בּוֹא *est* בָּא בָּאִים *&c.*

Particip. præterit. נָשׂוּי) *Huc pertinet* נָשׂוּי Levatus, *Psal.* 32. 1. *ex forma quarti generis, pro* נָשׂוּא.

Infinit. *Duplicater imperfectis hic tria sunt,* שׁוּב *&* שׁוּב *à* נָשׂא, *pro* שׁוּב: *item* צֵאת Egredi, *à* יָצָא; *denique* בּוֹא Venire.

Imperat. מְצָא) *Ex duplici anomalia,* שׁוּב *à* שׁוּב: נָשׂא *à* נָשׂא נָשׂוּ *à* בּוֹא בּוֹאוּ *à* בּוֹא.

Futurum אֶמְצָא) *Ex duplici anomalia,* אֶשּׂוֹא תִּשָּׂא *à* נָשׂא: אֶבֹּא תָּבֹא *à* בּוֹא.

Ad Niphal.

Præterit. נִמְצָא) *Ex prima* נ *deficiente,* תִּשָּׂא Et portabitur, *Exod.* 25. 28. נִמְצֵאתִי) *At* נִפְלֵיתִי In admirationem traducor, *Psal.* 139. 14. *à* נָפַל, *ex forma quarti generis,* ה *in* י *commutato.*

Par-

cali longa, quiescente. Sæpè verò etiam cum quarto genere Quiescentium, formam commutant.

Præter. Niphal.

	fœm.	*Sing.*	*masc.*	
	נִסְמְאָה		נִסְמָא	3
	נִסְמַאתְּ		נִסְמַאתָּ	2
	com.		נִסְמַאתִּי	1
		Plural.		
	com.		נִסְמְאוּ	3
	נִסְמַאתֶּן		נִסְמַאתֶּם	2
	com.		נִסְמַאנוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
נִסְמָאִים	נִסְמָא	*m.*
נִסְמָאוֹת	נִסְמָאָה	*f.*

Infinitivus

נִסְמֹא

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הִסְמְאוּ	הִסְמָא	*m.*
הִסְמַאנָה	הִסְמַאִי	*f.*

Futurum.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
com.	אֶסְמָא		1
תִּסְמְאִי	תִּסְמָא		2
תִּסְמָא	יִסְמָא		3

Præter. Kal.

	fœm.	*Sing.*	*masc.*	
	סָמְאָה		סָמָא	3
	סָמַאתְּ		סָמַאתָּ	2
	com.		סָמַאתִּי	1
		Plural.		
	com.		סָמְאוּ	3
	סָמַאתֶּן		סָמַאתֶּם	2
	com.		סָמַאנוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
סְמֵאִים	סָמֵא	*m.*
סְמֵאוֹת	סְמֵאָה	*f.*

Part. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
סְמֻאִים	סָמוּא	*m.*
סְמֻאוֹת	סְמֻאָה	*f.*

Infinitivus.

סְמֹא, סָמֹא, סָמוֹא

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
סְמָאוּ	סְמָא	*m.*
סְמָאנָה	סְמָאִי	*f.*

Futurum.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
com.	אֶסְמָא		1
תִּסְמְאִי	תִּסְמָא		2
תִּסְמָא	יִסְמָא		3

Plural.

Plural.			Plural.		
com.			*com.*		
נִמְצָא	1		נִמְצָא	1	
תִּמְצְאוּ	2		תִּמְצְאוּ	2	
תִּמְצֶאנָה	2		תִּמְצֶאנָה	2	
יִמְצְאוּ	3		יִמְצְאוּ	3	

Nota ad Pihel.

Præterit. מִלֵּא) *Quædam habent in fine Kametz, ex forma quarti generis quiescentium tertiâ* ה, *ut,* וַיְמַלֵּא contrivit, מִלֵּא Implevit.

Ad Pyhal.

Paucissima hîc usitata reperiuntur. Ejecto Dagesh, קֹרָא Vocatum est. *Ezech.*10.13. *Indè etiam participium,* מְקֹרָאִי Vocatus meus *sive* à me, *Jes.* 48. 12. מְלֹאִים Impleti, *Cant.*5.14.

CAP. XXXII.

De Conjugatione Hiphil & Hophal *Quiescentium tertiâ* א.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm. Sing.	*masc.*		*fœm. Sing.*	*masc.*	
הָמְצְאָה	הָמְצָא	3	הִמְצִיאָה	הִמְצִיא	3
הָמְצֵאת	הָמְצֵאתָ	2	הִמְצֵאת	הִמְצֵאתָ	2
הָמְצֵאתִי		1	הִמְצֵאתִי		1
Plural.			*Plural.*		
הָמְצְאוּ		3	הִמְצִיאוּ		3
הָמְצֵאתֶם	הָמְצֵאתֶן	2	הִמְצֵאתֶם	הִמְצֵאתֶן	2
הָמְצֵאנוּ		3	הִמְצֵאנוּ		1

Partic. præter. Pahul.			Partic. præs. Benoni.		
plur.	*sing.*		*plur.*	*sing.*	
מְמֻצָּאִים	מְמֻצָּא	*m.*	מְמֻצִּיאִים	מְמֻצִּיא	*m.*
מְמֻצָּאוֹת	מְמֻצָּאָה	*f.*	מְמֻצִּיאוֹת	מְמֻצִּיאָה	*f.*

Infi-

Particip. נִכְסָא) *A* יָרֵא *hic eſt* נוֹרָא Reverendus.
Futurum יִכְסָא) *A* יָרֵא *hic eſt* אוֹרָא, *unde* תּוֹרָא Reverenter colaris, *Pſal.* 130.4.

CAP. XXXI.

De Conjug. Pihel & Pyhal *Quieſcentium tertiâ* א.

Præter. Pyhal.

fæm. Sing.	*maſc.*	
נִכְסָאָה	נִכְסָא	3
נִכְסָאתְ	נִכְסָאתָ	2
com.	נִכְסָאתִי	1
Plural.		
com.	נִכְסָאוּ	3
נִכְסָאתֶן	נִכְסָאתֶם	2
com.	נִכְסָאנוּ	3

Part. præt. Pahul.

plur.	*ſing.*	
נִכְסָאִים	נִכְסָא	*m.*
נִכְסָאוֹת	נִכְסָאָה	*f.*

Infinitivus.
נִכְסָאָה *vel* נִכְסָא

Imper. caret.

Futurum.

fæm. Sing.	*maſc.*	
com.	אִכְסָא	1
תִּכְסָאִי	תִּכְסָא	2
תִּכְסָא	יִכְסָא	3

Præter. Pihel.

fæm. Sing.	*maſc.*	
נִכְסָאָה	נִכְסָא	3
נִכְסָאתְ	נִכְסָאתָ	2
com.	נִכְסָאתִי	1
Plural.		
com.	נִכְסָאוּ	3
נִכְסָאתֶן	נִכְסָאתֶם	2
com.	נִכְסָאנוּ	1

Partic. præſens.

plur.	*ſing.*	
מְכַסְּאִים	מְכַסֶּא	*m.*
מְכַסְּאוֹת	מְכַסְּאָה	*f.*

Infinitivus.
כַּסֵּאת *vel* כַּסֵּא

Imperativus.

plur.	*ſing.*	
כַּסֵּאוּ	כַּסֵּא	*m.*
כַּסֵּאנָה	כַּסֵּאת	*f.*

Futurum.

fæm. Sing.	*maſc.*	
com.	אֲכַסֶּא	1
תְּכַסֵּאִי	תְּכַסֶּא	2
תְּכַסֶּא	יְכַסֶּא	3

Plu-

CAP. XXXIII.

De Conjugatione Hithpahel Quiescentium tertiæ ה.

Præterit.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
הִתְסַּאֲתִי		הִתְסַּאֲתָ	2a
הִתְסַּאֲתְ		הִתְסַּאֲתָה	2
com.		הִתְסַּאֲתִי	1

Plural.

com.			
הִתְסַּאֲתֶן	הִתְסַּאֲתֶם	הִתְסַּאֲתָה	3
		הִתְסַּאֲתֶם	2
com.		הִתְסַּאֲתָה	1

Participium præsens.

Plur.	Sing.	
מִתְסַּאֲתִים	מִתְסַּאֲתָה	*m.*
מִתְסַּאֲתוֹת	מִתְסַּאֲתָה	*f.*

Infinitivus.

הִתְסַּאֲתָה

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הִתְסַּאֲתוּ	הִתְסַּאֲתָה	*m.*
הִתְסַּאֲתֶינָה	הִתְסַּאֲתִי	*f.*

Futurum.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
com.		אֶתְסַּאֲתָה	1
תִּתְסַּאֲתוּ		תִּתְסַּאֲתָה	2
תִּתְסַּאֲתָה		יִתְסַּאֲתָה	3

Plural.

	נִתְסַּאֲתָה	1
תִּתְסַּאֲתֶינָה	תִּתְסַּאֲתוּ	2
יִתְסַּאֲתֶינָה	יִתְסַּאֲתוּ	3

Infinit.

הַמְצִיא *vel* הַמְצִיאָ

Imperat. caret.

Futurum.

fem. sing.	*masc.*	
com.	אַמְצִיא	1
תַּמְצִיא	יַמְצִיא	3
תַּמְצִיא	יַמְצִיא	3
Plural.		
נַמְצִיא		1
תַּמְצִיאוּ		2
תַּמְצֵאנָה / תַּמְצֵאנָה	יַמְצִיאוּ	2 / 3

Infinit.

הַמְצִיא *vel* הַמְצִיאָ

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
הַמְצִיאוּ	הַמְצִיא	*m.*
הַמְצֵאנָה	הַמְצִיאִי	*f.*

Futurum.

fem. sing.	*masc.*	
com.	אַמְצִיא	1
תַּמְצִיא	תַּמְצִיא	2
תַּמְצִיא	יַמְצִיא	3
Plural.		
נַמְצִיא		1
תַּמְצִיאוּ		2
תַּמְצֵאנָה / תַּמְצֵאנָה	יַמְצִיאוּ	2 / 3

Notæ ad Hiphil.

Præter. הִמְצִיא) *Ex deficiente primâ* י הִשִּׁיא Decepit, *Jer.* 49. 16. *Ex quiescente primâ* י הוֹצִיא Eduxit. *Ex quiescente media* הֵבִיא Adduxit.

Partic. מַמְצִיא) *Ex anomala prima quiescentis,* מוֹצִיא Educens, *Psal.* 68. 7. *Ex secunda,* מֵבִיא Adducens, *Levit.* 18. 3. *& sic deinceps per reliqua tempora.*

Ad Hephal.

Pauciſſima hîc uſitata leguntur. A בוֹא *eſt* הוּבָא Adductus, *& ſic deinceps. A* יָצָא *eſt* הוּצָא Eductus: *inde Participium plurale* מוּצָאִים Educti, *Ezech.* 14. 22.

CAP.

fuit. Post remò occurrunt hîc etiam Verba duplicis Anomaliæ, nempe quorum prima radicalis est ו vel י, quæ suorum generum formam hîc quoque imitantur, ut suis locis videbitur.

Præter. Niphal.

fœm. Sing.	*masc.*	
נִגְלְתָה	נִגְלָה	3
נִגְלֵית	נִגְלֵיתָ	2
com.	נִגְלֵיתִי	1
Plur.		
com.	נִגְלוּ	3
נִגְלִיתֶן	נִגְלִיתֶם	2
com.	נִגְלִינוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
נִגְלִים	נִגְלֶה	*m.*
נִגְלוֹת	נִגְלָה	*f.*

Infinitivus.

הִגָּלוֹת *vel* הִגָּלֹת

Imperativus.

Plur.	*Sing.*
הִגָּלוּ	הִגָּלֵה
הִגָּלֶינָה	הִגָּלִי

Præter. Kal.

fœm. Sing.	*masc.*	
גָּלְתָה	גָּלָה	3
גָּלִית	גָּלִיתָ	2
com.	גָּלִיתִי	1
Plural.		
com.	גָּלוּ	3
גְּלִיתֶן	גְּלִיתֶם	2
com.	גָּלִינוּ	1

Partic. præsens. Ben.

Plur.	*Sing.*	
גּוֹלִים	גּוֹלֶה	*m.*
גּוֹלוֹת	גּוֹלָה	*f.*

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
גְּלוּיִם	גָּלוּי	*m.*
גְּלוּיוֹת	גְּלוּיָה	*f.*

Infinitivus.

גָּלֹה גָּלוֹת גְּלוֹת

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
גְּלוּ	גְּלֵה	*m.*
גְּלֶינָה	גְּלִי	*f.*

Futurum.

Nota.

Præterit. וְיִתְנַבְּאוּ) *Hinc per ſyncopam litera characteriſtica* ח, וְתִנְבְּאוּ Prophetarunt, *Jerem.*23.13. *pro* וְהִתְנַבְּאוּ.

Futurum יִתְנַשֵּׂא) *Syncopa ut antè*, תִּנָּשֵׂא Et elatus eſt, 2. *Paralip.* 32.23. *Sic*, תִּטַּמְּאוּ Polluetis vos, *Levit.*11.43. *pro* תִּתְטַמְּאוּ

CAP. XXXIV.

De Quieſcentibus tertiâ radicali ה, *& primâ ipſorum Conjug.* Kal *&* Niphal.

QUartum genus Verborum Quieſcentium eſt, quorum tertia radicalis eſt ה, & *Quieſcentia Lamed He*, vulgò vocantur, habéntque commune paradigma, גָּלָה *Revelavit*. Horum anomalia communis per omnes conjugationes triplex eſt: primò ה quieſcit: ſecundò abjicitur: tertiò in aliam literam commutatur. Deinde ſingula ferè Tempora habent terminationem propriam, ab analogia diſcrepantem. Præteriti prima vox per omnes conjugationes definit in Kametz: Participium utrumque (excepto Pahul in Kal) ſemper in Sægol: Infinitivus in Cholem vel ה: *Imperativus* in Tzere: Futurum in Sægol. Præterea *Imperativo* ſingulari (præterquam in Kal & Niphal) & Futuro omnium Conjugationum ſæpiſſimè accidit Apocopa. Denique non rarò præcedentis generis, Quieſcentium tertiæ נ formam aſſumunt. Quatuor Verba analogiam imitantur, quæ ob id cum Mappik in ה notantur: nempe, נָוָה *Excelluit*, חָמְדָה *Concupivit*, נָאוָה *Splenduit*, תָּמַהּ *Admiratus fuit.*

bis הָיָה & הָוָה, *quæ peculiari formâ dicuntur* אָהִי *pro* אֶהְיֶה; *sic in aliis personis,* יִהְיֶה, יִהְיוּ. Quinta, חָטָא *pro* חָטְאָה. חָיָה *pro* חָיְתָה. *Hæc est propria Verborum à* ג *hic incipientium, quæ unicam tantùm radicalem servant.*

Ad Niphal.

Præter. נִגְלָה) *Deficiente primâ* נ, נָקָה *Innocentem asseruit se, Zach.* 5. 3. *& sic in reliquis personis.* נִגְלֵיתָ) *Hîc & in prima personâ utriusque numeri promiscuè etiam est Chirek in penultima.*

Apocope, תִּגֹּל *pro* תִּגְלֶה Retegetur, *Jes.* 47. 3.

CAP. XXXV.

De Conjugatione Pihel & Pyhal *Quiescentium tertiâ* ה.

Præter. Pyhal.

fem. Sing.	*masc.*	
גֻּלְּתָה	גֻּלָּה	3
גֻּלִּית	גֻּלִּיתָ	2
com.	גֻּלֵּיתִי	1
Plural.		
com.	גֻּלּוּ	3
גֻּלִּיתֶן	גֻּלִּיתֶם	2
com.	גֻּלִּינוּ	1

Partic. præt. five Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מְגֻלִּים	מְגֻלֶּה	*m.*
מְגֻלּוֹת	מְגֻלָּה	*f.*

Infinitum.

גֻּלֵּה *vel* גֻּלּוֹת

Præter. Pihel:

fem. Sing.	*masc.*	
גִּלְּתָה	גִּלָּה	3
גִּלִּית	גִּלִּיתָ	2
com.	גִּלֵּיתִי	1
Plural.		
com.	גִּלּוּ	3
גִּלִּיתֶן	גִּלִּיתֶם	2
com.	גִּלִּינוּ	1

Partic. præsens. Ben.

Plur.	*Sing.*	
מְגַלִּים	מְגַלֶּה	*m.*
מְגַלּוֹת	מְגַלָּה	*f.*

Infinitum.

גַּלֵּה גַּלּוֹת גַּלֹּתְ

Futurum.			Futurum.		
fem.	*Sing.*	*masc.*	*fem.*	*Sing.*	*masc.*
com.		אֶגְלֶה 1	*com.*		אֶגְלֶה 1
תִּגְלִי		תִּגְלֶה 2	תִּגְלִי		תִּגְלֶה 2
תִּגְלֶה		יִגְלֶה 3	תִּגְלֶה		יִגְלֶה 3
Plural.			*Plural.*		
com.		נִגְלֶה 1	*com.*		נִגְלֶה 1
תִּגְלֶינָה		תִּגְלוּ 2	תִּגְלֶינָה		תִּגְלוּ 2
		יִגְלוּ 3			יִגְלוּ 3

Nota ad Kal.

Præterit. גָּלְחָה) *Pro* ח *quandoque eſt* ה: *ut,* וְחָסָה Confidit. *Pſal.* 57. 2. *Sic in tertia plur.* נָטוּ Declinarunt, *Pſal.* 73. 2. *Kametz in penult. in his duobus exemplis eſt propter pauſam accentus.*

Imperativ. גְּלוּ) *Ac* בַּקְּשׁוּ Quærite, *Joſ.* 21. 12. אֹתָהּ Venite, *ibidem: ubi pro tertia radicali* ה *eſt* ו, *ut antè in Præterito.*

Futurum אֶגְלַח) *Si prima radicalis hic ſit* ג, *dicitur defectè* אֶמְצָה תִּסְמָה *&c.* יִגְלוּ) *At,* יִשְׁלוּ Tranquilli ſunt, *Pſal.* 122. 6. *ut paulò antè, in Imp. & Prat.*

Apocopæ *forma hic diligenter eſt notanda, quæ varia:* prima יִגַּל *pro* יִגְלַח. *Propter gutturalem vel* ר *in fine eſt Pathach: ut* וַיַּחַן Et caſtrametatus eſt, *Geneſ.* 26. 17. *aut duplex Pathach,* וַיַּעַן Et reſpondi, *Zach.* 4. 11. *pro* וַיַּעֲנֵנִי. Secunda, יִרְאֶה *pro* יִרְאֶה. *Eſt & hic in fine Pathach propter gutturalem: ut,* וַיִּתְעַ Et errabat, *Geneſ.* 21. 14. *pro* וַיִּתְעֶה. Tertia, יִרְדְּ *Dominabitur, pro* יִרְדֶּה, *idque quando ſecunda radicalis fuerit una ex* בגר כפת. Quarta, *ex Verbis*

CAP. XXXVI.

De Conjugatione Hiphil & Hophal Quiescentium tertiâ ה.

Præter. Hophal.

	fæm.	*Sing.*	*masc.*
3		הָגְלְתָה	הָגְלָה
2		הָגְלַתְּ	הָגְלִיתָ
1	*com.*	הָגְלֵיתִי	

Plur.

3	*com.*	הָגְלוּ	
2	הָגְלֵיתֶם		הָגְלֵיתֶן
1	*com.*	הָגְלֵינוּ	

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מְגֻלִּים	מְגֻלָּה	*m.*
מְגֻלוֹת	מְגֻלָּה	*f.*

Infinitum.

הָגְלָה

Imper. caret.

Futurum.

	fæm.	*Sing.*	*masc.*
1	*com.*	אֶגְלֶה	
2		תִּגְלִי	תִּגְלֶה
3		תִּגְלֶה	יִגְלֶה

Plur.

1	*com.*	נִגְלֶה	
2		תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה
3		יִגְלוּ	

Præter. Hiphil.

	fæm.	*Sing.*	*masc.*
3		הִגְלְתָה	הִגְלָה
2		הִגְלֵית	הִגְלִיתָ
1	*com.*	הִגְלֵיתִי	

Plur.

3	*com.*	הִגְלוּ	
2	הִגְלֵיתֶם		הִגְלֵיתֶן
1	*com.*	הִגְלֵינוּ	

Partic. præsens. Ben.

Plur.	*Sing.*	
מַגְלִים	מַגְלֶה	*m.*
מַגְלוֹת	מַגְלֶה	*f.*

Infinit.

הַגְלוֹת *vel* הַגְלֹת

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הַגְלוּ	הַגְלֵה	*m.*
הַגְלֶינָה	הַגְלִי	*f.*

Futurum.

	fæm.	*Sing.*	*masc.*
1	*com.*	אַגְלֶה	
2		תַּגְלִי	תַּגְלֶה
3		תַּגְלֶה	יַגְלֶה

Plural.

1	*com.*	נַגְלֶה	
2		תַּגְלוּ	תַּגְלֶינָה
3		יַגְלוּ	

Imperat. caret.	
Futurum.	
fem. Sing.	*masc.*
com.	אֶגְלֶה 1
תִּגְלִי	תִּגְלֶה 2
תִּגְלֶה	יִגְלֶה 3
Plur.	
com.	נִגְלֶה 1
תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה 2
יִגְלוּ	יִגְלוּ 3

Imperativus.	
Plur.	*Sing.*
גְּלוּ	גְּלֵה *m.*
גְּלֶינָה	גְּלִי *f.*
Futurum.	
fem. Sing.	*masc.*
com.	אֶגְלֶה 1
תִּגְלִי	תִּגְלֶה 2
תִּגְלֶה	יִגְלֶה 3
Plural.	
com.	נִגְלֶה 1
תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה 2
יִגְלוּ	יִגְלוּ 3

Note ad Pihel.

Præterit. גִּלִּיתָ) *In medio promiscuè Chirek eſt: ut,* גִּלִּיתָ Retexiſti, *Jeſ.*57.8.

Imperativus גַּלֵּה) *Præter normam eſt* נַקֵּה Mulctatus, *Jud.*9.29. *Per Apocopam,* גַּל Retege, *Pſal.* 119.8.

Futurum אֲגַלֶּה) Apocope תְּכַס Obtegas, *pro* תְּכַסֶּה, *Nehem.*4.5. וַתְּגַל Et diſcooperuit, *Ezech.* 23.18. יְקַן Exſpectet, *Job.*3.9. *pro* יְקַוֶּה.

Ad Pyhal.

Præterit. גֻּלּוֹ) *Et cum Kametz-chatuph,* כֻּלּוֹ Finiuntur, *Pſal.* 72.20. כֻּסּוֹ Operti ſunt, *Pſal.* 80.11. *Compenſato Dageſh,* דֻּחוּ Impelluntur, *Pſal.*36.13.

Participium) *Quidam etiam hîc Participium preſens formant,* גֻּלָּה, *ex duobus exemplis, de quibus vide Theſaurum noſtrum.*

CAP.

CAP. XXXVII.

De Conjugatione Hithpahel, Quiescentium tertia ה.

Præteritum.

fem. Sing.	masc.	
הִתְגַּלְתָה	הִתְגַּלָּה	3
הִתְגַּלִּית	הִתְגַּלִּיתָ	2
הִתְגַּלִּיתִי	הִתְגַּלִּיתִי	1

Plural.

הִתְגַּלּוּ		3
הִתְגַּלִּיתֶן	הִתְגַּלִּיתֶם	2
הִתְגַּלִּינוּ		1

Partic. præsens.

Plur.	Sing.	
מִתְגַּלִּים	מִתְגַּלֶּה	m.
מִתְגַּלּוֹת	מִתְגַּלָּה	f.

Infinitivus.

הִתְגַּלּוֹת

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הִתְגַּלּוּ	הִתְגַּלֵּה	m.
הִתְגַּלֶּינָה	הִתְגַּלִּי	f.

Futurum.

fem. Sing.	masc.	
	אֶתְגַּלֶּה	1
תִּתְגַּלִּי	תִּתְגַּלֶּה	2
תִּתְגַּלֶּה	יִתְגַּלֶּה	3

Plural.

	נִתְגַּלֶּה	1
	תִּתְגַּלּוּ	2
תִּתְגַּלֶּינָה	יִתְגַּלּוּ	3

Nota ad Hiphil.

Præter. הִגְלָה) *Alibi eſt* הִגְלָה Deportavit, *Eſth.* 2. 6. *Deficiente primâ* נ, הִזָּה Aſperſit, הִכָּה *Percuſſit: ex anomalia primæ quieſcentis* (י) הִנָּחַ Mœrore affecit, הִנָּה Oppreſſit, הוֹרָה Docuit, *quæ ſic quoque deinceps flectuntur.*

הִגְלִיחַ) *Et per Chirek in medio,* הִגְלִיחַ Deportaſti, 2. *Reg.* 17. 23. *& ità in aliis perſonis.*

Imper. הִגְלֵה) *Per Apocopam* הַרְ Deſiſte, *Deut.* 9. 14. *pro* הַרְפֵּה *Propter gutturalem duplex Pathach eſt,* הַעַל Aſcendere fac, *Exod.* 33. 12. *Deficiente primâ* נ, הַךְ Percute, *unde per apocopam* הַךְ 2. *Reg.* 6. 18. *à* נָכָה.

Futurum אַגְלֶה) *Ex deficiente primâ* נ, אַמְּחֶה Extendam, *Jer.* 6. 12. *Ex Quieſcente primâ* (י) אוֹרֶה Celebrabo, *Pſal.* 9. 2. *& ſic deinceps. Hinc cum expreſſo* ה *characteriſtico, quod Chaldæis familiare,* יְהוֹדֶה Celebrabit, *Neh.* 11. 17. Apocopa, יַפֵּר Fœtificare fecit, *Pſal.* 105. 24. *pro* יְפָרֶה *propter gutturalem:* וַיָּעַל Et obtulit, *Num.* 23. 2. *Et in duplex Sheva, ut in Kal,* יִרְּד Dominari fecit. *Jeſ* 41. 2. *Ex defectivis primâ* נ, וָאֶסְפֵּה Et admovi, *Hoſ.* 11. 4. *pro* וְאַסְפָה *Sic* יָךְ *pro* יָכָה.

Ad Hophal.

Præter. הֻגְלָה) *Deficiente primâ* נ, הוּכָה Percuſſum eſt, *Pſal.* 102. 5. הֻכֵּיתִי Percuſſus ſum, *Zach.* 13. 6.

Partic.) *Participium præſens inuſitatum eſt: ſi quis formare velit, deſinet à Præterito in Segol: ut,* מָגְלָה. *Deficiente primâ* נ, מֻכֶּה Percuſſus.

CAP.

jungitur, ad explicandam circumſtantiam vel qualitatem aliquam: ut,

Loci, אַיֵּה אַי Ubi? אֵיכָה אֵיפֹה אֵיפוֹא Ubinam? אָנָּה אָן Quò? Ubi? מֵאַיִן undenam? פֹּה hîc, huc: מִפֹּה hinc, indè, illinc: הֵנָּה huc: הֵלֹם huc, hîc: מִפֹּה מִכָּאן hinc, indè: שָׁם ibi, illic, illuc, eò, מִשָּׁם indè: פְּנִימָה מִבַּיִת intrinſecus, intus, intrò: חוּץ foris, foràs: מַעְלָה ſuprà, מִלְמַעְלָה ſupernè: מָטָּה infrà, infimè: אָחוֹר retrò, retrorſum.

Temporis, מָתַי Quando? עַד־מָה עַד־אָן Uſquequò? עַתָּה nunc: מָחָר cras: יוֹמָם interdiu: אֶתְמוֹל quouſque? אִתְמוֹל heri: שִׁלְשׁוֹם tertius: מִלְפָנִים, antè, antea, antehac: תָּמִיד jugiter: עַד־אָנֹכִי, עַד־אָנָה donec, uſquedum: טֶרֶם antequam: מְהֵרָה מַהֵר citò: אָז Tunc.

Interrogationis, הַאִם An, הֲאִם An verò? הֲלֹא nonne, annon? אֵיךְ quomodo? מְדוּעַ quare? לָמָּה ut quid?

Affirmationis, כֵּן Sic, ità, *quod & ſimilitudinis:* אָכֵן verè, profectò, certè: אָיִן omnino: אוּלָם, אָמְנָם verè, reverà.

Negationis, Prohibitionis, לֹא non: בַּל non, nequaquam: אַל nè: פֶּן nè fortè, ut nè, ut non: אַיִן, אֵין non.

Dubitationis, אוּלַי fortaſſis.

Qualitatis, רֵיקָם inaniter, fruſtra: שָׁוְא vanè: חִנָּם ratîs, immeritò: יְהוּדִית Judaicè.

Congregationis, יַחַד, יְחִידָיו unà, ſimul, pariter.

Separationis, Excluſionis, לְבַד ſeorſum, ſeparatim: אַךְ רַק tantùm, tantummodo, duntaxat: בִּלְעָדֵי præterquam.

Intenſionis, יוֹתֵר nimiùm, ampliùs, magis, potiùs. מְאֹד valdè, vehementer: רַב multùm, ſatis: אַפְסִי

Nota.

Præteritum הִתְחַנְּלָה) *Unicum à ו incipiens, illud in ו commutat, qua forma etiam suprà cap.25. notata est, ut,* הִתְיַדֵּד Confessus fuit, *Lev.5.5. A* שָׁחָה *speciali anomaliâ hîc dicitur* הִשְׁתַּחֲוָה Incurvavit se honoris causâ: *ubi ו vel per epenthesin insertum, aut tertia radicalis* ה *mutata est in ו, qua commutatio & in Nominibus fit, ut quando à* גָּאָה superbivit, *fit* גַּאֲוָה superbia. *Deinde perdit Dagesh, ac litera* ה *& prima radicalis fit transpositio: ut,* הִשְׁתַּחֲוָה Incurvavit se, *& sic deinceps flectitur.*

Imperativus הִתְחַנְּלָה) *per Apocopam* הִתְחַל Ægrotum age, 2. *Sam.*13.5.

Futurum אֶתְחוֹלָה) *Cum syncopa litera formativa* א, אֶתְחַלֶּה Æquabo me, *Jesa.* 14. 14. *pro* אֶשְׁתַּחֲוֶה. יִתְחֹלְלוּ) *Hue pertinet defectè scriptum* יִשְׁתַּחֲוּ Et procumbent, *Gen.*27.29. *pro* יִשְׁתַּחֲווּ *Apocopa, ut in Imperativo:* וַיִּתְחַל Et retexit se, *pro* וַיִּתְחַלֵּה *Gen.* 9.21. *Speciali anomalia dicitur* יִשְׁתַּחֲוּ procumbat, *Gen.*48. 12. *pro* יִשְׁתַּחֲוֶה. *ubi Apocopæ ratio postulabat* יִשְׁתַּחֲוֵ, *sed euphoniæ causa sumptum in fine est Shurek.*

CAP. XXXVIII.

De voce indeclinabili, & primùm de Adverbio.

Exposita est vox declinabilis.

VOx indeclinabilis est, quæ genere & numero flecti non potest: éstque vel *Adverbium* aut *Præpositio:* vel *Conjunctio* aut *Interjectio*, quæ in universum vulgò *Particulæ* nominantur.

Adverbium est vox indeclinabilis, quæ alii voci adjun-

Quædam terminum loci significantia, aliquando temporis sunt: ut עַד *Usque* ad, מִן *Ab*, לִפְנֵי *Ante*, אַחַר *Post*, בֵּין *inter*. Item quatuor inseparabiles, ב, כ, ל, מ.

Quædam comitatum, causam comitantem seu adjuvantem denotant: ut, עִם *Cum*.

Quædam privationem causæ adjuvantis: ut, בִּלְעֲדֵי, בִּלְתִּי, מִבַּלְעֲדֵי בִּלְא *Absque, prater, sine*, זוּלָתִי, מִלְּבַד, לְבַד, *Prater*.

Inseparabiles quatuor sunt, quæ vulgò literæ בַּגַּלְגַּל vocantur: בְּ *In, Propter:* כְּ *Secundùm juxta:* לְ *Ad*, éstque ex אֶל decisum: מִ *A, ab, abs, de, è, ex*, éstque desumptum ex מִן, unde & cum Chirek sequente Dagesh vocibus præfigitur.

CAP. XL.

De Conjunctione.

COnjunctio est quæ multiplices orationis partes conjungit.

Copulativa, אַף, גַּם Etiam.

Inseparabiles duæ sunt, quæ vocibus præfiguntur, וְ & שֶׁ Quod. Illud copulativum est, & ante literas בּוּמָפ ac shevatam quamlibet notatur cum Shurek. Hoc post se habet Dagesh, & est loco אֲשֶׁר Quod.

Connexiva, sive *Conditionalis* אִם Si, fin. siquidem, cùm, quandoquidem: כִּי אִם Quòd si, אִם לֹא Si non, ni, nisi: אוֹ, לוּ, לוּלֵא Si: לוּלֵי Nisi.

Disretiva sive *Adversativa*, אַךְ Verùm, Veruntamen: אֲבָל At, ast, sed verùm, veruntamen: גַּם כִּי Etiamsi: כִּי אִם Sed: אוּלָם Veruntamen. Sæpè etiam inseparabile ו adversativè sumitur, ut dictum.

Disjunctiva,

Quantò magìs, quantò minùs, *illud in oratione affirmativa significat, hoc in negativa.*

Remissionis. Dimissionis, אַט sensim, lentè, leniter: מְעַט parùm: מְעַט מְעַט Minimùm, paulatim: כִּמְעַט penè: כְּאַיִן ferè.

Similitudinis, כֵּן sic, ità: כְּמוֹ כֵן similiter, כְּמוֹ sicut: בְּדֶרֶךְ taliter, eo modo, hoc modo.

Numeri, אַחַת semel: שְׁלִישִׁית tertiò: רְבִיעִית quartò. Hæc ex ex Nominibus adverbiascunt.

Inseparabilia Adverbia duo sunt, quæ aliis vocibus ab initio semper adjunguntur, הֲ, num, an? כְּ ut, sic, sicut, sicuti.

CAP. XXXIX.

De Præpositione.

PRæpositio est vox indeclinabilis, Verbo Nomen, tanquam terminum vel causam motus aut quietis adjungens.

Terminum, אֶצֶל אֶל ad, secus, juxta, erga: אֶצֶל apud, juxta, penes, propè: עַד עַל ad, usque ad: נֶגֶד coram, contra, ante: לְנֹכַח נֹכַח E regione, ex adverso, contra: לְעֻמַּת מְמוּל מוּל idem: בֵּין inter, intrà: מִן מִנֵּי מִ à, ab, abs, de, è ex: Propter: præ: comparativè: לִפְנֵי ante, coram, præ: עֲלֵי עַל super, supra, contra, adversùs: תַּחַת Extra: סָבִיב circùm, circa: עֵבֶר Cis: מֵעֵבֶר Trans, ultra: הֶלְאָה ultra: אַחֲרֵי אַחַר post: תַּחַת subter, sub, infra.

Causam, עַל Propter, מִפְּנֵי בְּעֲבוּר לְמַעַן בִּגְלַל חֵלֶף בַּעֲד תַּחַת Pro: לְפִי כְּפִי secundùm, juxtà.

Quæ-

Appendix brevis de mutatione vocum & Punctorum vocalium.

MUltatio punctorum vocalium in lingua Hebræa, res est solicita & operosa, in qua juventus cum multo sudore se torquet, sed cum exiguo sæpè fructu, ita ut se expedire nesciens, nauseam concipiat, ac studium tandem abjiciat. Ergo laborem & hic ipsi minuamus, & quæ intricata tantoperè videntur, sensim extricemus, nè cœptum studii iter hisce salebris impediatur.

Causæ mutationis, quædam sunt *generales*, quædam *speciales*. Generales, quæ omnibus omninò vocibus communes sunt ut Pronomina affixa & Accentus: Speciales, quæ Nominibus vel Verbis in specie conveniunt. Nos singulas voces seorsim & universè hic considerabimus.

I. De Nominibus.

ELias Grammaticus in libro *Habbachur Orat.* 3. *Cap.* 2. quatuor ponit causas, ob quas Nomina mutentur: 1, est *Motio* è masculino in fœmininum. 2, *Flexio* è singulari in pluralem: 3, *Regimen:* 4, *Affixa*. Hic nos adjungemus quintam, *Accentus*.

De prima vide suprà cap. 8. de secunda, cap. 9. 10. de reliquis duabus hic breviter agemus.

Variatio ob Regimen.

Regimen est Syntaxis sive structura Nominum, quâ unum regit alterum casu genitivo. Hoc fit plerumque primi Nominis mutatione, cujus formam vocant *Regimen*,

Disjunctiva, אוֹ Aut, vel, ſive, ſeu: לֹא כֵן Non ſic, ſecus, Sed & inſeparabile ו disjunctivè ſumitur, ut, Exod.21.15. & alibi.

Cauſalis, כִּי Nam, quia, quòd, quoniam, enim, etenim: אֲשֶׁר Quod, quia, quum: עֵקֶב יַעַן כִּי אֲשֶׁר Quia, eò quod: quandoquidem: לָכֵן בַּעֲבוּר Ut, propterea ut, לְבִלְתִּי Ut non.

Rationalis, לָכֵן עַל Quare, quamobrem, quapropter, ergo, ideo, igitur, idcirco, quocirca, itaque.

CAP. XLI.

De Interjectione.

INterjectio eſt, quæ per ſe in oratione poſita, animi affectum cum ſingulari commotione indicat.

Blandientis, נָא אָנָּא בִּי Quæſò, obſecrò, amabò.

Comminantis, הוֹי אוֹי Væ: ſic אִי *Eccleſ.*4.10.

Demonſtrantis, הֵא הִנֵּה הֵן He, En, ecce.

Dolentis, אוֹיָה הוֹי אוֹי ô, hei, heu, eheu, אֲהָהּ Ah: אֲהָה Aha, ah: אַח Ah, Ezech.6.11.

Ejulantis, אֲלַלַי Hei, væ, Job.10.15.

Exclamantis, הוֹי הוֹ ô ô, Zach.2.6. Inſeparabile הֲ ſequente dageſh, ante Nomina ſic quoque ſæpè uſurpatur, & Vocativum denotat.

Faſtidientis, חָלִילָה Abſit, 2. Sam. 20. verſ. 20.

Gaudentis, exſultantis cum ironico gemitu, הֵאָח הֵאָח, Euge euge. Ha ha he, Pſal.35.v.21.

Hortantis, הָבָה, Ejà, agè: הָבוֹ Agité.

Optantis, לוּ Utinam, ô utinam, Gen.17.v.18. לוּא idem, Jeſ.64. v.1. אַחֲלַי idem: אָמֵן Amen.

Vocantis, הוֹי Heus.

Appendix

vel sequitur Kametz, tunc penultimæ syllabæ mutatur in Sheva, ultimæ in Pathach: ut, שֹׁמֶרֶת à שָׁמֶר *Somnus:* עֲצֶרֶת ab עָצַר *Consilium.* Excipe, si post Tzere sit litera quiescens.

In pluralibus Tzere penultimæ syllabæ transit in Sheva, propter quod antecedens Sheva convertitur in Chirek, sicut & antè in forma Kametz: ut, זְקֵנִים à זָקֵן *Senes.* חֲצֵרִים à חָצֵר *Atria:* גְּדֵרוֹת à גָּדֵר *Caula.*

Excipiuntur אֵיבָה *Inimicitia,* הֵיכָל *Templum,* & pluralia, חֲפָצִים *Desiderantes,* זֵיתִים *Olea* & alia, quæ vide in Thesauro nostro Grammatico. A קֵן reperitur קִנִּים, & à בֵּן cum Chirek speciali anomaliâ בָּנִים, *Deut.* 25. *v.* 2. *Jona* 4. *v.* 10.

Segol ultimæ syllabæ ante ה mutatur in Tzere: ut, סְכֵוָה צֹאן *Possessio ovium, Gen.* 26. *v.* 14. Excipe פִּי, unde פִּיחֲכֶם *Os sapientis, Eccles.* 10. *v.* 12. Aliàs immutatum manet.

Pathach & *Chirek* (non intercedente Dagesh) contrahuntur in Tzere: ut, בַּיִת à בִּי *Domus.*

Variatio ob Affixa.

Affixa dicuntur Pronomina inseparabilia à fine Nominibus adjuncta. Hic in genere observetur. Affixa quatuor כֶם כֶן הֶם הֶן formæ Nominis constructæ in utroque genere & numero semper adjungi, ac propterea *Affixa constructa* mihi vocari. Deinde affixum הּ tantùm Nominibus in ה finitis adjungi, item Nomini אָב. Reliqua mutatio talis.

Kametz penultimæ syllabæ in singulari numero in utroque genere mutatur in Sheva: ultimæ manet,

gimen, Statum regiminis, Statum conſtructum: formam autem integram appellant *Statum abſolutum.*

In genere notandum, ab initio vocis duo Sheva conſiſtere non poſſe, unde cùm aliqua ratio duo poſtulat, tum prius mutatur in Chirek, aut in *Pathach* vel Sægol propter gutturalem vel ר, ut dictum cap. 4. & in ſequentibus ampliùs patebit.

Mutatio vocalium ob regimen fit vel in *penultima* vel in *ultima* ſyllaba, vel *utrobiq;* ſimul.

Kametz penultimæ ſyllabæ, in utroque genere & numero, mutatur in Sheva, aut Sheva compoſitum ſub gutturali: ultimæ verò (non ſequente א) tranſit in *Pathach*: ut, דִּבְּרָה מַלְכָּךְ *Verbum regis*, à דָּבָר׃

Plur. maſculina etiam יִם commutant in י: *ut* דִּבְרֵי ex דְּבָרִים, ſcilicet, Kametz in Sheva mutato, propter quod antecedens *Sheva* tranſit in Chirek, ut dictum. *Sub* prima gutturali eſt Pathach vel *Sægol*: ut, עַבְדֵי ex עֲבָדִים. Sic & alia quædam: ut, מַלְכֵי *reges.*

Fœminina ſingularia in ה, commutant illud præterea in ת: ut צִדְקָתִי à צִדְקָה. nempe prius Kametz mutatur in *Sheva*, propter quod antecedens *Sheva* convertitur in Chirek: ultimum verò in *Pathach*, & ה in ת. Fœmininum plurale, צִדְקוֹת à צִדְקוֹת׃

Tria monoſyllaba אָב, אָח, חָם. mutant Kametz in Chatephpathach, & aſſumunt præterea ad finem literam י: ut, אָבִי, אָחִי.

Excipiuntur alia multa ex Quieſcentibus & Defectivis ſecundâ radicali nata, quæ prius Kametz retinent, qualia ſunt צָרָה. בָּמָה. חָסָה. מָעוֹז. סָגַן & his ſimilia.

Tzere invariatum manet, niſi quando antecedit

vo

Tzere penultimæ ſyllabæ mutatur in Sheva: ultimæ partim manet, partim mutatur: ut, לִבִּי *Cor meum*, à לֵב *Cor*: עֲצָתָם ab עֵצָה *Conſilium*.

Formam סֵפֶר vide in Sægol.

Manet in his & ſimilibus וְיִתֵּן, וְגָלְתָה, וְיָכֹל, אֵיתֵן, וְאָמַר, וְאָכַל, וְאָמְרָה, וְשָׁבָה, וְשָׁאֲרִית, וְרָאשִׁית, צֵאָה, עֵדוּת. In וְהַסּוּסָה ſemper mutatur in Sægol, סוּסָתְךָ *jumentum tuum*.

Ultima ſyllaba in Nomlnibus formæ זָכָר & נְקֵבָה manet.

In forma שׁוֹמֵר mutatur in Sheva: שׁוֹמְרִי *Cuſtodiens me*.

Ante ה tranſit in Sægol vel Chirek, aut Pathach propter gutturalem: ut, אֵיכָךְ, שׁוֹמַרְךָ. In pauſa autem dicitur שׁוֹמְרֶךָ.

Monoſyllaba variant: in his manet, רַע, זַר, אַל, אֵיד, שֵׁת, רֵאשׁ, רֵשׁ, רַע, עֵד, נֵר, זַר.

שֵׁם, בֵּן mutant in Sheva; ut, שְׁמִי *nomen meum*. Sequente alio Sheva, prius pro more tranſit in Chirek; ut, שִׁמְךָ *nomen tuum*, quod in pauſa dicitur שֵׁמֶךָ.

Quædam commutant illud in Chirek ſequente Dageſh; ut, עֵת ab עֵת *tempus*. Sic, קַיִץ, גַּם, לֵב, בֵּן, אַף, אָב, חֵל, שֵׁן, בֵּן. At à יָד eſt יָדְךָ *tergum tuum*.

Sægol tam *penultima* quàm *ultima* ſyllabæ, mutatur in Sheva, unde prius vertitur in Chirek; ut, בֶּגֶד *Veſtis*, בִּגְדוֹ *Veſtis ejus*, בִּגְדִי *Veſtis mea*: ſic סֵפֶר à סִפְרִי.

Quædam pro Chirek habent Pathach, maximè quando prima aut ſecunda eſt gutturalis aut ר; ut, אֶבֶן *Lapis*, אַבְנוֹ *Lapis ejus*. Eam formam etiam ſe-

quuntur,

net, præterquam ante Affixa conſtructa ם, ן, ם, ן.

Maſculina, דְּבַר, *Verbum*, דְּבָרִי *Verbum meum*, דְּבָרְךָ *tuum*, דְּבָרוֹ *ejus*, דְּבָרָם *eorum*, דְּבָרֵנוּ *noſtrum*, דְּבַרְכֶם *veſtrum*.

Fœminina in ה præter mutationem primi Kametz, commutant etiam ה in ת: ut, צִדְקָתִי *Juſtitia mea*, צִדְקָתְךָ *tua*, צִדְקָתוֹ *ejus*, צִדְקָתָם *eorum*, צִדְקָתְכֶם *veſtra*, à צִדְקָה. Cum litera Hemantica ab initio, immutata manent. Recipiunt autem Affixa ad formam in ת: ut, תִּפְאַרְתִּי, תִּפְאַרְתּוֹ. תִּפְאַרְתּוֹ *Gloria ejus*.

In plurali maſculino Kametz hocce manet: ut, דְּבָרַי *Verba mea*, דְּבָרֶיךָ *tua*, דְּבָרָיו *ejus*, דְּבָרֶיהָ *ejus*, fœm. דְּבָרֵינוּ *noſtra*, דְּבָרֵיכֶם *veſtra*, à דְּבָרִים.

Fœminina pluralia aſſumunt Affixa ad formam conſtructam: ut, צִדְקוֹתַי *Juſtitia mea*, צִדְקוֹתֶיךָ *Juſtitia tua*, &c.

Excipe multa ex Quieſcentibus & Defectivis ſecundâ orta, quæ prius Kametz retinent, qualia ſunt, קְצֵה *Extremitas*, תְּאֵה *Malum*, סָעַד *robur*, סָגֵן *clypeus*, רָמוּת *altitudo*: ut, קְצֵהוּ *Finis ejus*, &c. Hinc quoque פָּנִים & בָּנִים Kametz retinent, quaſi ex forma בָּנֶה & פָּנֶה.

אוֹת, תּוֹךְ, מוֹת contrahuntur in Cholem: תּוֹכִי *medium ejus*, à תָּוֶךְ.

אָב, אָח, עָם Kametz in ſingulari retinent: אָבִי *Pater meus*. Sic. דָּם *Sanguis*, יָד *manus*, עָב *nubes*, צָר *hoſtis*, שַׂר *princeps*, & ſi quæ alia ſimilia.

גַּן, בֵּן, לֵב mutant Kametz in Pathach & Dageſh: ut, גַּנִּי *tectum meum*. Sic à מִשְׁגָּב eſt מִשְׁגַּבִּי *Locus editus meus*.

Tzere

II. *De Verbis.*

Quomodo Verba mutentur propter flexionem, id ipsa conjugandi norma indicat, quæ idcirco cuique nota esse debet.

At Pronominum inseparabilium sive Affixorum cum ipsis structura & conjunctio, longè maximam mutationem efficit, quam hîc breviter delineatam accipe.

In genere observetur;

ע Præterito jungitur; ע reliquis Temporibus.

נת non junguntur Præterito; reliquis rectè.

ם Imperativo & Futuro; aliis ם.

ת Præterito; ת reliquis.

Vocibus in vocalem immediatè finitis, nudum Affixum adjungitur.

Præteritum Kal.

פָּקַד *Ille visitavit.*

eos	פָּקָדָם	*eum*	פָּקָדוֹ	Affixa 3. pers.
eas	פָּקָדָן	*eam*	פָּקָדָהּ	
vos m.	פְּקַדְתֶּם	*te* m.	פְּקָדְךָ	2. pers.
vos f.	פְּקַדְתֶּן	*te* f.	פְּקָדֵךְ	
nos c.	פְּקָדָנוּ	*me* c.	פְּקָדַנִי	1. pers.

Terminatio altera *Tzere*, manet: אֲמַרְתֶּם &c.

Cholem tertia terminatio manere potest; at sequente Shevâ, corripitur in Kametzchatuph:

In *Pihel* mutatur Tzere in Sheva; ut, פִּקֵּד. Sequente alio Sheva, transit in Sægol vel Pathach.

Defectiva secundâ in *Hiphil* mutant Tzere prius in Sheva, alterum in Chirek: ut, הִשְׁקִט *Silere fecit nos*, Jer. 8.14.

quuntur, חֵלֶץ. יָמִין. קֶרֶן. צֶבֶר. צֶלַע. צֶלֶם. פֶּלֶג. סֶלַע. חֵלֶק. שָׁמֵן. שֵׁעָר. נֶפֶשׁ. סֶלֶד. כֶּלֶב. כֶּסֶף. Sic à חֵלֶק eſt חֶלְקוֹ *pars ejus*; à תִּפְאֶרֶת eſt, תִּפְאַרְתּוֹ *Gloria ejus.*

Sægol primùm poſt ſe Sheva habens, manet; ut, אֶצְבַּע *Digitus*, אֶצְבָּעוֹ *Digitus ſuus*, Lev. 4. 6.

Terminatio ה abjicitur; ut מַמְלָכָה *Poſſeſſio*, מַמְלַכְתּוֹ *Poſſeſſio ejus* Job. 1. 3. Attamen ante הָ Sægol manet; ut, מַקְרֵהוּ *Accidens ejus*, à מִקְרֶה, Ruth. 2. v. 3.

פֶּה & שֵׁה ſpecialem anomaliam habent, in mutatione ה in י; ut, שִׂיוֹ *Pecudem ejus*, Deut. 22. 1. שִׂיהוּ *Pecus ſuum.* 1. Sam. 14. 34. A פֶּה eſt פִּי *Os meum*, פִּיךָ *Os tuum*, פִּיוֹ & פִּיהוּ *Os ejus.*

Cholem penultimæ ſyllabæ mutatur in Kametz-chatuph aut Kibbutz; ut, קֹדֶשׁ *Sanctitas* קָדְשׁוֹ *Sanctitas ejus.* Excipe גֻּלְגֹּלֶת, unde גֻּלְגָּלְתּוֹ *Cranium ejus*, Jud. 9. 53.

At ſequente Kametz vel Tzere, invariatum manet; ut, אוֹצָר *Theſaurus ejus*, Deut. 28. 12. ab אוֹצָר.

Cholem *ultimæ ſyllabæ* manet, exceptis quibuſdam ex defectivis ſecundâ radicali derivatis, in quibus corripitur in Kibbutz; ut, סָעַר *Robur*, סַעְרוֹ *robur ejus.*

Pathach ultimæ ſyllabæ in quibuſdam defectivis mutatur in Chirek ſequente Dageſh; ut, פְּרַס *Buccella*, פִּרְסוֹ *de buccella ejus*, 2. Sam. 12. 3. Sed à דְּבַשׁ eſt דִּבְשִׁי *Mel meum*, Cant. 5. 1.

Pathach & Chirek in forma יִרְ contrahuntur in Tzere; ut, יְרֵחַ *Oliva*, יִרְחֵךְ *Oliva tua*, Deut. 24. 20. Huc pertinent בֵּית. חֵיל. יֵין & ſimilia.

Sheva & Chirek in forma פְּרִ quaſi tranſponuntur, aſſumpto ab initio Chirek vel Sægol, unde deinceps י fit mobile; ut, פְּרִי *fructus*, פִּרְיוֹ & פִּרְיָם.

Quieſcentia tertiâ ה, גָּלִיתָן.

פְּקַדְתִּיךָ *Tu fœm. viſitaſti.*

eos	פְּקַדְתִּים	*eum*	פְּקַדְתִּיו / פְּקַדְתִּיהוּ } Aff. 3. perſ.
eas	פְּקַדְתִּין	*eam*	פְּקַדְתִּיהָ
nos	פְּקַדְתִּינוּ	*me*	פְּקַדְתִּנִי 1. perſ.

Accedit ' ante Affixa tanquam nota fœminina, ex forma אִתִּי, unde & perſonæ ſeparatæ quandoque additum legitur: vide Ezech. 16. 18. Jer. 4. 19. ' tamen illud quandoque excidit: ut רִמִּיתָנִי *Deceſiſti me*, 1. Sam. 19. 17. Cholem mutatur in Kametzchatuph.

פְּקַדְתִּי *Viſitavi.*

Forma eadem hic eſt, quæ in præcedenti voce, niſi quòd pro Affixis primæ perſonæ, hic adhibentur Affixa ſecundæ perſonæ. Cholem in Kametzchatuph; ut, יְכָלְתִּי *Prævalui ipſi*, Pſal. 13. 5.

פָּקְדוּ *Viſitarunt illi* vel *illa.*

eos	פְּקָדוּם	*eum*	פְּקָדוּהוּ } Affixa 3. perſ.
eas	פְּקָדוּן	*eam*	פְּקָדוּהָ
vos m.	פְּקָדוּכֶם	*te* m.	פְּקָדוּךָ } 2. perſ.
vos f.	פְּקָדוּכֶן	*te* f.	פְּקָדוּךְ
nos c.	פְּקָדוּנוּ	*me* c.	פְּקָדוּנִי 1. perſ.

Terminatio Tzere manet: ut, יִרְאוּהוּ *Reverentur ipſum*, Job. 37. 24.

Quieſc. ſecundâ, שָׁמוּךָ *Poſuerunt te*, Pſal. 86. 14. Hiphil, הֵשִׁיבוּם *Referebant ea*, 1. Reg. 14. 28.

Quieſcentia tertiâ ה, עָשׂוּנִי *Fecerunt me*, Pſal. 119. 73.

Quieſcentia ſecundâ ſemper retinent Kametz: ut, סָתַם, סָתְמוּ, &c.

Quieſcentia tertiâ א, ultimum Kametz retinent: ut, קָרָא &c.

Quieſcentia tertiâ ה, illud ante Affixa ſemper abjiciunt, unde Kametz ultimum in *Kal* ſuccedit ſub primam radicalem: ut, עָשָׂה *Fecit illud*, Pſalm. 95. 5. pro עָשָׂהוּ; aut (ſi mavis) ה cum præcedente ſuo Kametz abjiciunt, unde propter contractionem Kametz primum manet, qualis ratio & in Nominibus obſervata.

פָּקְדָה *Illa viſitavit.*

eos	פָּקְדָם / פָּקְדֵם	*eum*	פָּקְדוֹ / פָּקְדֵהוּ	Affixa 3. perſ
eas	פָּקְדָן / פָּקְדֵן	*eam*	פָּקְדָהּ / פָּקְדֵהָ	
vos m.	פָּקְדְכֶם	*te* m.	פָּקְדֵךְ	2. perſ.
vos f.	פָּקְדְכֶן	*te* f.	פָּקְדֵךְ	
nos c.	פָּקְדָנוּ	*me* c.	פָּקְדַנִי	1. perſ.

Terminatio Tzere & hîc manet; ut, אֲהֵבָתְהוּ *Amavit illum*, 1. Sam. 8. 28.

Quieſcentia ſecundâ & hîc Kametz prius retinent; ut, שָׂמְחוּ &c. & ſic reliqua juxta præcedentis perſonæ formam.

פָּקַדְתָּ *Tu vir viſitaſti.*

eos	פָּקַדְתָּם / פָּקַדְתֵּמוֹ	*eum*	פָּקַדְתּוֹ / פָּקַדְתֵּהוּ	Affixa 3. perſ
eas	פָּקַדְתָּן	*eam*	פָּקַדְתָּהּ	
nos	פָּקַדְתָּנוּ	*me*	פָּקַדְתַּנִי	1. perſ.

Terminatio Cholem mutatur in Kametzchatuph.

Quieſcentia tertiâ א, מְצָאתָ *Inveniſti eam*, Deut. 22. 3.

Qui-

פָּקוֹד *Vifitavit.*

ani	פָּקַדְתִּי	nos	פָּקַדְנוּ
tu	פָּקַדְתָּ	vos	פָּקַדְתֶּם
tu m.	פָּקַדְתָּ	te	פָּקַדְתֵּן
tu f.	פָּקַדְתְּ	te f.	פָּקַדְתֶּן
ille	פָּקַד	illi	פָּקְדוּ

Formæ fœminiæ eadem Affixa junguntur: ut, פָּקְדָה &c.

Particip. Præter. five Pahul.

פָּקוּד *Vifitatus.*

פְּקוּדָיו *Vifitatus ejus*, & fic deinceps, cum Affixis præcedentis Temporis.

Infinitivus.

פָּקוֹד *Vifitare.*

eum	פָּקְדוֹ	nos	פָּקְדֵנוּ
			פָּקְדֵנִי
			פָּקְדֵךְ
			פָּקְדֵךְ
			פָּקְדָהּ
			פָּקְדָם
			פָּקְדָן
eam	פָּקְדָהּ		
			פָּקְדֵךְ
vos m.	פָּקְדָכֶם	te m.	פָּקְדֵךְ
	פָּקְדְכֶם		
vos f.	פָּקְדָכֶן	te f.	
	פָּקְדְכֶן		
eos	פָּקְדָם	illos	פָּקְדָם
			פָּקְדָן
			פָּקְדָהּ

3. perf.

2. perf.

1. perf.

Si fecunda fit gutturalis, tum pro Sheva ponitur Chatephkametz: ut, בָּחוֹר *Eligere me*, Ezech. 20. 5. בְּחוֹרָם *Secundum amores ipforum*, Hoſ. 9. 10. Forma פָּקְדוֹ, פָּקְדָם eſt à פָּקוֹד, Cholem in Kametz-chatuph

פָּקְדֵם *Viſitaſti eos.*

eos	פָּקְדֵם	*eum*	פָּקְדוֹ / פָּקְדֵהוּ } 3. perſ.
eas	פָּקְדֵן	*eam*	פָּקְדָהּ }
nos	פָּקְדָנוּ	*me*	פָּקְדַנִי 1. perſ.

פָּקַדְנוּ *Viſitavimus.*

eos	פָּקַדְנֵם	*eum*	פָּקַדְנוּהוּ
eas	פָּקַדְנֵן	*eam*	פָּקַדְנוּהָ
vos m.	פָּקַדְנָכֶם	*te* m.	פָּקַדְנוּךָ
vos f.	פָּקַדְנָכֶן	*te* f.	פָּקַדְנוּךְ

Cholem in his mutatur in Kametzchatuph.

Particip. Præſens ſive Benoni.

פּוֹקֵד *Viſitans ille.*

eos	פּוֹקְדָם	*eum*	פּוֹקְדוֹ / פּוֹקְדֵהוּ
eas	פּוֹקְדָן	*eam*	פּוֹקְדָהּ
vos m.	פּוֹקְדָכֶם	*te* m.	פּוֹקְדֵךָ
vos f.	פּוֹקְדָכֶן	*te* f.	פּוֹקְדֵךְ
nos c.	פּוֹקְדֵנִי	*me* c.	פּוֹקְדַנִי

Ante ך in Kal reperitur etiam Chirek vel Pathach, ut, אֹהֲבֵךְ *Colligentis te*, 2.Reg.22.20. אֹהֲבָךְ *Diligentis te*, 2.Par.20.7. *Pihel*, מְכַסֵּךְ מְכַסֶּךָ &c.

Quieſcen. ſecundâ retinent Kametz, ut in tertiis Præteriti. Ex *Niphil*, נִסְתָּרִים *Suſtito eos*, Joel.3.7.

Quieſc. tertiâ ה, abſciunt illud cum præcedente Szgol; ut, בֹּזֵי *Sperneni eum*, Prov.14.2.

פְּקוּדֶיהָ *Viſitans illa.*

Formæ פְּקֻדֹת nullis Affixis adjunguntur. Duplex autem Szgol ſe habet, ut in Nominibus; ut, יְעֻצֶיהָ *Conſulens ipſi*, 2.Par.22.3.

Viſ.

cipiunt, non ad alteram: ut, בְּבִנְיַתְכֶם *In exſtruendo vos*, Jeſ. 22. v. 16.

Imperativus.

פְּקֹד *Viſita tu vir.*

Servatur forma Infiniti. Affixum ם hîc habet ante ſe Tzere: ut, כְּתָבֵם *Scribe ea*, Prov. 3. 3.

Altera forma פְּקֹד. mutat Pathach in Kametz: ut, שְׁמָעֵנִי *Audi me*. Gen. 23. 11.

In *Pihel*, שַׂמְּחֵנוּ *Latifica nos*, Pſal. 90. 15. ex שִׂמַּח

Defectiva primâ נ. תְּנֵם *Da eos*. Neh. 4. 4. ex תֵּן.

Defectiva ſecundâ, חָנֵּנִי *Gratiam fac mihi*, ex חָנַן vel וְחָקָהּ *Exara ipſam*, Jeſ. 30. 8. à חָקַק.

Quieſc. primâ א ex terminatione Pathach, דָּעֵהוּ *Cognoſce eum*. Prov. 3. 6. Pathach in Kametz producto, ut antè.

Quieſcentia ſecundâ ex *Hiphil*, הֲקִימֹתִי *Suſcita me*, Pſalm. 41. 11.

Quieſc. tertiâ ה. נְחֵנִי *Deduc me*. Pſal. 5. 9.

פְּקֹדִי

Nihil hîc mutatur.

פְּקוּדָתֵךְ *Viſitate vos*, fœm.

Exempla non occurrunt. Si Affixa jungenda ſint, jungentur ad formam פְּקֹדִי. Sic etiam fit in hac voce Futuri.

Futurum.

אֶפְקֹד תִּפְקֹד יִפְקֹד נִפְקֹד

Eodem modo hiſce omnibus Affixa junguntur, omiſſis Affixis ſimilium perſonarum. Exemplum ſit tertia perſona יִפְקֹד.

eos	יִפְקְדֵם	*eum*	יִפְקְדֵהוּ / יִפְקְדֶנּוּ } 3. perſ.

chatuph correpto, & ad primam translato. Sic differt forma hæc Infiniti à Nominibus formæ קְבוּץ quæ Cholem retinent: ut, קְבוּץ &c.

Junguntur etiam Affixa formæ paragogicæ Infinitivi, & tunc ה mutatur in ת, ut in Nominibus fœmininis: ut, בְּקָרְבָתָם *Accedentibus ipsis*, Exod.40.32. ex forma קְרָבָה.

In altera forma Infiniti, הִפְקֵד Pathach transit in Sheva, propter quod convertitur antecedens Sheva in Chirek: ut, עַל־בְּקָעָם *Propter dissindere ipsos*, Amos 1.v.13. Si adsit gutturalis, tum pro Chirek est Pathach vel Sægol: ut, לְעַגְעָם *Agitare ipsum*, Jud. 13. v. 25.

In *Niphal* mutatur Tzere in Sheva: ut, בְּהִתְנַבְּאוֹ *In prophetando ipsum*, Zach.13.3.

In *Pihel* transit Tzere in Sheva: ut, עַל־צַדְּקוֹ, *Propter justificare ipsum*, Job. 32.2.

In *Hiphil* semper junguntur Affixa formæ cum Chirek: ut, הַקְרִיבוֹ.

Defectiva primâ Nun. mutant duplex *Sægol*, ut, Nomina istius formæ: ut, עַד־נִגְּשׁוֹ *Ad accedere ipsum*, Gen. 33.3. A תֵּת est תִּתִּי.

Defectiva secundâ, עַד־חַמֵּנִי *Usque ad consumere me*, &c. Ex *Hiphil*, הֵחֵל וַיְחַלְּלוּם *Et hoc est incipere eorum*, Gen.11.6. ex forma וַיְחֵל. Pathach autem sub ה est loco Chatephpathach, propter sequentem gutturalem.

Quiesc. primâ י, se habent ut Defectiva primâ.

Quiesc. tertiâ א, בְּקָרְאִי *In clamando me*, Psal.4.2. ex forma קָרוֹא.

Quiesc. tertiâ ה, ad terminationem וּת Affixa recipiunt

quasdam Verborum mutet, id suis locis passim ostendimus in conjugationibus Verborum.

III. De Particulis sive voce indeclinabili.

Adverbia pauca assumunt ***Affixa***, unde ipsorum quoque forma absoluta mutatur.

כָּמוֹ. Huic formæ junguntur Affixa constructa: ut, כְּמוֹכֶם *Sicut vos*, כְּמוֹהֶם *Sicut illi*. At cum aliis Affixis כ habet Kametz: ut, כָּמוֹנוּ *Sicut nos*.

אַיֵּה, תֵּנֵּה literam ה cum præcedente vocali abjiciunt: ut, אַיֶּנּוּ *Ubi est?* אַיְכָה *Ubi es tu?* אַיֵּם *Ubi sunt illi?* הִנֵּנִי vel הִנְנִי *Ecce eum*, הִנֵּךְ *Ecce te*.

עוֹד & אַיִן non mutantur.

Præpositiones. Harum quædam assumunt ' ante Affixa, sub forma nominum pluralium: אֵל *Ad*, אֵלַי *Ad me*, אֵלֶיךָ *Ad te*, אֵלָיו *Ad eum*: at cum Affixis constructis, habet quasi formam constructam, אֲלֵיהֶם *Ad eos*, &c.

אַחֲרֵי, unde אַחֲרַי *Post me*, אַחֲרֶיךָ *Post te*, &c.

לִפְנֵי Præpositio est orta ex Nomine פָּנִים, quod constructè dicitur פְּנֵי, & inde præpositio Lamed, לִפְנֵי, *Ad conspectum*, id est, *Coram, Ante*. Forma constructa cum Affixis constructis tantùm usurpatur: ut, לִפְנֵיכֶם לִפְנֵיהֶם &c. Aliàs semper juxta formam Nominis, לְפָנַי *Coram me*, לְפָנֶיךָ *Coram te*, לְפָנֵינוּ *Coram nobis*, &c.

עַד eandem formam sequuntur: עָדַי *Usque ad me*, עָלַי *Adversus me*: עָלֶיךָ. & sic deinceps. At cum Affixis constructis, עֲלֵיכֶם &c.

תַּחַת. *Sub me*, תַּחְתֶּיךָ *Sub* vel *pro te*, תַּחְתָּיו

eum	יִפְקְדֵהוּ	*eam*	יִפְקְדֶהָ, יִפְקְדָהּ, יִפְקְדַתְהָ — 3. perſ.
vos m.	יִפְקְדֵכֶם	*te* m.	יִפְקְדֵךָ — 2. perſ.
vos f.	יִפְקְדֵכֶן	*te* f.	יִפְקְדֵךְ — 2. perſ.
nos	יִפְקְדֵנוּ	*me*	יִפְקְדֵנִי — 1. perſ.

Cholem ante כֶם כֶן mutatur in Kametzchatuph, aliàs in Sheva.

Terminatio Pathach ſe habet ut in Imperativo.

In *Pihel* Tzere corripitur in Sheva & ante כֶם כֶן in Szgol: ut, יְחַבְּקֵנִי *Amplexabitur me*, Cant. 2. 6. יְנַגֶּן־לָךְ *Pſallet tibi*, Pſal. 30. v. 13.

Rarò eſt, נִי pro נִי.

Quandoque ל per epentheſin Affixo הוּ præmittitur: יְבָרְכֻנִּיהוּ *Benedicet ei*, Pſal. 72. v. 15.

Defectiva ſecundâ, יְסֹבְבֻנִי *Circumdabat eam*, Jer. 52. 21. à יָסֹב. *Pihel*, יְסוֹבְבֻנִי *Circumdabit me*, Pſal. 32. 7. *Hiphil*, יְסֹבְבֻנִי *Circumduxit me*, Ezech. 47. 2. à יָסַב.

Quieſc. ſecundâ, תְּצוּדֵנִי *Venaris me*, Job. 10. v. 16.

Quieſc. tertiâ א. יְמָצְאֶהָ *Invenit eam*, Gen. 16. v. 7.

Quieſc. tertiâ ה. תִּרְאֻהוּ *Vidit illum*, Exod. 2. 6. abjicitur ſcil. ה cum præcedenti vocali, ut aliàs.

תִּפְקְדֵנִי, יִפְקְדֵהוּ

Nihil hîc mutatur, ut in Imperativo.

תִּפְקְדֵנָה *viſitabunt illa.*

Cum Affixis pro hac uſurpatur יִתְּשָׁבֵנִי: ut, יִתְּשָׁבֵנִי *Reputant me*, Job. 19. v. 15. quod ibi eſt fœmininum: תּוֹכִיחֻךְ *Corripiant te*, Jerem. 2. 19. quod ſimiliter fœmininum.

Denique quomodo *Paragoge* & *Apocopa* voces quaſdam

Sægol non quodvis, sed penultimum in vocibus cum gemino Sægol: ut, חֶסֶד pro חֶסֶד *Benignitas:* תִּפְאֶרֶת pro תִּפְאֶרֶת *Decus.* Excipiuntur tamen utrinque non pauca, quæ à Masorethis observata sunt.

Sakephkaton quandoque etiam hoc facit: ut, אָחֻז *Corripiet*, Exod. 15. 14. pro אָחֻז. Rariſſimè pauſæ minores id agunt.

Pauſa ex ultima ad penultimam rejecta, convertit ibi Sheva ante affixum ךָ in Sægol: ut, דְּבָרְךָ pro דְּבָרְךָ *Verbum tuum.* Sic etiam Sheva in Nominibus formæ פְּרִי: ut, עַל הַלְחִי *Super maxillam*, 1. Reg. 22. 24. quod aliàs ſcribitur לֶחִי.

Dicitur etiam לָךְ pro לְךָ: Sic, אוֹתָךְ סִתָּךְ quando pauſa à litera ך ad præcedentem rejicitur.

In verbis pluralibus in וּ, item in fœmininis ſingularibus in ה vel י finitis, ſi pauſa ad penultimam rejicitur, tunc pro Sheva redit illic ea vocalis, quam vox maſculina aut ſingularis in eo Tempore habuit, quæ ſi fuerit Pathach, tum producitur illud in Kametz. Hinc ex פָּקְדוּ fit פָּקְדוּ à פָּקַד. Sic גִּבְרוּ à גָּבַר: item יָכְלוּ à יָכוֹל: In Imperativo, שִׁמְעוּ à שָׁמַע: עֲשׂוּ ab עָשָׂה. In Futuro, תִּפְקְדוּ à תִּפְקֹד. & ità deinceps per omnes conjugationes.

Pauſa etiam facit, ut וְ copula ante monoſyllaba & penacuta, notetur cum Kametz, cùm aliàs poſceret Sheva: ut, וְהֵם יִמְתוּ &c.

FINIS.

תַּחְתָּיו *Pro eo*, תַּחְתֵּיהֶם *Pro eis*, &c.

אֶצְלוֹ. אֶצְלָם *Apud eum*, &c.

אִתּוֹ. אִתָּךְ *Mecum*, אִתָּךְ *Tecum*, אִתּוֹ *Cum eo*, &c.

בִּלְתִּי abjicit ' posteriùs, unde tantùm reperiuntur בִּלְתִּי *Præter me*, בִּלְתֵּךְ *Præter te*.

בְּעַד. בְּעָדִי *Circum me*, בְּעָדֵךְ *Pro te. Circa te*, בְּעָדוֹ *Pro eo*, בְּעֲדֵיכֶם *Pro vobis*, בְּעֲדֵיהֶם *Pro eis*.

לְמַעַן. לְמַעֲנִי *Propter me*, לְמַעֲנֵךְ *Propter te*, &c.

מִן. מִנִּי. מִמֶּנִּי *A me*, מִמֶּךָּ *A te*, מִמֶּנּוּ *Ab eo*, pro quo etiam legitur מִמֶּנְהוּ & מִמֶּנְהוּ *Ab illo:* מֵהֶם. מֵהֶם *Ab eis:* מִכֶּם. מִכֶּם *A vobis*, מִמֶּנּוּ *A nobis*.

נֶגֶד. נֶגְדִּי *Coram me*, נֶגְדֵּךְ *Coram te*.

עִם. עִמִּי *Mecum*, עִמָּךְ *Tecum*, &c.

Inſeparabiles tres בכל ante Nomina, ſæpiſſimè articulum ה extrudunt, ac ſuſcipiunt ejus vocalem: ut, כַּגֶּפֶן *Sicut gluma*, pro כְּהַגֶּפֶן.

Variatio Punctorum vocalium propter Accentus.

Tripliciter id potiſſimùm fit: 1. Quando legitimus accentus à voce aufertur: 2. Quando à proprio loco tranſponitur: 3. Quando pauſa ſyllabam occupat.

De primo & ſecundo, vide cap. 5.

3. Pauſæ majores *Athnach* & *Silluk* communiter producunt Pathach & Sægol in Kametz.

Pathach in qualibet voce: ut, שָׁמַיִם *Cœlum*, Geneſ. 1. 8. אָמַר *Dixit*, Geneſ. 21. 1. & ſic cum Silluk, pro אָמַר. שָׁמַיִם.

Sægol

Jacobi patriarchæ, *De* SHILO, id est, *Christo ex tribu Jehuda oriturο*, Gen. 49. 8. 9. 10.

8 יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲוּוּ
לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ : 9 גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ
כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ :
10 לֹא יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי
יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת עַמִּים :

8 Jehuda tu, celebrabunt-te fratres-tui, manus-tua (*erit*) in-cervice inimicorum-tuorum: incurvabunt-se coram te filii patris-tui:

9 Catule leonis Jehuda, à-præda fili-mi ascendisti: (*ubi*) in-crura-se-demiserit, (&) procubuerit tanquam-leo, & ficut-immanis-leo, quis excitet illum?

10 Non recedet sceptrum à-Jehuda, & legislator è-medio pedum-ejus, usquedum venturus-erit Shilo, id est, filius-ejus, & ei (*erit*) obedientia populorum.

Mosis, *De* CHRISTO *Prophetâ & Mediatore*, Deut. 18. v. 15. *& sequent.*

15 נָבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן : 16 כְּכֹל אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ מֵעִם יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֹסִף לִשְׁמֹעַ
אֶת קוֹל יְהוָה אֱלֹהָי וְאֶת הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא
אִרְאֶה עוֹד וְלֹא אָמוּת : 17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטִיבוּ
אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ : 18 נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחִיהֶם כָּמוֹךָ
וְנָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ :
19 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶל דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר
בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ :

Textus Biblici.

QUandoquidem libros biblicos Hebræos non semper ad manum habent, aut habere possunt tyrones, commodum visum fuit, materiam hic quoque suppeditare, in qua, legendo & interpretando, se exerceant, atque præcepta simul ad usum utcunque accommodare discant, donec exercitiunculis hisce præculti, Thesaurum nostrum Grammaticum tractare, & utiliter pervolvere possint.

Promissiones de Messia sive Christo. De semine mulieris benedicto, quod est CHRISTUS,

Gen. 3. 14. 15.

14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹּאת
אָרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ
וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ׃

15 וְאֵיבָה אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ
הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב׃

Versio Latina.

14 Tum dixit DOMINUS Deus ad serpentem: Cùm feceris istud, maledictus sis tu præ omni jumento & præ omni bestia agri: super ventrem tuum ibis & pulverem comedito omnibus diebus vitæ tuæ.

15 Præterea inimicitiam ponam inter te & inter mulierem hanc, inter semen tuum & inter semen ejus: illud conteret tibi caput, tu autem conteres ipsi calcaneum.

Jacobi

fundato petendo, aut exalta ſurſum, *id eſt, è profundis pete, aut ex rebus altiſſimis.*

12 Et-dixit Achas; Non petam neque tentabo DOMINUM.

13 Et dixit (*propheta*) : Audite nunc domus Davidis: An-parùm eſt-vobis fatigare homines, quòd fatigatis etiam Deum-meum ?

14 Ergò dabit Dominus ipſe vobis ſignum : Ecce, virgo concipiet &-pariet filium, &-vocabit nomen-ejus, Immanuelem.

Ejuſdem, *De perſona & officio Chriſti*, cap. 9, 6.

6 כִּי יֶלֶד יֻלַּד לָנוּ בֵּן נִתַּן לָנוּ וַתְּהִי הַמִּשְׂרָה עַל שִׁכְמוֹ
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר אֲבִי עַד שַׂר שָׁלוֹם׃

7 לַמַּרְבֵּה הַמִּשְׂרָה וְלִשְׁלוֹם אֵין קֵץ עַל כִּסֵּא דָוִד וְעַל
מַמְלַכְתּוֹ לְהָכִין אֹתָהּ וּלְסַעֲדָהּ בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹּאת׃

6 Nam puer natus-eſt nobis, filius datus-eſt nobis, eritq; principatus ſuper-humerum-ejus, &-vocabit (*id eſt, vocabitur*) nomen ejus Admirabilis, Conſiliarius, Deus fortis, Potens, Pater-æternitatis, Princeps-pacis :

7 Amplitudini illius-principatus, &-paci nullus (*erit*) finis, ſuper ſolio Davidis &-ſuper regno-ejus, ſtabiliendo illud &-fulciendo-illud jure &-juſtitiâ, à nunc & uſque in ſeculum. Zelus DOMINI exercituum faciet iſtud.

Ejuſdem, *de genere, & officio Chriſti regio*, cap. 11. 1.

1 וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃

2

15 Prophetam è-medio-tui è fratribus-tuis, similem mei ſuſcitabit tibi DOMINUS Deus tuus, ei auſcultabitis:

16 Secundum-omnia quæ petiiſti à Domino Deo-tuo in Choreb, in-die congregationis, dicendo: non pergam audire vocem Domini Dei-mei, &-ignem maximum iſtum non videbo ampliùs, &-non moriar.

17 Et-dixit DOMINUS ad-me, Bene-fecerunt, quòd locuti-ſunt.

18 Prophetam ſuſcitabo eis, è-medio fratrum-ipſorum, ſicut-te, &-dabo verba-mea in os-ejus, &-loquetur ad-eos omnia, quæ præcepero-ei.

19 Eritq; vir-ille, qui non auſcultaverit ad verba-mea, quæ locuturus eſt in-nomine-meo, ego repoſcam ab-illo.

Jeſaiæ, De conceptione & nativitate Chriſti, cap. 7. 10.

10 וַיּוֹסֶף יְהוָה דַּבֵּר אֶל־אָחָז לֵאמֹר׃

11 שְׁאַל־לְךָ אוֹת מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעְמֵק שְׁאָלָה אוֹ
הַגְבֵּהַּ לְמָעְלָה׃

12 וַיֹּאמֶר אָחָז לֹא אֶשְׁאַל וְלֹא אֲנַסֶּה אֶת־יְהוָה׃

13 וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא בֵּית דָּוִד הַמְעַט מִכֶּם הַלְאוֹת
אֲנָשִׁים כִּי תַלְאוּ וְגַם אֶת־אֱלֹהָי׃

14 לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הִנֵּה הָעַלְמָה הָרָה
וְיֹלֶדֶת בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ עִמָּנוּ אֵל׃

10 Et-perrexit DOMINUS eloqui ad Achaſum, dicendo;

11 Pete tibi ſignum à DOMINO DEO-tuo, profunda-

5 Ecce dies venturi sunt, dixit DOMINUS &-excitabo Davidi GERMEN justum, &-regnabit rex, &-secundabitur, atq; exercębit ius, &-justitiam in-terra.

6 In-diebus-ejus servabitur Jehuda, &-Israel habitabit securè: atque-hoc nomen-ejus (*est*) quo vocabit-eum (*quisque*) DOMINUS justitia nostra.

Ezechielis, *de Christo Ecclesiæ pastore*, c.34.23.

23 וְהֵקִימֹתִי עֲלֵיהֶם רֹעֶה אֶחָד וְרָעָה אֹתָם אֶת עַבְדִּי
דָּוִד הוּא יִרְעֶה אוֹתָם וְהוּא יִהְיֶה לָהֶם לְרֹעֶה:
24 וַאֲנִי יְהוָה אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים וְעַבְדִּי דָוִד נָשִׂיא
בְּתוֹכָם אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי:

23 Et-susćitabo super-eos pastorem unum, &-pascet eas (*oves*) nempe servum-meum Davidem: ipśe pascet eas, &-ipśe erit eis Pastor.

24 Ego-verò DOMINUS ero eis in-Deum, & servus-meus David princeps in-medio-eorum, ego DOMINUS elocutus sum.

Danielis, *de tempore adventus Christi & effectis illius*, cap.9.24.

24 שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ עַל־עַמְּךָ וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ
לְכַלֵּא הַפֶּשַׁע וּלְחָתֵם חַטֹּאוֹת וּלְכַפֵּר עָוֹן וּלְהָבִיא צֶדֶק
עֹלָמִים וְלַחְתֹּם חָזוֹן וְנָבִיא וְלִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים:
25 וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלִַם
עַד־מָשִׁיחַ נָגִיד שָׁבֻעִים שִׁבְעָה וְשִׁבְעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם
תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה רְחוֹב וְחָרוּץ וּבְצוֹק הָעִתִּים:

24 Septimanæ septuaginta decisæ-sunt super popu-

2 וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה
וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה׃

3 וְהֵרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה וְלֹא לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא
לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃

4 וְשָׁפַט בְּצֶדֶק דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי־אָרֶץ
וְהִכָּה אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע׃

5 וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו׃

1 Et-prodibit virgula è-trunco-ſucciſo Jiſchai,&-ſurculus è-radicibus ejus efflorescet.

2 Et-quieſcet ſuper-eo Spiritus DOMINI, Spiritus ſapientiæ &-intelligentiæ, ſpiritus conſilii &-potentiæ, ſpiritus ſcientiæ &-reverentiæ DOMINI.

3 Et-odoratus ejus (*erit*) cum-reverentia DOMINI &-non ad aſpectum oculorum-ſuorum judicabit, neque ad-auditum aurium-ſuarum corripiet.

4 Et-judicabit in-juſtitia tenues, &-corripiet in-æquitate manſuetos terræ: &-percutiet terram virgâ oris-ſui, &-ſpiritu labiorum-ſuorum interficiet impium.

5 Eritque juſtitia, cingulum renum-ipſius,& fides cingulum fœminum ipſius.

Jeremiæ, De Chriſto germine Davidis, & juſtitiâ noſtrâ, cap. 23. v. 5.

5 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה וְהֵקַמְתִּי לְדָוִד צֶמַח
צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃

6 בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וְזֶה
שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרְאוּ יְהוָה צִדְקֵנוּ׃

7 Utique sic ait DOMINUS exercituum, adhuc unum parùm illud (*est*) & ego commoturus sum cœlum & terram, & siccum:

8 Et commovebo omnes gentes, & veniet desiderium omnium gentium, & replebo domum hanc gloriâ, ait DOMINUS exercituum.

9 Meum (*est*) argentum, & meum (*est*) aurum, dicit DOMINUS exercituum.

10 Major futura est gloria domus hujus posterioris, quàm prioris, ait DOMINUS exercituum, & in loco hoc dispono pacem, dicit DOMINUS exercituum.

Zachariæ, de officio Christi regio & sacerdotali, cap. 6. 11.

11 וְלָקַחְתָּ כֶסֶף־וְזָהָב וְעָשִׂיתָ עֲטָרוֹת וְשַׂמְתָּ בְּרֹאשׁ
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל׃

12 וְאָמַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר
הִנֵּה־אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתַּחְתָּיו יִצְמָח וּבָנָה אֶת־הֵיכַל
יְהוָה׃

13 וְהוּא יִבְנֶה אֶת־הֵיכַל יְהוָה וְהוּא יִשָּׂא הוֹד וְיָשַׁב
וּמָשַׁל עַל־כִּסְאוֹ וְהָיָה כֹהֵן עַל־כִּסְאוֹ וַעֲצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה
בֵּין שְׁנֵיהֶם׃

11 Et accipies argentum & aurum, faciésque coronas & impones in caput Jehosuæ filii Jehotzadak, Sacerdotis maximi,

12 Et loquéris ad eum, dicendo; Sic ait DOMINUS exercituum, dicendo: Ecce virum GERMEN nomen ejus (*est*) è loco suo germinabit, & ædificabit templum DOMINI.

lum-tuum, &-ſuper civitatem ſanctam-tuam, ad-cohibendam defectionem &-ad-obſignandum peccata, &-ad-expiandum iniquitatem, &-ad-adducendum juſtitiam ſeculorum, &-ad-obſignandum viſionem &-prophetam, &-ad-ungendum Sanctum ſanctorum.

25 Ergò-cognoſcito & intelligito, ab-enunciatione verbi ad-reſtituendum, & ædificandum Jeruſalem, uſque-ad Chriſtum principem (*erunt*) ſeptimanæ ſeptem &-ſeptimanæ ſexagintæ & duæ, & turſus ædificabitur platea & foſſa, ſidque-in anguſtia temporum.

Micheæ, *de ſolo natali Chriſti*, cap. 5. 2.

2 וְאַתָּה בֵּית־לֶחֶם אֶפְרָתָה צָעִיר לִהְיוֹת בְּאַלְפֵי
יְהוּדָה מִמְּךָ לִי יֵצֵא לִהְיוֹת מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל וּמוֹצָאֹתָיו
מִקֶּדֶם מִימֵי עוֹלָם׃

2 Tu-autem Beth-lehem Ephratæ, minima ut ſis in-millibus Jehudæ, ex-te mihi prodibit, ut-ſit Dominator in-Iſraele, & exortus-ejus (*ſunt*) ab antiquo, à diebus ſeculi.

Haggæi, *de gloria Meſſiæ*, cap. 2. 7.

7 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד אַחַת מְעַט הִיא
וַאֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַיָּם
וְאֶת־הַחָרָבָה׃

8 וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וּבָאוּ חֶמְדַּת כָּל־הַגּוֹיִם
וּמִלֵּאתִי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כָּבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

9 לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

10 גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּבַמָּקוֹם הַזֶּה אֶתֵּן שָׁלוֹם נְאֻם יְהוָה
צְבָאוֹת׃

1. Ecce ego mittam angelum meum, & præparabit viam ante me, & repente veniet ad templum suum Dominus ille, quem vos quæritis, & angelus fœderis, quem vos expetitis, ecce venturus est, ait DOMINUS exercituum.

Ejusdem, de eodem præcone cap. 4. v. 5. 6.

5 הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי
בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃
6 וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם
פֶּן אָבוֹא וְהִכֵּיתִי אֶת הָאָרֶץ חֵרֶם׃

5 Ecce ego mittam vobis Eliam prophetam, antequam veniat dies DOMINI maximus & terribilis.
6 Et convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres ipsorum, ne veniam & percutiam terram anathemate.

Jesaiæ, de passione, morte, & exaltatione Christi, cap. 53. v. 4. 5. & seq.

4 אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ הוּא סְבָלָם
וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֻהוּ נָגוּעַ מֻכֵּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה׃
5 וְהוּא מְחוֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ מוּסַר
שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ׃
6 כֻּלָּנוּ כַּצֹּאן תָּעִינוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָנִינוּ וַיהוָה הִפְגִּיעַ
בּוֹ אֵת עֲוֹן כֻּלָּנוּ׃
7 נִגַּשׂ וְהוּא נַעֲנֶה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל
וּכְרָחֵל לִפְנֵי גֹזְזֶיהָ נֶאְלָמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו׃

13 Ipſe ædificaturus eſt Templum DOMINI, ipſe portabit decorem, &-ſeſſurus ac-dominaturus in ſolio ſuo; eritque ſacerdos ſuper ſolio, &-conſilium pacis erit inter utroſque illos.

Ejuſdem, *de ingreſſu Chriſti in urbem Hieroſolymam*, cap.9.v.9,10.

9 גִּילִי מְאֹד בַּת־צִיּוֹן הָרִיעִי בַּת יְרוּשָׁלִָם הִנֵּה מַלְכֵּךְ
יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל־חֲמוֹר וְעַל־
עַיִר בֶּן אֲתֹנוֹת:

10 וְהִכְרַתִּי רֶכֶב מֵאֶפְרַיִם וְסוּס מִירוּשָׁלִָם וְנִכְרְתָה
קֶשֶׁת מִלְחָמָה וְדִבֶּר שָׁלוֹם לַגּוֹיִם וּמָשְׁלוֹ מִיָּם עַד־יָם
וּמִנָּהָר עַד־אַפְסֵי אָרֶץ:

9 Exulta valdè filia Tzijonis, clange filia Jeruſalem, ecce rex-tuus adveniet tibi, juſtus &-ſalute-præditus ipſe; pauper &-equitans ſuper aſinam, &-quidem ſuper pullo nato aſinabus.

10 Et exſcindam currus ex-Ephrajim, & equos ex-Jeruſalem, & exſcindetur arcus bellicus; & eloquetur pacem gentibus, &-dominatus ejus erit à-mari uſque-ad mare, & à-flumine uſque-ad fines terræ.

Malachiæ, *de Chriſti adventu, & adventus ejus præcone*, cap.3.v.1.

1 הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה דֶרֶךְ לְפָנָי וּפִתְאֹם יָבוֹא אֶל־
הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר
אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה בָּא אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת:

1 Ecce

nem-ejus quis enarrabit? exscinditur ex-terra viventium, ex-defectione populi-mei plaga *est* ipsi.

9 Et-exposuit cum-improbis sepulchrum-ejus, & cum divite mortem-ejus, eo quòd non fecit injuriam, neque fuit dolus in-ore-ipsius.

10 At DOMINUS volens conterere-ipsum, morbo-affecit *eum*, cùm exposuerit-se in-reatum anima-ejus: Videbit-tamen semen, prolongabit dies, & beneplacitum DOMINI per-manus-ejus prosperabitur.

11 Propter-laborem animæ-suæ videbit *semen*, & satiabitur: cognitione-sui justificabit justus servus-meus multos, & iniquitates-ipsorum ipse portabit.

12. Idcirco partem dabo ipsi cum-multis, & cum-robustis partietur prædam, pro-eo-quòd profudit in-mortem animam-suam, & cum peccatoribus numeratus est, & ipse peccata multorum pertulit, & pro-peccatoribus interceſſit.

Psalmus VI.

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִיד׃

2 יְהוָה אַל־בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל־בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃

3 חָנֵּנִי יְהוָה כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֲלוּ
עֲצָמָי׃

4 וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתָי׃

5 שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃

6 כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה לָךְ׃

7 יָגַעְתִּי בְאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל־לַיְלָה מִטָּתִי בְדִמְעָתִי
עַרְשִׂי אַמְסֶה׃

8 עָשְׁשָׁה

8 מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח וְאֶת־דּוֹרוֹ מִי יְשׂוֹחֵחַ כִּי נִגְזַר
מֵאֶרֶץ חַיִּים מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ׃
9 וַיִּתֵּן אֶת־רְשָׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־עָשִׁיר בְּמֹתָיו עַל לֹא
חָמָס עָשָׂה וְלֹא מִרְמָה בְּפִיו׃
10 וַיהוָה חָפֵץ דַּכְּאוֹ הֶחֱלִי אִם־תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ
יִרְאֶה זֶרַע יַאֲרִיךְ יָמִים וְחֵפֶץ יְהוָה בְּיָדוֹ יִצְלָח׃
11 מֵעֲמַל נַפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׂבַּע בְּדַעְתּוֹ יַצְדִּיק צַדִּיק
עַבְדִּי לָרַבִּים וַעֲוֹנֹתָם הוּא יִסְבֹּל׃
12 לָכֵן אֲחַלֵּק לוֹ בָרַבִּים וְאֶת־עֲצוּמִים יְחַלֵּק שָׁלָל
תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ וְאֶת־פֹּשְׁעִים נִמְנָה
וְהוּא חֵטְא־רַבִּים נָשָׂא וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ׃

4 Verumtamen morbos-noſtros ipſe pertulit & dolores-noſtros bajulavit: nos-autem æſtimavimus-eum plagâ-affectum, percuſſum à-Deo & afflictum.

5 Nam ipſe dolore-affectus eſt propter-defectiones-noſtras, attritus propter iniquitates-noſtras, caſtigatio pacis-noſtræ *eſt* ſuper-eum, & vibice-ejus ſit curatio nobis.

6 Omnes-nos ut-oves erravimus, quiſque ad-viam-ſuam reſpeximus, & DOMINUS fecit incurrere in-eum iniquitatem omnium-noſtrûm.

7 Exigitur *pœna*, & ipſe affligitur, neque aperit os-ſuum, ut-pecus ad-mactationem ducitur, & velut-ovis coram tonſoribus-ſuis obmutescit, neque aperit os-ſuum.

8 Ab-anguſtia & à-judicio tollitur: at generationem

Psalmus VIII.

1 לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

2 יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל־הַשָּׁמָיִם׃

3 מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃

4 כִּי־אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂי אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה׃

5 מָה אֱנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃

6 וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃

7 תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַּחַת רַגְלָיו׃

8 צֹאן וַאֲלָפִים כֻּלָּם וְגַם בְּהֵמוֹת שְׂדָי׃

9 צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדְגֵי הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים׃

10 יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

1 Præfecto-musico ad Gitthæa (*instrumenta*) Psalmus Davidis.

2 O DOMINE domine-noster, quàm magnificum est nomen-tuum in-tota terra: qui ponis decus-tuum supra cœlos.

3 Ab-ore infantium &-lactentium fundasti robur, propter hostes-tuos: ad-cessare-faciendum hostem &-ulciscentem.

4 Cùm respicio cœlos-tuos, opus digitorum-tuorum: lunam &-stellas quas disposuisti.

5 Quid est mortalis, ut memor-sis-ejus? aut-filius hominis, ut visites-eum?

6 Fecisti

8 עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל צוֹרְרָי׃

9 סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי שָׁמַע יְהוָה קוֹל בִּכְיִי׃

10 שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי יְהוָה תְּפִלָּתִי יִקָּח׃

11 יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל אוֹיְבָי יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ רָגַע׃

1 Præfecto-muſico in-fidibus, ad-octavam Pſalmus Davidis.

2 DOMINE ne in-ira-tua reprehendas-me, neque in-æſtuante-ira-tua caſtiges-me.

3 Gratiam-fac-mihi DOMINE, quia languidus ſum: ſana-me DOMINE, quia conturbata ſunt oſſa-mea.

4 Et-anima-mea conturbata eſt valdè: tu-ergo DOMINE, quouſque?

5 Revertere DOMINE, eripe animam-meam: ſerva-me propter benignitatem-tuam.

6 Nam non *eſt* in-morte recordatio-tui: in-ſepulchro quis celebrabit te?

7 Defeſſus ſum in-gemitu-meo, natare-facio totam noctem lectum-meum: lachrymis-meis ſpondam-meam liquefacio.

8 Contabeſcit præ-indignatione oculus-meus: conſeneſcit propter-omnes hoſtes-meos.

9 Recedite à-me omnes operarii iniquitatis: nam audit DOMINUS vocem fletus-mei.

10 Audit DOMINUS deprecationem-meam: DOMINUS-orationem-meam ſuſcipit.

11 Erubeſcant &-conturbentur valdè omnes inimici-mei: revertantur, erubeſcant momento.

Pſalmus

1 Magistro symphoniæ, ad octavam, Psalmus Davidis.

2 Da salutem Domine, nam defiit beneficus: nam defecerunt veraces ex filiis hominum.

3 Vanum loquuntur alter cum altero, labio blanditiarum: corde & corde (i.e *duplici corde*) loquuntur.

4 Exscindet DOMINUS omnia labia blanda, linguam eloquentem grandia.

5 *Eos* qui dicunt: Linguam nostram potenter exercebimus, labia nostra penes nos *sunt*: quis *est* dominus noster?

6 A vastatione pauperum, ab exclamatione egenorum jam exsurgam, inquit DOMINUS: locabo in salute *illum*, in quem sufflavit (*hostis*.)

7 Dicta DOMINI dicta pura *sunt* (*ut*) argentum purgatum in catino terræ, defæcatum septies.

8 Tu DOMINE servato eos, custodito quemque à generatione ista in æculum.

9 *Nam* circumquaq; improbi obambulant, cùm extollitur vilitas inter filios hominum.

Psalmus XV.

1 מִכְתָּם לְדָוִד יְיָ כִּי־יָעוּר בְּאוֹהֲלֶךָ כִּי־יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ:

2 הוֹלֵךְ תָּמִים וּפֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ:

3 לֹא־רָגַל עַל־לְשֹׁנוֹ לֹא עָשָׂה לְרֵעֵהוּ רָעָה וְחֶרְפָּה לֹא־נָשָׂא עַל־קְרֹבוֹ:

4 נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת־יִרְאֵי יְיָ יְכַבֵּד נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמִר:

5 כַּסְפּוֹ

6 Fecisti-eum-minorem paulisper angelis: gloriâ &-decore coronasti-eum.

7 Dominari-fecisti-eum in-opera manuum-tuarum: omnia posuisti sub pedibus-ejus.

8 Greges &-armenta quotquot-sunt: &-etiam bestias agrorum.

9 Aves cœlorum &-pisces maris: (*omne*) permeans semitas marium.

10 O DOMINE domine-noster, quàm magnificum est nomen-tuum in-universâ terra!

Psalmus XII.

א לַמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

ב הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חָסִיד כִּי־פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם׃

ג שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ שִׂפַת חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ׃

ד יַכְרֵת יְהוָה כָּל־שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדוֹלוֹת׃

ה אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשֹׁנֵנוּ נַגְבִּיר שְׂפָתֵינוּ אִתָּנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ׃

ו מִשֹּׁד עֲנִיִּים מֵאַנְקַת אֶבְיוֹנִים עַתָּה אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אָשִׁית בְּיֶשַׁע יָפִיחַ לוֹ׃

ז אִמְרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בְּעַלִיל לָאָרֶץ מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם׃

ח אַתָּה יְהוָה תִּשְׁמְרֵם תִּצְּרֶנּוּ מִן־הַדּוֹר זוּ לְעוֹלָם׃

ט סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן כְּרֹם זְלוּת לִבְנֵי אָדָם׃

1 Magi-

2 In-caulis herbidis facit-recubare-me, secundum aquas lenes deducit-me.

3 Animam-meam quietam efficit, ducit-me per-orbitas justitiæ propter nomen-suum.

4 Etiamsi ambularem per-vallem umbræ-lethalis, non timerem malum, quia tu mecum *es:* virga-tua &-pedum-tuum, ipsa consolantur-me.

5 Instruis coram-me mensam è regione hostium meorum: perungis unguento caput-meum, poculum-meum *est* exuberans.

6 Tantummodò bonitas &-benignitas prosequentur-me omnibus diebus vitæ-meæ: &-quietus-ero in-domo DOMINI, in-longinqua usque tempora.

Psalmus XXXII.

1 לְדָוִד מִזְמוֹר אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה׃

2 אַשְׁרֵי אָדָם לֹא יַחְשׁוֹב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה׃

3 כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בָלוּ עַצְמֹתַי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם׃

4 כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קָיִץ סֶלָה׃

5 חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וְעֲוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה׃

6 עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃

7 אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵי פַלָּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃

8 אַשְׂכִּילְךָ

5 כַּסְפּוֹ לֹא־נָתַן בְּנֶשֶׁךְ וְשֹׁחַד עַל־נָקִי לֹא לָקָח עֹשֵׂה
אֵלֶּה לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם׃

1 Psalmus Davidis. DOMINE quis commorabitur in tentorio tuo? quis habitabit in monte sancto tuo?

2 Ambulans integrè & exercens justitiam, ac loquens veritatem ex animo suo:

3 *Qui* non obtrectat linguâ suâ, non afficit proximum suum malo: & opprobrium non infert in propinquum suum:

4 In cujus oculis contemnitur improbus, reverentes autem DOMINI honorat: qui jurat ad damnum *suum*, nec mutat *illud*.

5 *Qui* pecuniam suam non exponit fœnori & munus contra innocentem non accipit: qui facit ista, non dimovebitur in seculum.

Psalmus XXIII.

1 מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר׃
2 בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל־מֵי מְנֻחוֹת יְנַהֲלֵנִי׃
3 נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי־צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ׃
4 גַּם כִּי־אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא רָע כִּי־אַתָּה
עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי׃
5 תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי
כּוֹסִי רְוָיָה׃
6 אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל־יְמֵי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית
יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים׃

1 Psalmus Davidis. DOMINUS pastor meus *est*, non potero egere.

2 In

10 Multi *sunt* dolores improbo, qui autem confidit in DOMINO, benignitas circumdabit-eum.

11 Lætamini in DOMINO & exultate justi, & cantate omnes recti animo.

Psalmus LXVII.

1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר׃
2 אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה׃
3 לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ׃
4 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃
5 יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה׃
6 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃
7 אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ׃
8 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִרְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ׃

1 Magistro symphoniæ fidium. Psalmus & canticum.

2 Deus gratiam-faciat-nobis & benedicat nobis, lucere-faciat vultum-suum erga-nos, Sela.

3 Ut-agnoscamus in-terra viam-tuam, in-omnibus gentibus salutem-tuam.

4 Celebrent-te populi, Deus, celebrent te populi omnes.

5 Lætentur & cantent nationes, quòd judicas populos rectè, & nationes in-terra deducis, Sela.

6 Celebrent-te populi, Deus, celebrent-te populi omnes.

7 Terra det proventum-suum, benedicat-nobis Deus, Deus noster.

8 Be-

8 אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי׃
9 אַל־תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג וָרֶסֶן עֶדְיָם
לִבְלוֹם בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ׃
10 רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד
יְסוֹבְבֶנּוּ׃
11 שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי לֵב׃

1 Davidis *carmen* didascalicum. Beatus *cujus* sublata-est defectio, *cujus* tectum est peccatum.

2 Beatus homo, cui non imputat DOMINUS iniquitatem. & in cujus spiritu non *est* dolus.

3 Quum silerem, inveterascebant ossa-mea: *etiam* in-rugitu-meo, toto die.

4 Nam interdiu & noctu gravis-erat super-me manus-tua, convertebatur humor-meus in siccitates æstivas, Sela.

5 Peccatum meum notum faciam tibi, & iniquitatem-meam non tegam.dixi:Confitebor defectiones-meas DOMINO, & tu sustulisti iniquitatem peccati-mei, Sela.

6 Propter hoc oraturus est ad te omnis pius, quotempore *mala* obveniunt:& in inundatione aquarum multarum ad eum non pertingent.

7 Tu latibulum *es* mihi, ab angustia custodies me: cantionibus liberationis circumdabis-me, Sela.

8 Erudiam te & docebo-te, quâ via ambulaturus sis, consulam tibi *nutu* oculi-mei.

9 Ne estote ut equus, ut mulus sine intelligentia, cujus os fræno & habenâ constringendum est, ne appropinquet ad-te

10 Multi

6 Judicium-exercebit in-gentibus, replebit *omnia* corporibus, franget caput in-regione ampla:

7 De-torrente in-via bibet, idcirco attollet caput.

Psalmus CXVII.

1 הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃

2 כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

1 Laudate DOMINUM omnes gentes, laudate-eum omnes nationes.

2 Nam invaluit erga-nos benignitas-ejus, &-veritas DOMINI *manet* in-seculum. Hallelujah.

Psalmus CXXI.

1 שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל־הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי׃

2 עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

3 אַל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל־יָנוּם שֹׁמְרֶךָ׃

4 הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃

5 יְהוָה שֹׁמְרֶךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ׃

6 יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה׃

7 יְהוָה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ׃

8 יְהוָה יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃

1 Canticum graduum. Attollámne oculos-meos ad montes istos? unde veniet auxilium meum?

2 Auxilium-meum est à DOMINO, qui fecit cœlos &-terram.

3 Non permittet dimoveri pedem-tuum: non dormitabit custos-tuus.

8 Benedicat-nobis Deus, &-revereantur-eum omnes fines terræ.

Psalmus CX.

1 לְדָוִד מִזְמוֹר נְאֻם יְהוָה׀ לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי עַד־
אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃

2 מַטֵּה עֻזְּךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ׃

3 עַמְּךָ נְדָבֹת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ מֵרֶחֶם
מִשְׁחָרְךָ לְךָ טַל יַלְדֻתֶיךָ׃

4 נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן לְעוֹלָם עַל־
דִּבְרָתִי מַלְכִּי־צֶדֶק׃

5 אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ מָחַץ בְּיוֹם אַפּוֹ מְלָכִים׃

6 יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ רַבָּה׃

7 מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ׃

1 Davidis Psalmus. Dixit DOMINUS Domino meo; sede ad dexteram-meam, donec ponam inimicos-tuos scabellum pedum-tuorum.

2 Sceptrum potentiæ-tuæ emittet DOMINUS ex-Tzijone, *dicens:* Dominare in-medio inimicorum tuorum.

3 Populus-tuus oblationes-voluntariæ *erunt* die copiarum-tuarum, in-decoris-locis sanctitatis, ex-utero auroræ tibi erit ros juventutis-tuæ.

4 Juravit DOMINUS &-non pœnitebit *eum, dicens:* Tu *es* sacerdos in-seculum secundùm ordinem Melchizedek.

5 Dominus ad-dexteram-tuam, franget die iræ-suæ reges:

6 Judi-

5 Expectavi DOMINUM, expectavit *eum* anima-mea: etiam in Verbo ejus expectationem habeo.

6 Anima-mea Dominum *expectat*, magis-quàm custodiæ matutinæ, custodiæ *inquam* matutinæ.

7 Expectationem-habeat Israel in-DOMINO, quia apud DOMINUM est benignitas, & plurimum apud-eum redemptionis.

8 Et-ipse redimet Israelem ab-omnibus iniquitatibus-ejus.

FINIS.

Ad Lectorem.

CUm à pluribus expetitur, quod Tyronibus pernutile, verborum paradigma, regulaq́, nonnulla de legitima pronunciatione cujusque vocis in syllaba alicujus elevatione, desiderantur; etsi in Grammatica hac Buxtorfiana, honoris illius *causâ, nihil immutare voluimus, exprimentes modò tam Anglicè quam Germanicè literarum & vocalium Hebraicarum potestatem, & sexcentis in locis cùm ejúsdem Typographicæ castigantes, tum accentus* Hebraicos *interserentes: Haud ingratum certè facturos nos speramus, exemplum verbi perfecti per omnes conjugationes, tempora, modos, personas, genera, uno intuitu ante oculos proponendo, necnon Capitulum de sede accentuum in nominibus, verbis, consignificativis, eorúmque affixis subnectendo.*

4 Ecce non dormitat neque dormiet custos Israelis.

5 DOMINUS erit custos-tuus, DOMINUS umbra-tua, ad manum dexteram-tuam.

6 Interdiu sol non percutiet-te, aut luna nocte.

7 DOMINUS servabit-te ab omni malo, conservabit animam-tuam.

8 DOMINUS custodiet egressum-tuum & reditum-tuum, ab-hoc tempore usque in-seculum.

Psalmus CXXX.

1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה׃

2 אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי׃

3 אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד׃

4 כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא׃

5 קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃

6 נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר׃

7 יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי עִם־יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת׃

8 וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו׃

1 Canticum graduum. Ex-profunditatibus inclamavi-te DOMINE, *dicens.*

2 Domine, ausculta voci-meæ: sint aures-tuæ intentæ ad-vocem deprecationum-mearum.

3 Si iniquitates observaveris Jah, Domine quis possit consistere?

4 Sed apud-te *est* condonatio, ut reverenter colaris.

5 Expectavi

Literæ & vocales charact. ex ipsis conjugat. nominibus colligantur. Media autem radicalis in Piel, Pual, & Hithpael est semper dagheſſanda.

הִתְפַּעֵל	הָפְעַל	הִפְעִיל	פֻּעַל
Hithpael.	Hophal.	Hiphil	Pual
Vſurpatus ſe ipſum.	*Præfectus eſt ad vſum alterius.*	*Præfecit ad vſum alterius.*	*Vſurpatus eſt abſque nomine.*
הִתְפַּקֵּד	הָפְקַד	הִפְקִיד	פֻּקַּד
הִתְפַּקַּדְתָּ	הָפְקַדְתָּ	הִפְקַדְתָּ	פֻּקַּדְתָּ
הִתְפַּקַּדְתְּ	הָפְקַדְתְּ	הִפְקַדְתְּ	פֻּקַּדְתְּ
הִתְפַּקַּדְתִּי	הָפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי	פֻּקַּדְתִּי
הִתְפַּקַּדְנוּ	הָפְקַדְנוּ	הִפְקַדְנוּ	פֻּקַּדְנוּ
הִתְפַּקַּדְתֶּם	הָפְקַדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּם	פֻּקַּדְתֶּם
הִתְפַּקַּדְתֶּן	הָפְקַדְתֶּן	הִפְקַדְתֶּן	פֻּקַּדְתֶּן
הִתְפַּקְּדוּ	הָפְקְדוּ	הִפְקִידוּ	פֻּקְּדוּ
אֶתְפַּקֵּד	אָפְקַד	אַפְקִיד	אֻפְקַד
תִּתְפַּקֵּד	תָּפְקַד	תַּפְקִיד	תֻּפְקַד
יִתְפַּקֵּד	יָפְקַד	יַפְקִיד	יֻפְקַד
תִּתְפַּקְּדִי	תָּפְקְדִי	תַּפְקִידִי	תֻּפְקְדִי
תִּתְפַּקֵּד	תָּפְקַד	תַּפְקִיד	תֻּפְקַד
נִתְפַּקֵּד	נָפְקַד	נַפְקִיד	נֻפְקַד
תִּתְפַּקְּדוּ	תָּפְקְדוּ	תַּפְקִידוּ	תֻּפְקְדוּ
יִתְפַּקְּדוּ	יָפְקְדוּ	יַפְקִידוּ	יֻפְקְדוּ
תִּתְפַּקַּדְנָה	תָּפְקַדְנָה	תַּפְקֵדְנָה	תֻּפְקַדְנָה
הִתְפַּקֵּד	הָפְקַד	הַפְקֵד	*-ſive*
הִתְפַּקְּדִי	הָפְקְדִי	הַפְקִידִי	*-vent*
הִתְפַּקְּדוּ	הָפְקְדוּ	הַפְקִידוּ	*-rativis.*
הִתְפַּקַּדְנָה	הָפְקַדְנָה	הַפְקֵדְנָה	
הִתְפַּקֵּד	*Ha Paſca Impe.*	הַפְקֵד *vel* הַפְקִיד *v.* קִד	פֻּקַּד
מִתְפַּקֵּד	מָפְקָד	מַפְקִיד	מְפֻקָּד
מִתְפַּקְּדִים	מָפְקָדִים	מַפְקִידִים	מְפֻקָּדִים
מִתְפַּקֶּדֶת	מָפְקֶדֶת	מַפְקֶדֶת	מְפֻקֶּדֶת
מִתְפַּקֶּדֶת	מָפְקֶדֶת	מַפְקֶדֶת	מְפֻקֶּדֶת
מִתְפַּקְּדוֹת	מָפְקָדוֹת	מַפְקִידוֹת	מְפֻקָּדוֹת

Daghes in 2. rad. Niphal eſt ob defect. 3 charact.

Si verbum intranſitivum invenitur in Hiph. & non in Kal, habet ſignificationem tantùm ut in Kal.

Si eſt intranſitivum in Kal, eſt tranſitiv. in Hiph.

Si in utriſq; eſt tranſitivum, eſt in Hiph. tranſit. 3. perſon.

Piel. Vsitatis dictionem.	Niphal Vsitatum ſt.	paal ſ. kal Vsitatis.	Perſonæ.	Genus	Numerus.	Modus Tempus	
פִּקֵּד	נִפְקַד	פָּקַד	3	M	S.	Præterium	
פִּקַּדְתָּ	נִפְקַדְתָּ	פָּקַדְתָּ	2	M			
פִּקַּדְתִּי	נִפְקַדְתִּי	פָּקַדְתִּי	1	C			
פִּקְּדָה	נִפְקְדָה	פָּקְדָה	3	F			
פִּקַּדְתְּ	נִפְקַדְתְּ	פָּקַדְתְּ	2	F			
פִּקְּדוּ	נִפְקְדוּ	פָּקְדוּ	3	C	I		
פִּקַּדְתֶּם	נִפְקַדְתֶּם	פְּקַדְתֶּם	2	M	P.		
פִּקַּדְתֶּן	נִפְקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּן	2	F			
פִּקַּדְנוּ	נִפְקַדְנוּ	פָּקַדְנוּ	1	C			
אֲפַקֵּד	אֶפָּקֵד	אֶפְקֹד	1	C		Futurum	
תְּפַקֵּד	תִּפָּקֵד	תִּפְקֹד	2	M	S.		
יְפַקֵּד	יִפָּקֵד	יִפְקֹד	3	M			
תְּפַקְּדִי	תִּפָּקְדִי	תִּפְקְדִי	2	F			
תְּפַקֵּד	תִּפָּקֵד	תִּפְקֹד	3	F			
נְפַקֵּד	נִפָּקֵד	נִפְקֹד	1	C	I		
תְּפַקְּדוּ	תִּפָּקְדוּ	תִּפְקְדוּ	2	M	P.		
יְפַקְּדוּ	יִפָּקְדוּ	יִפְקְדוּ	3	M			
תְּפַקֵּדְנָה	תִּפָּקֵדְנָה	תִּפְקֹדְנָה	3	F			
פַּקֵּד	הִפָּקֵד	פְּקֹד		M	S.	Imperat.	
פַּקְּדִי	הִפָּקְדִי	פִּקְדִי		F			
פַּקְּדוּ	הִפָּקְדוּ	פִּקְדוּ	2	M	P.		
פְּקֹדְנָה	הִפָּקֵדְנָה	פִּקְדְנָה		F			
פַּקֵּד	הִפָּקֵד	פְּקֹד	Infin.				
מְפַקֵּד	נִפְקָד	פֹּקֵד					m. s
מְפַקְּדִים	נִפְקָדִים	פֹּקְדִים					m. p
מְפַקֶּדֶת	נִפְקֶדֶת	פֹּקֶדֶת					f. s
מְפַקְּדוֹת	נִפְקָדוֹת	פֹּקְדוֹת					f. p

	Part. præſ.
	Part. præt.

*Radix ſeu thema ſemper conſtans 3. literis, inde dictis radicalibus. Aliæ perſonæ fiunt à literis pronom. additis radici. Si verbum inventur in Piel & non in Kal, ſignificat tantùm ut in Kal. Si in utriq; tum in Piel vehementiùs & regulariùs. Literæ אהוית proprie habent ſubſe ſheva, quod tamen ob concurſu alterius mutatur in - vel - vel ob gut. in -

Fut. & Imper. videntur fuere ex infinitivo, additis eidem ſervilibus. Beaoni ſæpe uſurpatur pro præſindic. i non reperio.

vel ׀ *quiesc. pro* ה־ *: derivantur enim à quiesc.* לֵךְ
2. *Dissyllaba desinentia in* ־ *vel* ׀ *post Sheva. ut* דִּבֶּשׁ
אִתִּי אִתָּם 3. *Qua terminantur in* ־ , *ut* חֹרֵב

In Participiis. *Ad praedictas regulas referantur omnia Participia & Pras. & Pret. (quia more Adjectivorum flecti solent) &* Pronominibus. *Pronomina, (quippe nominum vicaria, excip. modò à* 1. אֲנִי *à* 2. אַתֶּם אֲשֶׁר) *& Infinit. Verborum omnium, cùm crebrò nominascunt, ut* מִתְחַלֵּל וְעֵת מִקְדַּשׁ וְשֹׁת *at de Praet. Fut. & Imper. aliter statuendum est.*

In Verbis *Reg. I.* Omnes personæ Verborum, cuiuscunq; sunt conjug. formæ, aut generis, in נָה נוּ תָּ תִּי syllabis servilibus, definentes, hoc est, 1. & 2. pers. sing. masc. & 1. plur. præter. & 2. ac 3. plur. fœm. futuri, & plur. fœm. Imper. accentum habent in penultima. Exempla quæras in paradigmate aut Grammatica.

II. In ultima accentuantur omnes aliæ terminationes aut personæ Verborum perfectorum & anomalorum utriusq; numeri aut generis.

Exc. 1. in Hiph. pers. omnium Verborum quacunq; in penult. habent ׀ *charact. coving. explicitè (vel implicitè in dag. & ־ def. 2°.) in eadem syllaba retinent accentum, uti videre est in 3. sing. fœm. & 2. pl. Pret. & in sing. fœm. & plur. masc. Imper. & in 2. fœm. sing. & 2. ac 3. masc. plur. futuri, omnium formarum & conjugationum.* 2. *Quædam defect. & quiesc. 2°. in Kal & Niph. In pret. Kal & Niph. 3. fœm. sing. ut* נָקְמָה נִקְמָה *(quod per Milhel differt à Partic. pras. mitra* מַקְמָה נֹקְמָה *) & 2. plur.* נְקַמְתֶּם *(& sic* בָּנוּ *intelligunt, differt à* בָּנוּ *ædificarûr)* נְקַמְתֶּם *Par etiam ratio in fœm. sing. ac masc. plur. Imper. Kal & Niph. utriusq; forma, & in 1. pers. sing.*

DE *Accentibus in Bibliis, variisq; eorum affectionibus (ſapientum judicio plusquam hominum inventibus) multi multa: Inter Judæos, R.D. Salomonis & Elias Levitæ; inter nostros, Sanctobritannus ille qui cap. 10. ſibi videtur affectare, quicquid vel ipſe Moſes & Prophetæ in arcanis ſuorum accentuum calluerunt: Atq; ut alios mittam, ipſe Buxtorf. Sed ex illorum nullo conſtat, quando vox* milhel eſſet, *& quando* milra. *(nunquam enim apud Hebræos, Accentus Grammaticus locum habet in antepenultima.)*

* Id eſt, Quando penultima accenta ſoret, quando ultima

Cùm in ſancta lingua, ſicuti in Græca, pronunciatio magìs dependet à ſitu accentuũ, quàm vocalium quantitate, (ſyllaba enim quæ poſitione longa eſt, dagheſſata, aut conſtans longâ vocali, ſæpiùs corripitur in prolatione; ut, פְּקוּדֵיהֶם פְּקֻדֵיהֶם מִפְקַד) Regulis 4, de accentu tonico ſuprà cap. 5. addantur modò quæ conſequuntur. Omnis dictio Grammatico accentu notatur, niſi quæ per Maccaph cum ſequente conjungitur. Monoſyllabas autem nihil moror, utrùm enim ante vocalem ponitur accentus, an poſt illam, parùm ad ſonum, etiamſi ad ſyntaxim plùs fortè ſpectat. cùm hâc ſolâ ratione diſtinguantur à ſe invicem Præter. & Part. Præſ. Kal. quieſc. עֵץ ut בֵּן & בֶּן.

De ſede accentuum, In Nominibus.

Reg. 1. Omnia nomina, quorum poſtrema vocalis eſt longa, habent accentũ in ultima; unde & ſequitur, omnia pluralia ſic debere accentuari, ut תְּרוּמָה זְקֵן דָּבָר צַדִּיקוֹת מְלָכִים סִתְוֵי מַלְכוּת אֲבוֹתֵן יְהוּדִי.

Excipiuntur 1. *quæ deſinunt in* ִי *poſt* ו ut חִוִּלִי, *vel ut* שָׁבִי. 2. *Quæ terminantur in* הוֹ, *ut* בְּרוֹ תְּחוֹ.

II. Omnia nomina, quorum ultima vocalis eſt una è brevib⁹ aut parvis, obtinent accentum in penultima, (& hinc ſequitur omnia Dualia Milhel eſſe) סֵפֶר נָעַר עֲנִיִּים שְׁוָא בַּיִת.

Excip. 1. quæ deſinunt in ה, *ut* מְרָאֶה (*niſi fortè ſequitur dictio monoſyllaba aut Milhel*) *& hæc reduci poſſunt, quæ à priore regula excipiebantur, quorum* ִי *vel*

sing. fœm. & 2. ac 3. plur. masc. futuri. Defect. 3. etiam in gradib. personis prat. & fut. Hoph. sic accentuantur

De loco accentuum in Adverb. Præpos. Conjunct. & Interject. sufficiant duæ generales regulæ Nominibus applicatæ. Ultima vocali longâ, accentus in eadem est; הֲבָהּ לוֹלֵא בְּעֲבוּר אֵיכָה. *Exeip.* חֲלִילָה אָנָא פֶּנְיָה, Ultimâ verò brevi, in penultima, ut נֹחַ לְמֶגֶן טֶרֶם &c. *Exc.* אֲשֶׁר לְעֹשֶׂת אֹתוֹ. *In variis indeclinab.*

Affixa הָ נָה חוֹ מוֹ נוּ נוֹ נִי semper acuunt penultimam. At Affixa כֶן כֶם כֵן כֶם הֶן הוּ הִי semper ad ultimam trahunt accentum. הַ locale & paragog. in penult. accentuatur ut differat ab הָ fœmin. Ex. gr. אֶתְכֶה אֶרְאֶה יִשְׁעֶיהָ לַיְלָה הַמָּה Affix. הֶ & הָ in alterutra habeant accentum. הֶ post ֫ (vel ֭ vel ֯ vel ֮ quiesc.) milhel est, aliàs milra. הָ post ֯ accentum habet in penultima, aliàs in ultima. *In Affixis.*

Hactenus de nativo loco accentuum, at ex illo removeri contingunt varias ob causas. Ex ult. ad penult. 1. Ob vicinitatem accentûs in dictione sequente קְרָא לַיְלָה vel בֶּן עִיר 2. Vel ob accentum aliquem distinguentem seu pausam, ut פָּקְדוּ pro פָּקְדוּ. 3. Vel ob אַל *nè* particulam fut. præpositam. 4. Vel denique ob ו conversivum futuri, ut וַיָּקָם *surrexit*; Sed à penult. ad ult. descendere facit ו conversivum præteriti, ut וּפָקַדְתִּי *visitabo*, וְאָמַרְתִּי *& dicam*, וְתַתִּי *& dabis*.

BRevis esse dum cogor, obscurior fio. Differri enim nolo me in Affixis, S. Donati paginas, intra totidem lineas contraxisse, uti & antea 13 ejus regulas, & canones de Accent. in Nominibus, in 2. generales pariter & in Verbis egi. Et ni fallor, vix quidquam è re nostra apud eum aut alios quærere aut reperire potuerim, omisi. Cuicunque verò fusiùs hæc de materiæ legendi cordi fuerit, unicè commendare habeat תְּמוּרוֹת זוֹהַר *Pomeranum* Anno 1566. illo eruditissimo viro conditas, è cujus 2. parte non pauca desumsit, ac Lectionem *Buxtorf.* primis *Constantiæ* typis Hebr. excusas, aliique Hebræi, apud parentis aut filii gratiâ, quibus plurimum debetur à tota Judæorum Republica, ab omni præcepto aut Linguæ S. Pastore rependendi.

FINIS.